ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ

«Жасыл даму» акционерлік қоғамы

Парниктік газдар шығарындылары мен сіңіру саласындағы мемлекеттік реттеу, көміртекті офсетті мақұлдау және офсеттік бірліктерді ұсыну, валидация мен верификация жүргізу, сондай-ақ, көміртекті бірліктермен сауда жасау бөлігінде Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөнінде ұсыныстар мен ұсынымдар

Астана қ.
2023 ж.

Келісім парағы

«Парниктік газдар шығарындылары мен сіңіру саласындағы мемлекеттік реттеу, көміртекті офсетті мақұлдау және офсеттік бірліктерді ұсыну, валидация мен верификация жүргізу, сондай-ақ көміртекті бірліктермен сауда жасау бөлігінде Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөнінде ұсыныстар мен ұсынымдар»

№	ТАӘ	Лауазымы	Қолы
1	Қабдолданов Нұржан Кеңесбайұлы	«Жасыл даму» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары	
2	Ахметова Ботагоз Акмалиденқызы	«Жасыл даму»АҚ шығарындылар саудасы жүйесі департаментінің директоры	

Мазмұны

1	Парниктік газдар шығарындыларын реттеу саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	4
2	Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 20-тарауын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	5 – 29
3	Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2022 жылғы 28 наурыздағы № 91 бұйрығымен бекітілген парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	30 – 52
4	Көміртекті офсетті мақұлдау және бұйрықпен бекітілген офсеттік бірліктерді ұсыну ережелерін жетілдіру бойынша ұсыныстар. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 5 қарашадағы № 455 міндетін атқарушы	53 – 59
5	Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 14 шілдедегі № 251 бұйрығымен бекітілген көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімін қалыптастыру және жүргізу қағидаларын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	60 – 62
6	Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 маусымдағы № 190 бұйрығымен бекітілген мемлекеттік көміртегі кадастрын жүргізу қағидаларын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	63 – 64
7	Парниктік газдарды валидациялау және верификациялау мәселелерін жетілдіру бойынша ұсыныстар	65 – 67
8	Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 30 наурыздағы № 280 бұйрығымен бекітілген биржалық сауда қағидаларын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	68 – 72
9	Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м. а. 2021 жылғы 29 маусымдағы № 221 бұйрығымен бекітілген көміртегі бірліктері саудасының қағидаларын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар	73 – 80
	Есепке қосымша	164

1. Парниктік газдар шығарындыларын реттеу саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар

ҚР 2021 жылғы 2 қаңтардағы Экологиялық кодексі (бұдан әрі – Кодекс) парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу мәселесіне арналған 20-тарауды қамтиды.

Парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін реттеу саласындағы Кодекстің нормалары мен ережелерінің талаптарын орындау мақсатында 2021-2022 жылдары Кодексте бекітілуі көзделген заңға тәуелді актілердің жобаларын дайындау бойынша жұмыс жүргізілді. Нормативтік құқықтық актілердің бұл жобалары 2021-2022 жылдары бекітілді, алайда кодексте мұндай нормалар мен ережелердің болмауына байланысты белгілі бір нормалар мен ережелерді мемлекеттік органдар, атап айтқанда ҚР Әділет министрлігі келіспеді. Бұдан басқа, кодексті құқық қолданудың екі жылдық тәжірибесі парниктік газдар шығарындыларын мемлекеттік реттеу саласындағы белгілі бір талаптарды жақсарту үшін кейбір мүмкіндіктерді анықтады.

Осы жұмыс шеңберінде парниктік газдар шығарындыларын реттеу мәселелерін жетілдіру бойынша ұсыныстар қалыптастырылды.

Сонымен қатар, ұсыныстарды әзірлеу кезінде Кодекстің 20-тарауының мәтінінде, заңға тәуелді актілерде терминдердің біркелкі қолданылмағаны анықталды. Атап айтқанда, «көміртегі квотасының көлемі» және «көміртегі квотасының бірліктерінің саны»; «көміртегі квотасының бірліктері резервінің көлемі» және «көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының резервінің көлемі», «көмірқышқыл газы» және «көмірқышқыл газы» және т. б.

Төменде ***Кодекстің қолданыстағы 20-тарауын, парниктік газдар шығарындылары мен сіңіру саласындағы мемлекеттік реттеу ережелерін, көміртекті офсетті мақұлдау және офсеттік бірліктерді ұсыну ережелерін, көміртекті бірліктердің мемлекеттік тізілімін қалыптастыру және жүргізу ережелерін, мемлекеттік көміртекті кадастрды жүргізу ережелерін, көміртекті бірліктермен сауда жасау ережелерін, биржалық сауда ережелерін, сондай-ақ, валидация және верификация мәселелерін жетілдіру бойынша*** ұсыныстар келтірілген.

Бұдан әрі «Жасыл даму» АҚ заң қызметімен бірлесіп, неғұрлым қолайлы нәтижеге қол жеткізу үшін әзірленген ұсыныстарды жұмыс тәртібімен талқылауға және пысықтауға дайын екендігін атап өтеміз.

2. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстардың Салыстырмалы кестесі

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Экологиялық кодексі				
1	**288-баптың 2-тармағының жаңа 6) тармақшасы**	**288-бап. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы** … 2. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы: … **6) жоқ**	**288-бап. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы** … 2. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы: … **6) парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін модельдеу, талдау және болжау;**	Париж келісімі шеңберінде Қазақстан Республикасының атынан жекелеген міндеттерді тиісінше орындау мақсатында парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін модельдеу, талдау және болжау жөніндегі функцияны көміртегі бірліктерінің сауда жүйесі операторының құзыретіне енгізу қажеттілігіне байланысты ұсынылып отырған редакциядағы 6) тармақшамен толықтыру ұсынылады. Қазақстанда «Жасыл даму» АҚ-дан басқа ішкі нарықтың ғылыми-консалтингтік ұйымдары мен коммерциялық субъектілерінің ешқайсысында ҚР Үкіметіне осы

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
				салада білікті қызметтер көрсету үшін қажетті құралдар жиынтығы (модельдер) және жеткілікті құзыреттер жоқ. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы, егер қызметтерді тұрақты бюджеттік қаржыландыру мәселесі шешілсе, қызметтің осы бағытын жүргізуге дайын.
2	**288-баптың 2-тармағының жаңа 7) тармақшасы**	**288-бап. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы** … 2. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы: … **7) жоқ**	**288-бап. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы** … 2. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы: … **7) климаттың өзгеруі мәселелері жөніндегі халықаралық іс-шараларға қатысу.**	Климаттың өзгеруі мәселелері жөніндегі халықаралық іс-шараларға қатысу арқылы көміртегі бірліктері саудасы жүйесі операторының құзыретін толықтыру ұсынылады. 038 «парниктік газдар шығарындыларын азайту» бюджеттік бағдарламалары шеңберінде көміртегі бірліктерінің сауда жүйесі операторының осындай қатысуға арналған шығыстарын қаржыландыру көзделген.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
3	**289-баптың 7-тармағы**	**289-бап. Көміртекті квоталау** … 7. Квоталау субъектісі өзінің бар көміртегі квотасының бірліктерін квоталау кезеңі шегінде өз қондырғылары арасында дербес бөлуге құқылы.	**289-бап. Көміртекті квоталау** …. 7. Квоталау субъектісі квоталанатын қондырғының қуатын төмендету есебінен құрылған көміртегі квотасының бірліктерін қоспағанда, квоталау кезеңі шегінде өз қондырғылары арасында қолда бар көміртегі квотасының бірліктерін дербес бөлуге құқылы.	Квоталанатын қондырғы өнімін өндіру көлемінің төмендеуіне байланысты көміртегі квоталарын алу жөніндегі операцияларды жүргізу қажеттілігін ескере отырып, көміртегі квотасының бірліктерін қайта бөлу жөніндегі трансакцияларды алып қою рәсімі жүргізілгеннен кейін жүзеге асыруға болатынын көрсету қажет.
4	**289-баптың 8-тармағы**	**289-бап. Көміртекті квоталау** … 8. Квоталау субъектісі көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының қолданылу кезеңі шегінде есепті кезеңдер арасында өтелмеген көміртегі квотасының	**289-бап. Көміртекті квоталау** … 8. Квоталау субъектісі парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының қолданылу	Нақтылау түзетуі-квоталау субъектісі парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу ережелеріне сәйкес көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторына көміртегі бірліктерін тасымалдауға өтініш жазуы қажет.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		бірліктерін ауыстыруды жүзеге асыруға құқылы.	кезеңі шегінде есепті кезеңдер арасында өтелмеген көміртегі квотасының бірліктерін ауыстыруды жүзеге асыруға құқылы**.**	
5	**290-баптың 1-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** 1. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары экономиканың реттелетін секторлары бойынша квоталау субъектілері арасында бөлінуге жататын көміртегі квотасы бірліктерінің жалпы санын, сондай-ақ көміртегі квотасы бірліктері резервінің көлемін белгілейтін құжат болып табылады.	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** 1. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары квоталанатын қондырғылардың жалпы санын, экономиканың реттелетін секторлары бойынша квоталау субъектілері арасында бөлінуге жататын көміртегі квотасы бірліктерінің санын, сондай-ақ көміртегі квотасы бірліктері резервінің көлемін белгілейтін құжат болып табылады.	Оның ақпараттылығы үшін көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарында квоталанатын қондырғылардың санын көрсету ұсынылады.
6	**290-баптың 2-**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** …	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** …	Ақпараттың толықтығы мен мүдделі тараптардың кең ауқымының пайдалану ыңғайлылығы үшін Ұлттық

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
	тармағы	2. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарын қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.	2. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарын қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді. **Ұлттық көміртегі квоталары жоспары шеңберінде олар үшін бөлінген квоталар көлемі бар қондырғылардың тізбесін парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган қалыптастырады.**	көміртегі квоталары жоспары шеңберінде олар үшін бөлінген квота көлемі бар қондырғылардың тізбесін бекіту ұсынылады. Квоталау субъектілері тарапынан олардың көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарында көрсетілуі бірнеше рет ұсынылды, бұл көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының деректерінің көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінің деректерімен сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.
7	**290-баптың 6-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 6. Көміртегі квотасы бірліктері резервінің көлемі мемлекеттік	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 6. Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының резерв көлемі	Редакциялық өңдеу. Болашақта объективті себептер бойынша көміртегі квотасы бірліктерінің резервін есептеу тәртібін қайта қарауға болатындығына

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		жоспарлау саласындағы уәкілетті органның ақпаратына сәйкес тиісті кезеңге арналған жалпы ішкі ұлттық өнімнің болжанатын жыл сайынғы өсу қарқынының орташа көрсеткіші негізінде есептеледі.	парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес есептеледі.	байланысты өзгерту ұсынылады, бұл Экологиялық кодекске қайта өзгерістер енгізу қажеттігіне әкеп соғады. Оңтайландыру мақсатында көміртегі квотасы бірліктерінің резервін есептеу тәртібін парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы қолданыстағы мемлекеттік реттеу қағидаларында көздеу ұсынылады.
8	**290-баптың 8-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 8. Әкімшілік субъектілерін орнату қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған есеп негізінде	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 8. Әкімшілік субъектілерін орнату әкімшілік субъектілерінің шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған есеп	Редакциялық өңдеу. Кодекстің 290-бабы 5-тармағының 1), 2) және 4) тармақшаларында көрсетілген мақсаттарға сәйкес қондырғыларды квоталау тәртібін оңтайландыру мақсатында парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы қолданыстағы мемлекеттік реттеу қағидаларында көздеу ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		квоталанатын қондырғылар санатына енгізіледі. **Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген қондырғы парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы тиісті верификацияланған есеп берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап көміртекті квоталауға жатады.**	негізінде квоталанатын қондырғылар санатына енгізіледі. **Осы баптың 5-тармағының 1), 2) және 4) тармақшаларында көрсетілген мақсаттарға сәйкес қондырғыларды квоталау парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.**	
9	**290-баптың 9-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары …** **9. Пайдалануға берілетін жаңа квоталанатын қондырғы пайдалануға берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап көміртекті квоталауға жатады.**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары …** **9. Алып тастау**	Оңтайландыру мақсатында жаңа квоталанатын қондырғыларды квоталау тәртібін парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы қолданыстағы мемлекеттік реттеу қағидаларында көздеу ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
10	**290-баптың 10-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 10. Осы баптың 5-тармағының 5) тармақшасына сәйкес көрсетілген резерв санатына енгізілген көміртегі бірліктері аукцион шарттарында оларды сатуды ұйымдастыру үшін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторына беріледі.	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 10. Осы баптың 5-тармағының 5) тармақшасына сәйкес көрсетілген резерв санатына енгізілген көміртегі бірліктері парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес аукцион шарттарында оларды сатуды ұйымдастыру үшін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторына беріледі.	Аукционда сату үшін көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының резервіне енгізілген көміртегі бірліктерін парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларында беру тәртібін көздеу ұсынылады.
11	**290-баптың 11-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 11. Резервтен көміртегі бірліктерін сатудан түскен қаражат парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін реттеу жөніндегі іс-	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … 11. Резервтен көміртегі бірліктерін сатудан түскен қаражат парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін реттеу жөніндегі іс-	Нысаналы қаржыландыру тәртібін әзірлеу және бекіту мүмкіндігі үшін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның тиісті құзыретін көздеу қажет.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		шараларды, бағдарламалар мен жобаларды қаржыландыру үшін көміртегі бірлігі сауда жүйесі операторының шотына түседі.	шараларды, бағдарламалар мен жобаларды қаржыландыру үшін көміртегі бірлігі сауда жүйесі операторының шотына түседі, көміртегі бірлігі саудасының ережелеріне сәйкес.	
12	**290-баптың жаңа 12-тармағы**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** **…** **12. Жоқ**	**290-бап. Көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары** … **12. Егер есепті жылдағы парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепке сәйкес квоталанатын қондырғының көмірқышқыл газы шығарындылары жылына жиырма мың тоннадан аз болған жағдайда, квоталау субъектісі парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу**	Жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газының шығарындылары аспаған жағдайда, қондырғыны көміртекті квоталаудан шығарудың ықтимал рәсімі бойынша жаңа тармақ. Қондырғы шығарындылары 20 000 тоннадан аз көмірқышқыл газы деңгейіне дейін төмендеген жағдайда, оны көміртекті квоталаудан орнатуды қоспағанда, квоталау субъектісінің айналысқа шығуына мүмкіндік беру ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
			қағидаларына сәйкес көміртегі квоталануынан осындай қондырғыны қоспағанда, өтініш жасауға құқылы.	
13	**Пункт 2 статьи 291**	**291-бап. Көміртегі квотасының бірліктерін бөлу** … 2. Тегін бөлуге жататын квоталанатын қондырғылар үшін көміртегі квотасы бірліктерінің саны парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес эталондарды қолдану арқылы есептеледі. Эталон деп өнім бірлігіне квоталанатын парниктік газдар шығарындыларының үлес көлемі түсініледі.	**291-бап. Көміртегі квотасының бірліктерін бөлу** … 2. Тегін бөлуге жататын квоталанатын қондырғылар үшін көміртегі квотасы бірліктерінің саны парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес эталондарды қолдану арқылы есептеледі. Эталон деп өнім бірлігіне квоталанатын парниктік газдар шығарындыларының үлес көлемі түсініледі.	Эталондар тізімінен басқа, эталондарды есептеу тәртібінің ашықтығын, айқындылығын қамтамасыз ету үшін оларды есептеу әдістемесін бекіту ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		Экономиканың реттелетін секторларындағы бенчмарктердің тізбесін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.	**Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді:** **1) экономиканың реттелетін секторларындағы бенчмарктерді есептеу әдістемесі;** **2) экономиканың реттелетін секторларындағы бенчмарктердің тізбесі.**	
14	**291-баптың 4-тармағы**	**291-бап. Көміртегі квотасының бірліктерін бөлу** … 4. **Көміртегі квотасының бірліктерін есепке алу үшін квоталау субъектісі қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган бекіткен**	**291-бап. Көміртегі квотасының бірліктерін бөлу** … 4 Көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде қондырғы операторларының шоттарын ашу, енгізу және жою/жабу қоршаған ортаны қорғау саласындағы	Көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде квоталау субъектілеріне шоттарды көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы ашады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде шот ашады.	уәкілетті орган бекіткен көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.	
15	**293-баптың 2-тармағы**	**293-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік газдар шығарындыларының мониторингі** … 2. Квоталау субъектісі көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының қолданылу бірінші жылының бірінші сәуіріне дейін валидацияланған мониторинг жоспарын қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға ұсынады. Мониторинг жоспары осы тармақтың бірінші бөлігінде	**293-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік газдар шығарындыларының мониторингі** … 2. Квоталау субъектісі ұлттық көміртегі квоталары жоспарының қолданылу бірінші жылының бірінші сәуіріне дейін парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес мемлекеттік көміртегі кадастрындағы мониторинг жоспарының электрондық нысанын толтырады.	Қағаз құжат айналымын қысқарту үшін мониторинг жоспарының электрондық нысанына көшу ұсынылады. Бұл квоталау субъектілерінің мониторинг жоспарын ұсыну процесін автоматтандыруға, жеңілдетуге мүмкіндік береді.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		белгіленген мерзімде ұсынылмаған жағдайда квоталау субъектісінің көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі шоты бес жұмыс күні ішінде талап етілетін құжаттар ұсынылғанға дейін бұғатталуға тиіс.	Осы тармақтың бірінші бөлігінде белгіленген талаптар орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда, квоталау субъектісінің көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі шоты бес жұмыс күні ішінде бұғатталуға тиіс.	
16	**294-баптың 6-тармағы**	**294-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік газдар шығарындыларын түгендеу** … 6. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы оған парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған есеп жіберілген күннен бастап жиырма жұмыс күні ішінде оны бекітілген	**294-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік газдар шығарындыларын түгендеу** … 6. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы оған парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған есеп жіберілген күннен бастап жиырма жұмыс күні ішінде оны бекітілген	Осы өзгерісті квоталау субъектілерінің ұсынылған есептерінде алып қоюға жататын көміртегі квоталары көлемдерінің есептеулерін дұрыс жүргізу үшін өнім өндіру көлемі бойынша деректерді де тексеру қажет екендігіне байланысты енгізу ұсынылады. Сондай-ақ парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті пысықтау тәртібі мен

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		нысанға сәйкестігі, верификацияның болуы, парниктік газдар шығарындыларын есептеудің дұрыстығы және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді қолдану тұрғысынан және қарау нәтижелері бойынша қарайды: 1) Осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келген жағдайда парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті тіркейді; 2) парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есеп осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келмеген жағдайда оны квоталау субъектісіне пысықтауға жібереді, сондай-ақ валидация және	нысанға сәйкестігі, верификацияның болуы, парниктік газдар шығарындыларын есептеудің дұрыстығы және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді қолдану, **сондай-ақ өнім өндіру көлемі бойынша және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді қолдану тұрғысынан қарау нәтижелері бойынша:** 1) Осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келген жағдайда парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті тіркейді; 2) парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы	мерзімдерін регламенттеу мақсатында толықтырулар енгізу ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		верификация жөніндегі аккредиттелген органдарға қатысты шаралар қабылдау үшін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды хабардар етеді. **3) жоқ;** **4) жоқ.**	есеп осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келмеген жағдайда оны квоталау субъектісіне пысықтауға жібереді, сондай-ақ валидация және верификация жөніндегі аккредиттелген органдарға қатысты шаралар қабылдау үшін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды және техникалық реттеу саласындағы уәкілетті органды хабардар етеді; **3) квоталау субъектісі оны пысықтау үшін алған күннен бастап он жұмыс күні ішінде парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті пысықтайды;** **4) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы парниктік**	

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
			газдар шығарындыларын түгендеу туралы пысықталған есепті алғаннан кейін бес жұмыс күні ішінде қарайды.	
17	**294-баптың 6-1-тармағы**	**294-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік газдар шығарындыларын түгендеу** **…** **6-1. Жоқ**	**294-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік газдар шығарындыларын түгендеу** … **6-1. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган осы баптың 6-тармағының 2) тармақшасында көзделген хабарламаны алғаннан кейін квоталанатын қондырғыны инспекциялық тексеру парағына тексеру қажеттігі туралы ақпаратты қамтиды.**	Квоталау субъектілері ұсынатын парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есептердің сапасын арттыру мақсатында қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға квоталау субъектісі ұсынған парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есептердегі мәліметтердің дұрыстығын тексеруге мүмкіндік беретін тиісті толықтыру ұсынылады.
18	**294-бапт**	**294-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік**	**294-бап. Квоталанатын қондырғылардың парниктік**	Белгіленген мерзімде парниктік газдарды түгендеу туралы есепті

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
	ың 6-2-тармағы	**газдар шығарындыларын түгендеу** **…** **6-2. Жоқ**	**газдар шығарындыларын түгендеу** … **6-2. Осы баптың 2-тармағында не 6-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген мерзімде парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есеп ұсынылмаған жағдайда, көміртегі бірліктері саудасы жүйесінің операторы парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есеп ұсынылғанға дейін квоталау субъектісінің шотын бұғаттайды және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды және квоталау субъектісін үш жұмыс күні ішінде хабардар етеді квоталау**	ұсынбаған кезде есептілікті уақтылы тапсыруды және шаралар қабылдауды ынталандыру үшін мақаланы келесі мазмұндағы тармақпен толықтыру ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
			субъектісінің шоты бұғатталған күннен бастап.	
19	**295-баптың 4-тармағы**	**295-бап. Көміртегі квотасының өзгеруі** … 4. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган қосымша көміртегі квотасын алу үшін квоталау субъектісі ұсынған құжаттарды оларды алған сәттен бастап он бес жұмыс күні ішінде қарайды.	**295-бап. Көміртегі квотасының өзгеруі** … 4. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган қосымша көміртегі квотасын алу үшін квоталау субъектілері ұсынған құжаттарды осы баптың **2-тармағына сәйкес өтініштерді қабылдау мерзімі өткен күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде** қарайды.	Бұл өзгерістер өтінімдерді жинау тетігін бекіту және әрбір квоталанатын қондырғыға көміртегі квотасының қосымша көлемін әділ беру мақсатында ұсынылады.
20	**295-баптың 6-тармағы**	**295-бап. Көміртегі квотасының өзгеруі** … 6. Құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған және (немесе) олар осы баптың 1, 2 және 3-тармақтарының талаптарына	**295-бап. Көміртегі квотасының өзгеруі** … 6. Құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған және (немесе) олар осы баптың 1, 2 және 3-тармақтарының талаптарына	Құжаттарды пысықтауға жіберу мерзімін нақтылау.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		сәйкес келмеген жағдайларда қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган оларды пысықтауға жібереді. Квоталау субъектісі пысықталған құжаттарды ұсынғаннан кейін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган оларды осы баптың 4-тармағында көрсетілген мерзімдерде қарайды.	сәйкес келмеген жағдайларда, қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган оларды құжаттар **ұсынылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде пысықтауға жібереді.** Квоталау субъектісі пысықталған құжаттарды ұсынғаннан кейін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган оларды осы баптың 4-тармағында көрсетілген мерзімдерде қарайды.	
21	**295-баптың 7-1-тармағы**	**295-бап. Көміртегі квотасының өзгеруі** **…** **7-1. Жоқ**	**295-бап. Көміртегі квотасының өзгеруі** … **7-1. Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының әр жылы бойынша айқындалған резерв көлемі жеткіліксіз болған жағдайда,**	Бұл толықтыру Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының резерв көлемі жетіспеген кезде қосымша квоталарды біркелкі бөлу мақсатында ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
			қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларына сәйкес әрбір квоталанатын қондырғы үшін резерв көлемінің жеткіліксіздігіне барабар тегін берілуге жататын қосымша көміртегі квотасының көлемін азайтады.	
22	**298-бапты ң 1-тармағы**	1. Көміртекті офсет деп парниктік газдар шығарындыларын қысқартуға және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайтуға бағытталған Қазақстан Республикасындағы экономиканың кез келген секторларында қызметті немесе қызмет түрлерін жүзеге асыру нәтижесінде қол жеткізілген	1. Көміртекті офсет деп парниктік газдар шығарындыларын қысқартуға және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайтуға бағытталған Қазақстан Республикасындағы экономиканың кез келген секторларында қызметті немесе қызмет түрлерін жүзеге асыру нәтижесінде қол жеткізілген	Редакциялық өңдеу

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		парниктік газдар шығарындыларын қысқарту және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайту түсініледі.	парниктік газдар шығарындыларын қысқарту және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайту жөніндегі жоба түсініледі.	
23	**298-баптың 4-тармағы**	**298-бап. Көміртекті офсет** … 4. Көміртекті офсетті мақұлдау және офсеттік бірліктерді ұсыну қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлеген және бекіткен ережелерге сәйкес жүзеге асырылады.	**298-бап. Көміртекті офсет** … 4. **Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлеген және бекіткен көміртекті офсет қағидалары мыналарды көздейді:** **көміртекті офсетті әзірлеу тәртібі;** **көміртекті офсетті мақұлдау критерийлері, шектеулері және талаптары;** **көміртекті офсеттерді қарау, мақұлдау және есепке алу тәртібі;** **көміртекті офсеттер бойынша іске асыру, мониторинг, есептілік тәртібі;**	Көміртекті офсеттерді іске асырудың барлық рәсімін (әрбір кезеңін) толық реттеу үшін көміртекті офсет ережелерінің мазмұнын көздеу ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
			офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібі; **өтініш берушілер ұсынатын құжаттардың нысандары.**	
24	**299-баптың 7-тармағы**	**299-бап. Көміртек бірліктері және көміртегі нарығы** … **7. Көміртегі бірліктерінің саудасы жүзеге асырылатын тауар биржасын көміртегі бірліктерінің сауда ережелеріне сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган айқындайды.** **Жоқ**	**299-бап. Көміртек бірліктері және көміртегі нарығы** … 7. **Бастапқы көміртегі нарығында көміртегі бірліктерінің саудасы көміртегі бірліктерінің сауда ережелеріне сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тауар биржасы арқылы жүзеге асырылады.** **Қайталама көміртегі нарығында көміртегі бірліктерін тауар биржасы арқылы өткізу**	Анықтама. Қайталама көміртегі нарығында сауда жасау үшін көміртегі нарығының субъектілеріне биржаны таңдау құқығын беру ұсынылады.

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
			Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізіледі.	
25	**299-бапты ң 8-тармағы**	8. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы көміртекті бірліктерді сату және сатып алуды тауар **биржасы арқылы жүзеге асырады.**	8. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторының **көміртекті бірліктерді сатуы және сатып алуы көміртегі бірлігі саудасының ережелеріне сәйкес** жүзеге асырылады.	Көміртегі бірліктерінің сауда мәселелерін реттеуді оңтайландыру үшін осы өзгерісті қарастыру ұсынылады.
26	**304-бапты ң 1-тармағы**	**304-бап. Тексеру және тексеру** 1. Валидация-халықаралық стандарттар мен Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкестікті бағалаудың және мониторинг жоспарын, сондай-ақ парниктік газдар шығарындыларын азайту немесе сіңірулерін ұлғайту жөніндегі жобаларды әзірлеу шеңберіндегі құжаттаманы растаудың жүйелі, тәуелсіз және	**304-бап. Тексеру және тексеру** 1. Валидация-халықаралық стандарттар мен Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкестікті бағалаудың және мониторинг жоспарын, сондай-ақ **көміртекті офсеттерді** әзірлеу шеңберіндегі құжаттаманы растаудың жүйелі, тәуелсіз және құжатпен рәсімделген процесі.	Редакциялық өңдеу

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
		құжаттамалық рәсімделген процесі.		
27	**304-баптың 2-тармағы**	**304-бап. Тексеру және тексеру** … 2. Верификация – халықаралық стандарттар мен Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкестікті бағалаудың және парниктік газдарды түгендеу туралы есепте және парниктік газдар шығарындыларын азайту немесе сіңірулерін ұлғайту жөніндегі жобаларды іске асыру туралы есепте көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын растаудың жүйелі, тәуелсіз және құжаттамалық рәсімделген процесі.	**304-бап. Тексеру және тексеру** … 2. Верификация – халықаралық стандарттар мен Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкестікті бағалаудың және парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепте және көміртекті офсетті өткізу туралы есепте көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын растаудың жүйелі, тәуелсіз және құжатпен рәсімделген процесі.	Редакциялық түзетулер
28	**304-баптың 7-**	**304-бап. Тексеру және тексеру** …	**304-бап. Тексеру және тексеру** …	Редакциялық өңдеу

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Ұсынылған редакция	Негіздеме
	тармағы	7. Парниктік газдар шығарындыларын азайту немесе сіңірулерін ұлғайту жөніндегі бір жобаны валидациялауды және верификациялауды валидациялау және верификациялау жөніндегі бір орган жүргізе алмайды.	7. Бір көміртекті офсетті валидациялау мен верификациялауды бір валидация және верификация жөніндегі орган жүргізе алмайды.	

3. «Парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2022 жылғы 28 наурыздағы № 91 бұйрығына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстардың Салыстырмалы кестесі

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Жобаның ұсынылған редакциясы	Негіздеме
1	2	3	4	5
"Парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2022 жылғы 28 наурыздағы № 91 бұйрығы				
1	Жаңа тармақ 12-1	12-1. Жоқ	**12-1. Ұлттық жоспар шеңберінде олар үшін бөлінген квота көлемі бар қондырғылар тізбесіне енгізуге жататын квоталанатын қондырғылар соңғы есепті жылдағы парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған және тіркелген есептер негізінде айқындалады.**	ҚР ЭК 290 - бабы 2-тармағының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру. Ақпараттың толықтығы және мүдделі тараптардың кең ауқымының пайдаланудың ыңғайлылығы үшін Ұлттық көміртегі квоталары жоспары шеңберінде олар үшін бөлінген квота көлемі бар қондырғылардың тізбесін бекіту ұсынылады. Квоталау субъектілері тарапынан олардың көміртегі квоталарының

				Ұлттық жоспарында көрсетілуі бірнеше рет ұсынылды, бұл көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының деректерінің көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінің деректерімен сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.
2	2-тармақтың 8) тармақшасы	8) көміртекті офсет – парниктік газдар шығарындыларын қысқартуға және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайтуға бағытталған Қазақстан Республикасындағы экономиканың кез келген секторларында қызметті немесе қызмет түрлерін жүзеге асыру нәтижесінде қол жеткізілген парниктік газдар шығарындыларын қысқарту және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайту;	8) көміртекті офсет – парниктік газдар шығарындыларын қысқартуға және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайтуға бағытталған Қазақстан Республикасындағы экономиканың кез келген секторларында қызметті немесе қызмет түрлерін жүзеге асыру нәтижесінде қол жеткізілген парниктік газдар шығарындыларын қысқарту және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайту жөніндегі жоба;	Редакциялық түзетулер
3	Жаңа тармақ 19-1	19-1. Жоқ	**19-1. Квоталанатын қондырғылар осы Қағидалардың 1-параграфында сипатталған көміртегі квотасының бірліктерін бөлу**	ҚР ЭК 290 - бабы 2-тармағының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру. Ақпараттың толықтығы және мүдделі тараптардың кең ауқымының

			қорытындылары бойынша Ұлттық Жоспар шеңберінде олар үшін бөлінген квота көлемі бар қондырғылар тізбесіне енгізіледі.	пайдаланудың ыңғайлылығы үшін Ұлттық көміртегі квоталары жоспары шеңберінде олар үшін бөлінген квота көлемі бар қондырғылардың тізбесін бекіту ұсынылады. Квоталау субъектілері тарапынан олардың көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарында көрсетілуі бірнеше рет ұсынылды, бұл көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының деректерінің көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінің деректерімен сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.
4	25-тармақ	25. Егер Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінен кейінгі бір жылдағы жағдай бойынша резерв санаттарының бірінде көміртегі квоталарының көлемі резервтің осы санаты үшін көзделген квоталар көлемінің бестен бірінен азын құрайтын болса, көміртегі бірліктері саудасы жүйесінің операторы (бұдан әрі – Жүйе операторы) уәкілетті органның хабарламасы бойынша көрсетілген резерв санаттарынан	25. Егер резерв санаттарының бірінде көміртегі квоталарының көлемі резервтің осы санаты үшін көзделген квоталар көлемінің бестен бірінен азын құраған жағдайда, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы (бұдан әрі – Жүйе операторы) уәкілетті органның хабарламасы бойынша осы Қағидалардың 23-тармағында көрсетілген резерв санаттарынан квоталар көлемін қайта бөледі.	Көміртегі квоталарын резервтің санаттары арасында қайта бөлу ұсынылады, олардың біреуінде квоталар болмаған кезде, көміртегі квоталарының Ұлттық жоспарының қолданылу кезеңі ішінде белгілі бір күнге байланыстырмай, уәкілетті органның шешімі бойынша.

		квоталар көлемін қайта бөледі осы Қағидалардың 23 - тармағында.		
5	Жаңа тармақ 25-1	**25-1. Жоқ**	**25-1. Кодекстің 290-бабы 5-тармағының 5) тармақшасына сәйкес көрсетілген резерв санатына енгізілген көміртегі бірліктерін уәкілетті орган уәкілетті орган мен Жүйе операторы арасында жасалған шарт бойынша оларды аукцион талаптарында сатуды ұйымдастыру үшін жүйе операторына береді.**	Бұл толықтыру аукцион шарттарында сату үшін көзделген көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары резервінің бір бөлігін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторына берудің заңды негіздерін (рәсімдеуді) көздеу қажеттігіне байланысты ұсынылады.
6	27-тармақ	27. Әкімшілік ету субъектісін орнату Кодекстің 290 – бабының 8-тармағына сәйкес қондырғы шығарындыларының жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған есеп (бұдан әрі – есеп) негізінде квоталанатын қондырғылар санатына енгізіледі. **Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген қондырғы тиісті верификацияланған есеп**	27. Әкімшілік ету субъектісін орнату Кодекстің 290 – бабының 8-тармағына сәйкес қондырғы шығарындыларының жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы верификацияланған есеп (бұдан әрі – есеп) негізінде квоталанатын қондырғылар санатына енгізіледі.	Редакциялық түзетулер. ҚР Экологиялық кодексінің 290-бабының жаңа редакциясына сәйкес келтіру.

		берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап көміртекті квоталауға жатады.		
7	Пункт 28	28. **Пайдалануға берілетін жаңа квоталанатын қондырғы пайдалануға берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап Кодекстің 290-бабының 9-тармағына сәйкес көміртекті квоталауға жатады.**	**Алып тастау.**	ҚР Экологиялық кодексінің 290-бабының жаңа редакциясына сәйкес келтіру, редакциялық түзету.
8	29-тармақ	29. Кодекстің 289-бабының 3-тармағына сәйкес Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінде анықталған квоталанатын қондырғы қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын верификацияланған есеп негізінде квоталанатын қондырғылар санатына енгізіледі. **Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген қондырғы тиісті верификацияланған есеп берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап көміртекті квоталауға жатады.**	29. Кодекстің 289-бабының 3-тармағына сәйкес Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінде анықталған квоталанатын қондырғы қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын верификацияланған есеп негізінде квоталанатын қондырғылар санатына енгізіледі.	ҚР Экологиялық кодексінің 290-бабының жаңа редакциясына сәйкес келтіру.

9	Жаңа тармақ 29-1	29-1. Жоқ	**29-1. Егер есепті жылдағы парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепке сәйкес квоталанатын қондырғының көмірқышқыл газының шығарындылары жылына жиырма мың тоннадан кем болған жағдайда, квоталау субъектісі көміртегі квоталауынан квоталанатын қондырғыны қоспағанда, өтініш жасауға құқылы.** **Көміртекті квоталаудан шығару мақсатында квоталау субъектісі парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есептің электрондық нысанын толтырғаннан кейін он жұмыс күні ішінде уәкілетті органға жүгінеді.** **Жүйе операторы Кодекстің 294-бабының 6-тармағында көрсетілген мерзімдерде тиісті қондырғының парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есептің**	Қосымша қондырғы операторына Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының қолданылу кезеңінде көмірқышқыл газы шығарындылары мәнінің шекті деңгейінен аспаған жағдайда оны көміртегі квотасынан орнатуды қоспағанда, жүгіну құқығын беру қажеттілігін ескере отырып ұсынылды.

			толтырылған нысанын қарайды. **Жүйе операторы парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті қағаз немесе электрондық нысанда тіркеген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде уәкілетті органды хабардар етеді.** **Уәкілетті орган үш жұмыс күні ішінде квоталау субъектісіне және жүйенің операторына квоталаудау субъектісін, көміртекті квоталаудан алып тастауға жататын қондырғыны, пайдаланылмаған квота көлемін, оған пайдаланылмаған квота көлемін көшіру үшін Ұлттық жоспар резервінің санатын көрсете отырып, тиісті хабарламалар жібереді.** **Көрсетілген қондырғы квоталарының пайдаланылмаған көлемі уәкілетті органның хабарламасына сәйкес Ұлттық**	

			жоспардың резервіне көшірілуге тиіс.	
10	33-тармақ	33. Квоталау субъектісі Ұлттық жоспардың қолданылу бірінші жылының 1 сәуіріне дейін уәкілетті органға квоталанатын қондырғының парниктік газдар шығарындыларының мониторингінің валидацияланған жоспарын (бұдан әрі – мониторинг жоспары) ұсынады.	33. Квоталау субъектісі Ұлттық жоспардың қолданылу бірінші жылының бірінші сәуіріне дейін Аккредиттелген валидация және верификация жөніндегі орган валидациялауға жататын мемлекеттік көміртегі кадастрындағы квоталанатын қондырғының парниктік газдар шығарындыларын мониторингілеу жоспарының (бұдан әрі – мониторинг жоспары)электрондық нысанын толтырады.	Қағаз құжат айналымын қысқарту үшін мониторинг жоспарын электрондық ұсынуды енгізу ұсынылады.
11	Пункт 34	34. **Квоталау субъектісі валидацияланған мониторинг жоспарын ұсынбаған жағдайда, уәкілетті орган ұсыну мерзімі аяқталған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде квоталау субъектісінің шотын ол ұсынылғанға дейін бұғаттау туралы жүйе операторын хабардар етеді.**	34. Осы Қағидалардың 33-тармағында белгіленген талаптар орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда, квоталау субъектісінің көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі шоты бес жұмыс күні ішінде жүйе операторының бұғаттауына жатады.	Жоғарыдағы Қағидалардың 33-тармағының редакциясының өзгеруіне байланысты түзету.
12	Пункт 38	38. Ұлттық жоспардың резервінен жаңа квоталанатын қондырғы	38. Ұлттық жоспардың резервінен жаңа квоталанатын қондырғы	ҚР Экологиялық кодексінің 290-бабының жаңа редакциясына сәйкес

		үшін квоталар беру ол пайдалануға берілген жылдан кейінгі есепті жылға жүзеге асырылады. Келесі есепті жылдан бастап жаңа квоталанатын қондырғы квоталанатын қондырғылар санатына енгізілуге тиіс.	үшін квоталар беру қондырғы квоталанатын қондырғы ұғымына жататын есепті жылға жүзеге асырылады.	келтіру. Пайдалануға берілген жылы квоталанатын деп тану үшін шекті мәннің жаңа қондырғысының шығарындылары асып кеткен жағдайда, осы қондырғыны пайдалануды тоқтата тұруды болдырмау үшін квоталар беру қажет.
13	42-тармақ	42. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 41-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың осы Қағидаларда белгіленген толықтығы мен сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	42. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 41-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын және осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	Редакционная правка
14	44-тармақ	44. Жаңа қондырғы үшін көміртегі квотасын беру туралы оң шешім қабылданған жағдайда, уәкілетті орган жаңа қондырғыны, оның операторын, сондай-ақ бөлінген квота бірліктерінің көлемін көрсете отырып, жүйе операторына және жаңа қондырғы операторына тізілімде шот ашу	44. Жаңа қондырғы үшін көміртегі квотасын беру туралы оң шешім қабылданған жағдайда, уәкілетті орган жаңа қондырғыны, оның операторын, сондай-ақ бөлінген квота бірліктерінің көлемін көрсете отырып, жүйе операторына және жаңа қондырғы операторына	Осы Қағидалардың 38-тармағының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру.

		қажеттілігі туралы тиісті хабарламалар жібереді. Жаңа қондырғы үшін көміртегі квотасын Жүйе операторы ол пайдалануға берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап немесе Кодекстің 291-бабының 5-тармағына сәйкес Ұлттық жоспар күшіне енген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде есептейді.	тізілімде шот ашу қажеттілігі туралы тиісті хабарламалар жібереді. Жаңа қондырғы үшін көміртегі квотасын Жүйе операторы осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген хабарламаны алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде немесе Кодекстің 291-бабының 5-тармағына сәйкес Ұлттық жоспар қолданысқа енгізілген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде есепке алады.	
15	45-тармақ	45. Квоталанатын қондырғылар санатына ауысатын әкімшілендіру субъектісін (бұдан әрі – квоталанатын әкімшілендіру субъектісі) орнату үшін квоталар беру қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын тиісті верификацияланған **есепті ұсынған жылдан кейінгі есепті жылға арналған Ұлттық жоспардың резервінен жүзеге асырылады. Келесі есепті жылдан бастап бұл қондырғы**	45. Квоталанатын қондырғылар санатына ауысатын әкімшілендіру субъектісін (бұдан әрі – квоталанатын әкімшілендіру субъектісі) орнату үшін квоталар беру қондырғы **квоталанатын қондырғы ұғымына жататын есепті жылға арналған Ұлттық жоспардың резервінен жүзеге асырылады.**	ҚР Экологиялық кодексінің 290 бабының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру

		квоталанатын қондырғылар санатына енгізілуге тиіс.		
16	48-тармақ	48. Көміртегі квотасын алу үшін квоталанатын әкімшілік субъектісі тиісті қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатын верификацияланған есепті ұсынғаннан кейін 3 (үш) ай ішінде уәкілетті органға валидацияланған мониторинг жоспарын, Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінің әрбір жылына сұралатын **квотаның есептеулерін, жаңа қондырғы үшін көміртегі квотасын беруге өтініш береді/ өтініш бойынша әкімшілендіру субъектісін орнату үшін.**	48. Көміртегі квотасын алу үшін квоталанатын әкімшілендіру субъектісі тиісті қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатын верификацияланған есепті ұсынғаннан кейін 3 (үш) ай ішінде уәкілетті органға валидацияланған мониторинг жоспарын, Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінің әрбір жылына сұралатын квотаның есептеулерін, **өтініш** береді.	Редакциялық өңдеу
17	49-тармақ	49. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 48-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың осы Қағидаларда белгіленген толықтығы мен сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес	49. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 48-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын және осы Қағидаларда белгіленген **талаптарға** сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес	Редакциялық өңдеу

		емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	
18	51-тармақ	51. Квоталанатын әкімшілендіру субъектісі үшін көміртегі квотасын беру туралы оң шешім қабылданған жағдайда уәкілетті орган квоталанатын әкімшілендіру субъектісін, оның орнатылуын, квоталардың бөлінген бірліктерінің көлемін және квоталанатын әкімшілендіру субъектісіне тізілімде шот ашу қажеттілігі туралы көрсете отырып, жүйенің операторына тиісті хабарламалар жібереді. Квоталанатын әкімшілендіру субъектісіне көміртегі квотасын **Жүйе операторы верификацияланған есеп берілген жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап** немесе Кодекстің 291-бабының 5-тармағына сәйкес Ұлттық жоспар күшіне енген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде есептейді.	51. Квоталанатын әкімшілендіру субъектісі үшін көміртегі квотасын беру туралы оң шешім қабылданған жағдайда уәкілетті орган квоталанатын әкімшілендіру субъектісін, оның орнатылуын, квоталардың бөлінген бірліктерінің көлемін және квоталанатын әкімшілендіру субъектісіне тізілімде шот ашу қажеттілігі туралы көрсете отырып, жүйенің операторына тиісті хабарламалар жібереді. Квоталанатын әкімшілендіру субъектісіне көміртегі квотасын Жүйе операторы осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген **хабарламаны алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде** немесе Кодекстің 291-бабының 5-тармағына сәйкес Ұлттық жоспар қолданысқа енгізілген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде есептейді.	ҚР Экологиялық кодексінің 290 бабының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру

19	52-тармақ	52. Әзірленген жылы немесе тиісті Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінде анықталған бұрын есепке алынбаған квоталанатын қондырғыны (бұдан әрі – анықталған квоталанатын қондырғы) **көміртекті квоталау бенчмарктерді қолдану негізінде, қондырғының шығарындылары жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатынын растайтын верификацияланған есеп ұсынылған жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап жүзеге асырылады.** Анықталған квоталанатын қондырғының операторы Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінде жоспарланған өнім өндіру көлемін тізбеге сәйкес бенчмаркке көбейту жолымен сұралатын квота көлемін есептейді.	52. Әзірленген жылы немесе тиісті Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінде (бұдан әрі – анықталған квоталанатын қондырғы) анықталған бұрын есепке алынбаған квоталанатын қондырғыны **көміртекті квоталау қондырғы квоталанатын қондырғы ұғымына жататын есепті жылға арналған бенчмарктерді қолдану негізінде жүзеге асырылады.** Анықталған квоталанатын қондырғының операторы Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінде жоспарланған өнім өндіру көлемін тізбеге сәйкес бенчмаркке көбейту жолымен сұралатын квота көлемін есептейді.	ҚР Экологиялық кодексінің 290 бабының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру
20	54-тармақ	54. Көміртегі квотасын алу үшін анықталған квоталанатын қондырғының операторы тиісті қондырғының шығарындылары	54. Көміртегі квотасын алу үшін анықталған квоталанатын қондырғының операторы тиісті қондырғының шығарындылары	Редакциялық өңдеу

		жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатын верификацияланған есепті ұсынғаннан кейін 3 (үш) ай ішінде уәкілетті органға валидацияланған мониторинг жоспарын, Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінің әрбір жылына сұралатын квотаның есептеулерін, **жаңа қондырғы үшін көміртегі квотасын беруге өтініш береді. әкімшілендіру субъектісін орнату үшін/өтініш бойынша.**	жылына жиырма мың тонна көмірқышқыл газынан асатын верификацияланған есепті ұсынғаннан кейін 3 (үш) ай ішінде уәкілетті органға валидацияланған мониторинг жоспарын, Ұлттық жоспардың қолданылу кезеңінің әрбір жылына сұралатын квотаның есептеулерін, **өтініш** береді.	
21	55-тармақ	55. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 54-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың осы Қағидаларда белгіленген толықтығы мен сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	55. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 54-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын және осы Қағидаларда белгіленген **талаптарға** сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	Редакциялық өңдеу
22	57-тармақ	57. Анықталған квоталанатын қондырғы операторы үшін көміртегі квотасын беру туралы	57. Анықталған квоталанатын қондырғы операторы үшін көміртегі квотасын беру туралы	ҚР Экологиялық кодексінің 290 бабының ұсынылған жаңа редакциясына сәйкес келтіру

		оң шешім қабылданған жағдайда, уәкілетті орган анықталған квоталанатын қондырғы операторын, оның қондырғысын, бөлінген квота бірліктерінің көлемін және анықталған квоталанатын қондырғы операторына тізілімде шот ашу қажеттілігі туралы тиісті хабарламалар жібереді. Анықталған квоталанатын қондырғы операторына квотаны Жүйе операторы тиісті шот ашылған **күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде есептейді**.	оң шешім қабылданған жағдайда, уәкілетті орган анықталған квоталанатын қондырғы операторын, оның қондырғысын, бөлінген квота бірліктерінің көлемін және анықталған квоталанатын қондырғы операторына тізілімде шот ашу қажеттілігі туралы тиісті хабарламалар жібереді. Анықталған квоталанатын қондырғы операторына квотаны Жүйе операторы осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген **хабарламаны алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде немесе Кодекстің 291-бабының <u>5-тармағына</u> сәйкес Ұлттық жоспар қолданысқа енгізілген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде есептейді.**	
23	61-тармақ	61. Квоталау субъектісі мониторинг жоспарына мынадай жағдайларда өзгерістер енгізеді: 1) кез келген қызметтен (теңдеулер) шығарындыларды есептеу әдісін (теңдеуін) немесе параметрлерін өзгерту;	61. Квоталау субъектісі мониторинг жоспарына мынадай жағдайларда өзгерістер енгізеді: 1) кез келген қызметтен (теңдеулер)шығарындыларды есептеу әдісін (теңдеуін) немесе параметрлерін өзгерту;	Парниктік газдар шығарындыларының көлеміне әсер ету бөлігінде көзделген өзгерістердің елеусіздігін ескере отырып, бұрын расталған мониторинг жоспарына өзгерістер енгізу орынды емес.

		2) мониторингі валидацияланған мониторинг жоспарынан өзгеше болатын жаңа қызметті (дереккөздерді) қосу; 3) мониторингі (деректер мен коэффициенттер) мониторингтің валидацияланған жоспарында көрсетілмеген отынды қосу; 4) бұрын қолданылған мониторинг әдістемесінің нәтижесінде алынған деректерді уәкілетті орган қате деп таныды; 5) егер осы процедуралардың өзгеруі шығарындылар туралы деректердің дәлдігіне тікелей әсер етсе, сынамаларды іріктеу мен талдауға немесе өлшеу құралдарын калибрлеуге байланысты жаңа процедураларды енгізу; 6) алдыңғы мониторинг жоспарын валидациялаған органнан лицензияны қайтарып алу; 7) квоталау субъектісінің есептік деректерінің дәлдігін жақсарту немесе валидация	2) мониторингі валидацияланған мониторинг жоспарынан өзгеше болатын жаңа қызметті (дереккөздерді) қосу; 3) мониторингі (деректер мен коэффициенттер) мониторингтің валидацияланған жоспарында көрсетілмеген отынды қосу. **Отынның жалпы балансының бір пайызынан азын алатын отынның жаңа түрі қосылған жағдайда, мониторинг жоспарына өзгерістер енгізілмейді**; 4) бұрын қолданылған мониторинг әдістемесінің нәтижесінде алынған деректерді уәкілетті орган қате деп таныды; 5) егер осы процедуралардың өзгеруі шығарындылар туралы деректердің дәлдігіне тікелей әсер етсе, сынамаларды іріктеу мен талдауға немесе өлшеу құралдарын калибрлеуге байланысты жаңа процедураларды енгізу; 6) алдыңғы мониторинг жоспарын валидациялаған	

		жөніндегі органның қорытындысына жауап ретінде.	органнан лицензияны қайтарып алу; 7) квоталау субъектісінің есептік деректерінің дәлдігін жақсарту немесе валидация жөніндегі органның қорытындысына жауап ретінде.	
24	70-тармақ	70. Жүйе операторы оған верификацияланған есеп жіберілген күннен бастап 20 (жиырма) жұмыс күні ішінде оны бекітілген нысанға сәйкестігі, верификацияның болуы, парниктік газдар шығарындыларын есептеудің дұрыстығы және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді қолдану тұрғысынан және қарау нәтижелері бойынша қарайды: 1) осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес верификацияланған есепті тіркейді; 2) осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес есеп сәйкес келмеген жағдайда оны квоталау субъектісіне пысықтауға жібереді,	70. Жүйе операторы оған верификацияланған есеп жіберілген күннен бастап 20 (жиырма) жұмыс күні ішінде оны бекітілген нысанға сәйкестігі, верификацияның болуы, парниктік газдар шығарындыларын есептеудің дұрыстығы және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді қолдану, **сондай-ақ өнім өндіру көлемі бойынша және қарау нәтижелері бойынша деректерді толтырудың** дұрыстығы тұрғысынан қарайды: 1) осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес верификацияланған есепті тіркейді;	Бұл толықтырулар квоталау субъектісінің парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті пысықтау мәселесіне қатысты олқылықты жою үшін қажет. Алынуға жататын көміртегі квоталарының көлемін есептеуді дұрыс жүргізу үшін квоталау субъектілерінің ұсынылған есептеріндегі өнім бойынша деректерді де тексеру қажет.

		сондай-ақ валидация және верификация жөніндегі аккредиттелген органдарға қатысты шаралар қабылдау үшін уәкілетті органды хабардар етеді.	2) осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес есеп сәйкес келмеген жағдайда оны квоталау субъектісіне пысықтауға жібереді, сондай-ақ валидация және верификация жөніндегі аккредиттелген органдарға қатысты шаралар қабылдау үшін уәкілетті органды және техникалық реттеу саласындағы уәкілетті органды хабардар етеді. **Квоталау субъектісі верификацияланған есепті пысықтау үшін есепті алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде пысықтайды.** **Жүйе операторы пысықталған верификацияланған есепті алғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде қарайды.** **Осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес сәйкессіздіктер анықталған жағдайда, есеп қайта пысықтауға жіберіледі.** **Квоталау субъектісінің есепті қайта пысықтауы осы тармақшаның екінші**	

			абзацында көрсетілген мерзімдерде жүзеге асырылады.	
25	73-тармақ	73. Жүйе операторы уәкілетті органды және квоталау субъектісін квоталау субъектісінің шотын бұғаттау туралы хабардар етеді.	73. **Есеп осы Қағидалардың 68-тармағында не 70-тармағының төртінші абзацында көрсетілген мерзімде ұсынылмаған жағдайда, жүйе операторы квоталау субъектісінің шотын бұғаттайды және уәкілетті органға және квоталау субъектісіне есепті ұсынғанға дейін квоталау субъектісінің шотын бұғаттау туралы хабарлайды.**	Парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есеп ұсынылмаған кезде квоталау субъектісінің шотын бұғаттау нормасын, шарттарын нақтылау.
26	78-тармақ	78. Қосымша көміртегі квотасы **жыл сайын алдыңғы** есепті жылға беріледі. Уәкілетті орган қосымша көміртегі квотасын алу үшін квоталау субъектісі ұсынған құжаттарды **оларды алған сәттен бастап** 15 (он бес) жұмыс күні ішінде қарайды. **Резервте қосымша көлем беру үшін қажетті көміртегі бірліктерінің көлемі болмаған не жеткіліксіз болған жағдайда, қосымша көміртегі квоталарын беру осы Қағидалардың 89, 90**	78. Қосымша көміртегі квотасы жыл сайын беріледі. **Уәкілетті орган жыл сайын осы Қағидалардың 75-76-тармақтарында белгіленген мерзімдерде көміртегі квотасын өзгертуге өтініштер қабылдайды.** Уәкілетті орган қосымша көміртегі квотасын алу үшін квоталау субъектісі ұсынған құжаттарды өтініштерді **қабылдау мерзімі өткен күннен**	Бұл өзгерістер көміртегі квоталарының барлық қол жетімді бөлігін Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының резервінен алу мүмкіндігін болдырмау үшін қажет, мысалы, бір ірі кәсіпорын. Қосымша көміртегі квотасын барлық өтініш берушілерге бірдей пайыздық үлестіруді қарастыру ұсынылады.

		және 91-тармақтарында көрсетілген алып қою рәсімінен кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.	**бастап** он бес жұмыс күні ішінде қарайды. **Ұлттық жоспардың әр жылы бойынша айқындалған резерв көлеміне және қондырғы операторларының өтініштеріне сәйкес сұралатын қосымша көміртегі квоталарының көлеміне сүйене отырып, уәкілетті орган әрбір қондырғы үшін тең пайыздық қатынаста тегін берілуге жататын қосымша көміртегі квотасының көлемін айқындайды.**	
27	80-тармақ	80. Осы Қағидалардың 75-тармағына сәйкес құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған және (немесе) олар осы Қағидалардың 75, 76 және 77-тармақтарына сәйкес келмеген жағдайларда уәкілетті орган оларды пысықтауға жібереді. Квоталау субъектісі пысықталған құжаттарды ұсынғаннан кейін уәкілетті орган оларды осы Қағидалардың 79-	80. Осы Қағидалардың 75-тармағына сәйкес құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған және (немесе) олар осы Қағидалардың 75, 76 және 77-тармақтарына сәйкес келмеген жағдайларда уәкілетті орган оларды құжаттар ұсынылған күннен бастап **үш жұмыс күні ішінде пысықтауға** жібереді. Квоталау субъектісі пысықталған құжаттарды ұсынғаннан кейін уәкілетті орган	Құжаттарды пысықтауға жіберу мерзімін нақтылау.

		тармағында көрсетілген мерзімдерде қарайды.	оларды осы Қағидалардың 79-тармағында көрсетілген мерзімдерде қарайды.	
28	86-тармақ	86. Уәкілетті орган осы Қағидалардың 85-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың осы Қағидаларда белгіленген толықтығы мен сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	86. Уәкілетті орган осы қағидалардың 85-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын және осы Қағидаларда белгіленген **талаптарға** сәйкестігін тексереді. Ұсынылған құжаттар толық емес және сәйкес емес болған жағдайда оларды түзеуге жібереді.	Редакциялық өңдеу.
29	Жаңа тармақ 87-1	**Жоқ**	**87-1. Квоталау субъектісі өзінің бар көміртегі квотасының бірліктерін квоталау кезеңі шегінде өз қондырғылары арасында дербес бөлуге құқылы.** **Өз қондырғылары арасында көміртегі квотасының бірліктерін дербес бөлуді квоталау субъектісі осы Қағидалардың 89, 90, 91-тармақтарында көрсетілген алып қою рәсімі жүргізілгеннен кейін жүзеге асырады.**	Көміртегі квоталарын қондырғылар арасында қайта бөлу трансакциялары өнім өндіру көлемінің төмендеуіне байланысты көміртегі квоталарын алу рәсімін жүргізгеннен кейін мүмкін болатындығы туралы нақтылау.

			Көміртегі квотасының бірліктерін қайта бөлу мақсатында квоталау субъектісі жүйе Операторына еркін нысанда өтініш жібереді.	
30	Жаңа тармақ 87-2	**Жоқ**	**87-2. Квоталау субъектісі Кодекстің 289-бабының 8-тармағына сәйкес есепті кезеңдер арасында өтелмеген көміртегі бірліктерін тасымалдау мақсатында жүйе операторына еркін нысанда өтініш жібереді.**	Өтелмеген көміртегі бірліктерін тасымалдау рәсімін жүргізу тәртібіне қатысты нақтылау.
31	89-тармақ	89. Квоталанатын қондырғының қуатын төмендету есебінен құрылған көміртегі квотасының бірліктері сатуға жатпайды және қосымша көміртегі квотасын беру үшін Ұлттық жоспар резервінің санатына қайтарылуға жатады.	89. Квоталанатын қондырғының қуатын төмендету есебінен құрылған көміртегі квотасының бірліктері сатуға жатпайды және қосымша көміртегі квотасын беру үшін Ұлттық жоспар резервінің санатына қайтарылуға жатады.	Редакциялық өңдеу
32	90-тармақ	90. **Уәкілетті орган** жыл сайын осы Қағидалардың 89-тармағында көрсетілген көміртегі квотасының бірліктерін алып қояды. Жүйе операторы есептерді ұсыну аяқталған күннен кейін **10 (он) жұмыс күні** ішінде верификацияланған есептер	90. **Жүйе операторы** жыл сайын осы Қағидалардың 89-тармағында көрсетілген көміртегі квотасының бірліктерін алып қояды. Жүйе операторы есептер **тіркелген** күннен кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде белгіленген тәртіппен тіркелген	Көміртегі квоталарын алу тәртібін нақтылау. Парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы ұсынылған есептерді тексеру қажеттілігін ескере отырып, көміртегі квоталарын алу рәсімін жүргізуге қатысты норманы түзету қажет.

		негізінде осы **Қағидалардың 77-тармағында** көрсетілген формула бойынша алынатын көміртегі квотасының көлемін есептейді. **Жүйе операторы 3 (үш) жұмыс күні ішінде уәкілетті органға алынатын көміртегі квоталарының көлемі бойынша есеп айырысу қорытындыларын ұсынады.**	**верификацияланған** есептер негізінде жыл сайын көміртегі квотасының бірліктерін алып қояды.	
33	91-тармақ	**91. Уәкілетті орган квоталау субъектісін алып қою туралы шешім қабылданғаннан кейін 3 (үш) жұмыс күні ішінде қондырғы қуатының төмендеуі нәтижесінде құрылған квоталар көлемін алып қою туралы хабардар етеді. Уәкілетті орган квоталау субъектісін көрсете отырып, квоталар көлемін квоталау субъектісінің шотынан ұлттық жоспар резервінің шотына аудару қажеттігі туралы 3 (үш) жұмыс күні ішінде жүйе операторын хабардар етеді.**	91. **Жүйе операторы квоталау субъектілерін алып қою жүргізілгеннен кейін 3 (үш) жұмыс күні ішінде қондырғы қуатының төмендеуі нәтижесінде құрылған квоталар көлемін алып қою туралы хабардар етеді.**	Көміртегі квоталарын алу рәсімін оңтайландыру ұсынылады.

4. САЛЫСТЫРУ КЕСТЕСІ

"Көміртекті офсетті мақұлдау және офсеттік бірліктерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м. а. 2021 жылғы 5 қарашадағы № 455 бұйрығына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстар

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Жобаның ұсынылған редакциясы	Негіздеме
1	**2**	**3**	**4**	**5**
"Көміртекті офсетті мақұлдау және офсеттік бірліктерді беру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м. а. 2021 жылғы 5 қарашадағы № 455 бұйрығы				
1	2-тармақтың жаңа 18) тармақшасы	Жоқ	**18) көміртек бірліктерін түрлендіру-операция, офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне ауыстыру;**	Офсеттік бірліктерді квота бірліктеріне айырбастау жөніндегі нормаларды көздеу мүмкіндігі үшін ережелердің глоссарийінде тиісті терминді көздеу қажет.
2	Жаңа 3-1 тармақ	Жоқ	**3-1. Қазақстан Республикасындағы көміртекті офсеттер экологиялық тұтастық негізінде жүзеге асырылады және парниктік газдар**	Бұл толықтырулар көміртекті офсеттік жобалар шығарындылардың нақты, тиімді төмендеуіне немесе парниктік газдардың көбірек сіңуіне әкелетінін қамтамасыз ету үшін қажет.

			шығарындыларының нақты, өлшенетін, қосымша, тұрақты, верификацияланған қысқартуларын және (немесе) парниктік газдар сіңірулерінің ұлғаюын білдіреді. Көміртекті офсеттер 2017 жылға дейін басталмаған жобалармен шектеледі.	
3	5-тармақ	5. Парниктік газдар шығарындыларының қысқаруын екі есе есепке алуды болдырмау немесе әрбір жеке Қондырғы бойынша парниктік газдардың сіңірілуін ұлғайту мақсатында парниктік газдар шығарындыларын азайтуға **және** (немесе) парниктік газдардың сіңірілуін ұлғайтуға бағытталған бір мезгілде біреуден артық көміртекті офсет жүзеге асырылмайды.	5. Парниктік газдар шығарындыларының қысқаруын екі есе есепке алуды болдырмау немесе әрбір жеке Қондырғы бойынша парниктік газдардың сіңірілуін ұлғайту мақсатында парниктік газдар шығарындыларын азайтуға немесе парниктік газдардың сіңірілуін арттыруға бағытталған бір мезгілде біреуден артық көміртекті офсет жүзеге асырылмайды. **Парниктік газдарды сіңіруді ұлғайтуға бағытталған көміртекті офсетті өткізу кезінде парниктік газдар шығарындыларының көздерін пайдаланған жағдайда, сіңіру**	Редакциялық өңдеу. Парниктік газдардың сіңуін арттыруға бағытталған көміртекті офсеттердегі парниктік газдар балансының жалпы деңгейін неғұрлым дұрыс бағалау мақсатында нақтылау.

			кезінде осы көздерден шығарындылар ескеріледі.	
4	11-тармақ	11. Жобалау құжаттамасындағы көміртекті офсеттің негізгі сценарийін бағалау мыналар негізінде жүзеге асырылады: 1) көздерден парниктік газдардың нақты шығарындылары және (немесе) оларды сіңіргіштермен сіңіру туралы мәліметтер; 2) көміртекті офсетті өткізу шарттарына қатысты параметрлер мен болжамдардың ықтимал белгісіздіктерін есепке алу; 3) экономикалық қызметтің тиісті түрлері бойынша стратегиялық жоспарларды, бағдарламаларды және реттеуші нормалардың қолданылуын есепке алу; 4) халықаралық немесе бекітілген ұлттық әдістемелердің бірі. Бір көміртекті офсетте бірнеше ұқсас көздер мен бірыңғай технологияларды пайдаланған жағдайда бір көз үшін базалық	11. Жобалау құжаттамасындағы көміртекті офсеттің негізгі сценарийін бағалау мыналар негізінде жүзеге асырылады: 1) көздерден парниктік газдардың нақты шығарындылары және (немесе) оларды сіңіргіштермен сіңіру туралы мәліметтер; 2) көміртекті офсетті өткізу шарттарына қатысты параметрлер мен болжамдардың ықтимал белгісіздіктерін есепке алу; 3) экономикалық қызметтің тиісті түрлері бойынша стратегиялық жоспарларды, бағдарламаларды және реттеуші нормалардың қолданылуын есепке алу; 4) халықаралық немесе бекітілген ұлттық әдістемелердің бірі. Бір көміртекті офсетте бірнеше ұқсас көздер мен бірыңғай технологияларды пайдаланған жағдайда бір көз үшін базалық	Бұл қосымша халықаралық деңгейде тиісті түрде мақұлданған дұрыс әдістерді қолдануды қамтамасыз ету үшін қажет.

		сценарий әзірлеуге және осы бастапқы шарттарды басқа көздерге таратуға жол беріледі.	сценарий әзірлеуге және осы бастапқы шарттарды басқа көздерге таратуға жол беріледі. **Осы тармақтың 4) тармақшасы шеңберінде Киото хаттамасын таза дамыту тетігінің әдіснамалық кеңесі немесе Париж келісімі тетіктерінің атқарушы органдары бекіткен әдістемелердің соңғы нұсқалары қолдануға жол берілетін халықаралық әдістемелер болып табылады.**	
5	Қағидаларға 5-қосымшада келтірілген көміртекті офсетті іске асыру туралы есеп	5. Есепті кезеңде жобаны іске асыру нәтижесінде парниктік газдар шығарындыларының қол жеткізілген қысқаруы және (немесе) парниктік газдар сіңірілуінің ұлғаюы туралы деректер;	5. Есепті кезеңде жобаны іске асыру нәтижесінде парниктік газдар шығарындыларының қол жеткізілген қысқаруы және (немесе) парниктік газдар сіңірілуінің ұлғаюы туралы деректер. **Өтініш берушілер арасындағы көміртегі бірліктерін бөлу туралы шартқа сәйкес жобаға өтініш берушілердің әрқайсысына сенетін жобадан офсеттік бірліктер үшін;**	Заңды тұлғалар тобының жобасына өтініш беруші ретінде әрекет еткен жағдайда, олардың әрқайсысына сүйенетін офсеттік бірліктердің үлесі туралы деректерді ұсыну қажет.

	нысан ының 5-тармағы			
6	Жаңа 4 тарауд ың субтит рі	Жоқ	**4-тарау. Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібі**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
7	Жаңа тармақ	Жоқ	**47. Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі тиісті шотта бірліктердің тиісті саны болған кезде жүзеге асырылады.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
8	Жаңа тармақ	Жоқ	**48. Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау олардың иелерінің өтініші бойынша жүргізіледі.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
9	Жаңа тармақ	Жоқ	**49. Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастауды жүргізу үшін көміртегі**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет

			бірліктерінің иесі айырбасталатын бірліктердің түрі мен көлемін көрсете отырып көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторына сұрау жібереді.	
10	Жаңа тармақ	Жоқ	**50. Көміртегі бірліктерінің сауда-саттық жүйесінің операторы көміртегі бірліктерінің иесінен айырбастау туралы өтінішті алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде есепке алу бірліктерін көміртегі бірліктеріне айырбастау немесе айырбастаудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
11	Жаңа тармақ	Жоқ	**51. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы өтініш берушінің шотында көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде офсеттік бірліктердің қажетті саны болмаған жағдайда айырбастаудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет

12	Жаңа тармақ	Жоқ	**52. Айырбастау туралы шешім қабылданған жағдайда көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы осы операцияны көміртегі бірліктерінің иесінен тиісті сұрау салуды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүргізеді.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
13	Жаңа тармақ	Жоқ	**53. Конверсия көміртегі квотасының бір бірлігіне бір офсеттік бірлік қатынасында жүргізіледі.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
14	Жаңа тармақ	Жоқ	**54. Офсеттік бірліктердің қолданылу мерзімі шектеулі бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау осы офсеттік бірліктердің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін 1 сағаттан кешіктірілмей жүргізіледі.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет
15	Жаңа тармақ	Жоқ	**55. Көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбасталған офсеттік бірліктер келесі Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының қолданылу кезеңіне ауыстыруға жатпайды.**	Офсеттік бірліктерді көміртегі квоталарының бірліктеріне айырбастау тәртібін қарастыру қажет

5. САЛЫСТЫРУ КЕСТЕСІ

"Көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімін қалыптастыру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 14 шілдедегі № 251 бұйрығына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстар

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Жобаның ұсынылған редакциясы	Негіздеме
1	**2**	**3**	**4**	**5**
"Көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімін қалыптастыру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 14 шілдедегі № 251 бұйрығы				
1	13-тармақ	13. **Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы Ұлттық жоспар күшіне енгеннен кейін үш жұмыс күні ішінде қондырғы операторына шот ашу үшін мынадай құжаттарды қондырғы операторына ұсыну қажеттігі туралы еркін нысанда хабарлама жібереді:** **1) жеке тұлға үшін ЖСН көрсетілген немесе заңды тұлға**	13. **Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы Офсеттік бірліктерді көміртегі бірліктеріне айырбастау немесе айырбастаудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.**	Квоталау субъектілеріне көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде шоттар ашу тәртібін нақтылау.

		үшін БСН көрсетілген еркін нысандағы өтініш; **2) орнату операторынан оның өкілдеріне ЖСН өкілдерін көрсете отырып, мемлекеттік тізілім шотын жүргізуге уәкілеттік берілген сенімхат.**		
2	14-тармақ	14. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген алынған құжаттар негізінде қондырғы операторына шот ашады және оператор осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген құжаттарды ұсынғаннан кейін үш жұмыс күні ішінде айналысқа көміртегі квотасының бірліктерін енгізу шотынан қондырғы операторының шотына квота бірліктерін беруді жүргізеді**.**	14. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы мемлекеттік тізілімде шот ашылғаннан кейін үш жұмыс күні ішінде көміртегі квотасының бірліктерін айналымға енгізу шотынан қондырғы операторының шотына квота бірліктерін беруді жүргізеді**.**	Жоғарыда келтірілген өзгерісті ескере отырып нақтылау.
3	27-тармақ	27. Қондырғылар операторларының шоттары арасында сатып алынған және (немесе) сатылған көміртегі квотасының бірліктерін	27. Қондырғылар операторларының шоттары арасында сатып алынған және (немесе) сатылған көміртегі	Бұйрықпен бекітілген көміртегі бірліктері саудасы қағидаларының 33-тармағына сәйкес келтіру экология министрінің м. а., геология және табиғи ресурстар

		аударуды көміртегі бірліктері саудасы жүйесінің операторы биржалық мәміленің (тауар биржасында сатылған жағдайда) есепке алу парағын алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде және квоталарды тікелей сатуды және (немесе) сатып алуды жүргізу қорытындылары жөніндегі мәліметтер негізінде уәкілетті органды хабардар ету (тауар биржасында сатылған жағдайда) тікелей сату және (немесе) сатып алу жағдайында).	квотасының бірліктерін аударуды көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы биржалық мәмілені есепке алу парағын алған (тауар биржасында сатқан жағдайда) және оған тиісті сатып алу-сату шартын берген (тікелей сату және (немесе) сатып алу жағдайында) күннен бастап үш жұмыс күні ішінде жүргізеді.	Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 29 маусымдағы № 221.

6. САЛЫСТЫРУ КЕСТЕСІ

"Мемлекеттік көміртегі кадастрын жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 маусымдағы № 190 бұйрығына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстар

№ р/с	Құрылымдық элемент	Қолданыстағы редакция	Жобаның ұсынылған редакциясы	Негіздеме
1	**2**	**3**	**4**	**5**
"Мемлекеттік көміртегі кадастрын жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 маусымдағы № 190 Бұйрығы				
1	17-тармақ	17. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы оған парниктік газдарды түгендеу туралы верификацияланған есеп жіберілген күннен бастап 20 жұмыс күні ішінде оны есептің бекітілген электрондық нысанына сәйкестігі, верификацияның болуы, парниктік газдар шығарындыларын есептеудің дұрыстығы және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді	17. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы оған парниктік газдарды түгендеу туралы верификацияланған есеп жіберілген күннен бастап 20 жұмыс күні ішінде оны есептің бекітілген электрондық нысанына сәйкестігі, верификацияның болуы, парниктік газдар шығарындыларын есептеудің дұрыстығы және парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін пайдаланылған коэффициенттерді	Алынуға жататын көміртегі квоталарының көлемін есептеуді дұрыс жүргізу үшін квоталау субъектілерінің ұсынылған есептеріндегі өнім бойынша деректерді де тексеру қажет.

		қолдану тұрғысынан және қарау нәтижелері бойынша қарайды: 1) есепті осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келген жағдайда тіркейді; 2) парниктік газдарды түгендеу туралы есеп осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келмеген жағдайда оны квоталау субъектісіне пысықтауға жібереді, сондай-ақ 3 жұмыс күні ішінде валидация және верификация жөніндегі аккредиттелген органдарға қатысты шаралар қабылдау үшін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды және аккредиттеу жөніндегі уәкілетті органды хабардар етеді.	қолдану, сондай-ақ өнім өндіру көлемі бойынша деректерді толтырудың дұрыстығы тұрғысынан қарайды. қарау нәтижелері бойынша: 1) есепті осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келген жағдайда тіркейді; 2) парниктік газдарды түгендеу туралы есеп осы тармақтың бірінші абзацының талаптарына сәйкес келмеген жағдайда оны квоталау субъектісіне пысықтауға жібереді, сондай-ақ 3 жұмыс күні ішінде валидация және верификация жөніндегі аккредиттелген органдарға қатысты шаралар қабылдау үшін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды және аккредиттеу жөніндегі уәкілетті органды хабардар етеді.	

7. Валидация және верификация жөніндегі органдарды аккредиттеу, валидация және верификация жүргізу мәселелері бойынша ҚР нормативтік құқықтық актілерін, стандарттарын жетілдіру

Осы процестердің сапасын арттыру үшін валидация және верификация жөніндегі органдарды аккредиттеу, валидация және верификация жүргізу мәселелері бойынша ҚР нормативтік құқықтық актілерін, стандарттарын жетілдіру кезінде төменде келтірілген ұсыныстарды қарау ұсынылады.

Тексерушілердің құзыреттілігі

Персоналдың құзыреті

Валидация және верификация органдарына қойылатын талаптар бойынша ұсыныстар

1. Верификаторды аккредиттеу үшін нақты талаптарды енгізу

Верификаторды аккредиттеуге қойылатын талап.

1) Тексеруші ретінде жұмыс істеу үшін қажетті ең төменгі білім деңгейі:

1. Ғылым, технология, бизнес, статистика, математика, экологиялық саясат, экономика немесе қаржылық аудит саласындағы бакалавр немесе баламалы дәреже;

2. Тексеру жүргізу үшін қажетті коммуникативтік, техникалық және аналитикалық дағдыларды қамтамасыз еткен жеке тұлғаны дамыту бойынша тиісті жұмыс немесе басқа қызмет тәжірибесі.

2) Парниктік газдар шығарындылары туралы деректерді басқарумен, парниктік газдар шығарындылары технологиясымен, парниктік газдар шығарындыларын түгендеумен, экологиялық аудитпен немесе верификацияны жүргізу үшін қажетті басқа да техникалық дағдылармен байланысты кәсіби лауазымда кемінде екі жыл толық уақытты жұмыс тәжірибесін қоса алғанда, жеткілікті жұмыс тәжірибесі.

2. Кейіннен емтихан тапсыра отырып, ерікті оқыту тренингтерін енгізудің орындылығын қарастыру ұсынылады, оның өту балының негізінде верификатордың біліктілігін арттыруды растау беріледі.

3. Нақты сектор бойынша верификаторды аккредиттеуді енгізу.

Верификация тобында белгілі бір сектор бойынша верификатордың бір өкілі болуы керек:

1) Электр энергетикасы субъектісіне; мұнай өнімдерін жеткізушіге; табиғи газды, сұйық табиғи газды немесе сұйытылған мұнай газын жеткізушіге верификация жөніндегі қызметтерді ұсыну үшін; және т. б., верификация жөніндегі топтың кемінде бір мүшесі операциялар жөніндегі маман ретінде аккредиттелуге тиіс;

2) Мұнай өңдеу зауытының, сутегі өндіретін қондырғының немесе объектінің немесе мұнай және табиғи газ жүйесінің операторына верификация жөніндегі қызметтерді ұсыну үшін верификация жөніндегі топтың кемінде бір мүшесі мұнай-газ жүйелері жөніндегі маман ретінде аккредиттелуге тиіс;

3) Цемент, әк, гипс, кірпіш өндірумен айналысатын объектінің операторына верификация қызметтерін ұсыну үшін, егер технологиялық шығарындылар операциялар көлеміне, темір және болат, азот қышқылы немесе қорғасын өндірісіне енгізілсе, верификация тобының кем дегенде бір мүшесі технологиялық шығарындылар жөніндегі маман ретінде аккредиттелуі тиіс.

Белгілі бір сектор бойынша тексерушіге қойылатын талап.

Верификаторға қойылатын талаптарды орындаумен қатар, сектормен байланысты кемінде екі жыл кәсіби тәжірибе қажет, сондай-ақ салалық верификация бойынша оқудан өту қажеттілігін қарастыру қажет.

4. Жетекші тексеруші ұғымын және оған қойылатын талаптарды енгізу.

Верификация органы штатта жетекші верификаторлар ретінде аккредиттелген кем дегенде екі верификаторды жалдап, ұстап тұруы керек.

Жетекші тексерушіге қойылатын талап.

1) Әлеуетті жетекші верификатор екі үздіксіз жыл бойы аккредиттелген верификатор болуы және жетекші верификатордың басшылығымен кемінде үш аяқталған верификацияда верификатор ретінде жұмыс тәжірибесі болуы тиіс; немесе,

2) Жоба жетекшісі немесе жетекші маман ретінде кемінде төрт жыл жұмыс істеді, оның ішінде екі жыл маман деңгейінде жұмыс істей алады:

1. Парниктік газдардың немесе атмосфераға шығарылатын басқа да шығарындылардың кадастрларын әзірлеуде; немесе,

2. Экологиялық деректердің жетекші аудиторы ретінде.

Осы есеп шеңберінде Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктері саудасы жүйесінде аукциондауды енгізу мүмкіндігі үшін жақсартылған ұсыныстарды дайындау бойынша жұмыс жүргізілді.

АҚШ-тағы Калифорния штатындағы шығарындылар саудасы жүйесіндегі акционерлендіру мысалында көміртегі квоталарын акционерлендіру алгоритмі:

1. Квоталар санын анықтау. Аукцион алгоритміндегі бірінші қадам-аукционға шығарылатын квоталар санын анықтау. Бұл елдегі шығарындыларды азайту мақсаттарына, қол жетімді квоталарға немесе басқа факторларға негізделуі мүмкін.

2. Резервтік бағаны орнату: резервтік баға-квоталарды аукционда сатуға болатын алдын ала белгіленген ең төменгі баға. Бұл баға квоталардың

нақты құнынан төмен сатылмауын қамтамасыз ететін деңгейде белгіленуі керек.

3. Аукцион күнін анықтау және жариялау: аукцион әлеуетті қатысушылардың дайындалуы және қатысуы үшін алдын ала жариялануы керек. Хабарландыру квоталар санын, резервтік бағаны және аукцион күнін қамтуы керек.

4. Сауда-саттыққа қатысушыларды тіркеу: сауда-саттыққа қатысушылар аукционға қатысу үшін алдын-ала тіркеліп, тиісті ақпаратты, соның ішінде қаржылық есептер мен басқа да құжаттарды ұсынуы керек. Бұл аукционға тек білікті қатысушылардың қатысуын қамтамасыз етуге көмектеседі.

5. Өтінім беру: сауда-саттыққа қатысушылар аукционға дейін квоталарға өз өтінімдерін береді. Бұл өтінімдерге олар сатып алғысы келетін квоталар саны және төлеуге дайын баға кіреді.

6. Жалған аукцион өткізу. Нақты аукцион алдында нарық қатысушыларына сауда-саттықпен айналысуға және аукцион жүйесін тексеруге мүмкіндік беру үшін жалған аукцион өткізілуі керек.

7. Аукцион процесі: аукцион процесі аукцион күні басталады және сауда-саттыққа қатысушылар нақты уақыт режимінде өтініш бере алады. Аукцион раундтар бойынша өтеді, алдыңғы раундтағы ең жоғары ставка келесі раунд үшін жаңа резервтік баға болады.

8. Квота аударымы: жеңімпаздар өз квоталары үшін төлегеннен кейін квоталар олардың шоттарына аударылады.

9. Есеп беру және ашықтық: ашықтық пен есеп беруді қамтамасыз ету үшін аукцион нәтижелері жариялануы керек. Бұған сатылған квоталар саны, ұтыс тігулер және жеңімпаз қатысушылардың жеке басы туралы ақпарат кіреді.

10. Аукцион нәтижелерін талдау. Аукцион нәтижелері болашақ аукциондарда шешілуі керек кез келген тенденцияларды немесе мәселелерді анықтау үшін талдануы керек.

Аукцион алгоритмі Қазақстан Республикасында көміртегі шығарындыларына квоталарды сатудың әділ және ашық процесін жолға қоюға көмектеседі, бұл елдің парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі күш-жігеріне ықпал етуі мүмкін.

Төменде Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктері саудасы жүйесінде жұмыс істеуді енгізу мүмкіндігі үшін жақсартылған ұсыныстар келтірілген.

8. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 30 наурыздағы № 280 бұйрығымен бекітілген биржалық сауда қағидаларына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстар

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 30 наурыздағы № 280 бұйрығымен бекітілген биржалық сауда қағидаларында 187-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«187. Бастапқы көміртегі нарығындағы көміртегі бірлігі саудасының ерекшеліктері:

1) жыл ішінде аукциондарда сатуға жататын көміртегі квотасы бірліктерінің көлемі аукциондарды өткізу күнтізбесін ескере отырып, тиісті жылы аукцион шарттарында сату үшін көзделген квоталардың жалпы санынан біркелкі бөлінеді;

2) аукциондарды өткізудің жыл сайынғы күнтізбесін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы бекітеді және оның интернет-ресурсында, сондай-ақ бастапқы сауданы жүргізу үшін айқындалған сауда алаңының (тауар биржасының) интернет-ресурсында жарияланады.

Бекітілген жыл сайынғы күнтізбеге қажетіне қарай өзгерістер енгізілуі мүмкін;

3) жыл сайынғы күнтізбеде көзделген аукционның жоспарланған күнін неғұрлым кеш мерзімдерге ауыстыруды аукционға қатысуға өтінім берген көміртегі нарығының субъектілері оларды өткізудің жоспарланған күніне дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей бұл туралы хабардар ете отырып, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы жүзеге асырады;

4) жыл сайынғы күнтізбеде көзделмеген қосымша аукциондарды қажеттілігіне қарай (бос квоталардың болуы) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы оларды өткізудің жоспарланған күніне дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей олардың әлеуетті қатысушыларын хабардар ете отырып, әр жылдың тамыз және (немесе) желтоқсан айларында ұйымдастыра алады;

5) тауар биржасы дилер ретінде аккредиттелген не аккредиттелген брокерлер арқылы әрекет ететін сатушылар мен сатып алушылар квоталардың бастапқы саудасы бойынша биржалық сауда-саттыққа қатысушылар болып табылады;

6) сатушы (аукционның бастамашысы) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы болып табылады;

7) сатып алушы болып табылады:

а) квоталау субъектісі не оның мүдделерін білдіретін және оның атынан және оның есебінен әрекет ететін тұлға;

б) көміртекті офсеттерді іске асыруға қатысатын жеке және заңды тұлғалар не олардың мүдделерін білдіретін және олардың атынан және олардың есебінен әрекет ететін тұлғалар;

8) бастапқы көміртегі нарығындағы сауда-саттыққа қатысушы екі немесе одан да көп брокерлердің клиенті бола алмайды. Екі және одан да көп аккредиттелген брокерлер арқылы бағасы бар аукционға қатысуға өтінімдер берілген жағдайда, осындай қатысушының осы аукциондағы барлық өтінімдері жарамсыз деп танылады және сауда-саттықты ұйымдастырушы сауда жүйесінен алып тастауға жатады;

9) сауда-саттықты ұйымдастырушы көміртегі квотасының бірлігі үшін өтінімнің ең төменгі жол берілетін бағасын оны өткізудің жоспарланған күніне дейін 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірмей жариялай отырып айқындайды:

- тауар биржасында қол жетімді соңғы бес сауда-саттық бойынша көміртегі квотасының бірлігіне орташа өлшенген баға деңгейінде бірінші аукцион;

- әрбір кейінгі аукцион, бастапқы көміртегі нарығындағы аукцион есептеулерінің соңғы бағасы деңгейінде;

10) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі шотта оның басқаруындағы көміртегі квотасының бірліктерін кепілдік қамтамасыз ету ретінде пайдаланады;

11) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы сауда-саттықты ұйымдастырушы-тауар биржасына аукцион өткізуге өтінім жібереді. Аукцион өткізуге өтінім мынадай ақпаратты қамтиды:

а) аукцион өткізілетін күн мен уақыт;

б) сатуға қойылған көміртегі квоталарының көлемі;

12) бастапқы көміртегі нарығындағы сауда-саттық аукцион аяқталған күннен бастап 5 (бесінші) жұмыс күнінен кешіктірілмей және аукцион аяқталған күннен бастап 10 (оныншы) жұмыс күнінен кешіктірілмей көміртегі квотасының бірліктерін жеткізумен жүзеге асырылады;

13) аукцион жабық біржақты аукцион түрінде өткізіледі, онда сауда-саттыққа қатысушылар сауда-саттыққа басқа қатысушылар берген өтінімдерді көрместен сауда-саттық сессиясы барысында өз өтінімдерін береді. Сауда-саттықтың әрбір жеңімпаз қатысушысы берілген баға өтініміне қарамастан әрбір квота үшін аукциондағы есеп айырысулардың бірыңғай бағасын төлейді;

14) өтінімнің ең аз көлемі 1 лот.

Бір лот 100 тонна көміртегі квотасының бірлігін құрайды;

15) әрбір өтінімде мыналар көрсетіледі:

а) сауда-саттыққа қатысушының атауы (жеке тұлғаның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), заңды тұлғаның атауы) және ол сауда-саттыққа өз атынан немесе клиенттің атынан қатыса ма;

б) егер сауда-саттыққа қатысушы клиенттің атынан әрекет етсе, клиенттің сәйкестендіру деректері;

в) лоттардағы өтінім көлемі;

г) көміртегі квотасының бірлігінің тоннасына теңгемен ұсынылатын баға, үтірден кейін екі белгіге дейінгі дәлдікпен;

16) әрбір өтінім тек белгілі бір уақыт аралығында – сауда сессиясында берілуі, өзгертілуі немесе кері қайтарылуы мүмкін;

17) аукцион есептеулерінің бағасы сауда сессиясы жабылғаннан кейін анықталады;

18) ең төменгі рұқсат етілген бағадан аз жарияланған бағасы бар өтінімдер қарауға қабылданбайды;

19) бір сауда-саттыққа қатысушыдан көміртегі квоталарын сатып алуға өтінімдердің мөлшері ағымдағы аукционға сату үшін қойылған квоталар көлемінің 20 (жиырма) пайызынан аспауға тиіс;

20) квоталаудың бес субъектісінен кем аукционға қатысуға өтінімдер берілген жағдайда, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы бұл туралы қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды, аукционның күшін жою туралы хабардар ете отырып, шешім қабылдайды. Егер кейінгі аукционда сатып алушылардың саны ұлғаймаған жағдайда, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы бұл туралы қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды хабардар ете отырып, қатысушылардың саны бойынша шекті үш квоталау субъектісіне дейін төмендету туралы шешім қабылдайды;

21) сауда – саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесі сатып алуға берілген өтінімдерді оларда көрсетілген бағалардың кему тәртібімен, ал тең бағамен-олардың сауда жүйесіне (платформаға) түсуінің бірінші кезектілік тәртібімен сұрыптайды;

22) өтінімдердің көлемі өтінімнің ең жоғары бағасынан бастап жинақталады. Қойылған көлемге өтінімдер сомасы аукционға қойылған квоталар көлеміне сәйкес келетін немесе одан асатын өтінімнің бағасы аукцион есептерінің бағасы болып табылады;

23) Аукционға қойылған көлемге өтінім сомасын құрайтын барлық өтінімдер аукцион есептерінің бағасы бойынша қанағаттандырылады;

24) Егер аукционның есептік бағасына тең немесе одан жоғары өтінімдердің жалпы көлемі сатуға берілген көміртегі квоталарының көлемінен асып кеткен жағдайда, аукционның есептік бағасына тең өтінім берген қатысушы аукционның есептік бағасынан жоғары барлық өтінімдер қанағаттандырылғаннан кейін квоталардың қалдық көлемін алады. Бұл ретте, егер аукционның есептік бағасына тең екі және одан да көп өтінімдер болса, онда есептік бағадан жоғары барлық өтінімдер қанағаттандырылғаннан кейін қалған көлем осы өтінімдер арасында берілген көлемге барабар бөлінеді;

25) егер сұрыпталған өтінімдердің жалпы көлемі аукционға қойылған квоталар көлемінен аз болса, сауда-саттықты ұйымдастырушы өтінім бойынша ең төмен бағамен есеп айырысу бағасын айқындайды, бұл ретте аукционға қойылған квоталардың қалған көлемі ағымдағы күнтізбелік жыл ішінде сол аукциондық платформада жоспарланған келесі аукциондар бойынша біркелкі бөлінеді;

26) сауда-саттықты ұйымдастырушы аукциондарды белгілі бір сауда сессияларында үнемі өткізеді. Сауда сессиясы сол сауда күні ашылады және жабылады. Сауда сессиясының ұзақтығы екі сағатты құрайды;

27) сауда-саттықты ұйымдастырушы өзінің аукциондарына кемсітусіз негізде қол жеткізу үшін қаражатты қамтамасыз етуге тиіс;

28) сауда-саттықты ұйымдастырушы Интернет арқылы қауіпсіз және сенімді түрде қолжетімді электрондық интерфейс арқылы өз аукциондарына қашықтан қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз етеді;

29) сауда-саттықты ұйымдастырушы өзі өткізетін аукцион процесіне арналған практикалық желілік оқу модулін, оның ішінде кез келген нысандарды толтыру және ұсыну жөніндегі нұсқаулықты және аукционға қатысуға өтінім беру тәртібін имитациялық модельдеуді ұсынады. Ол сондай-ақ кем дегенде әрбір сауда күнінің жұмыс уақытында телефон, факс және электрондық пошта арқылы "сенім телефоны" қызметіне қол жеткізуді қамтамасыз етеді;

30) биржалық сауда-саттыққа қатысу үшін сатып алушылар тауар биржасына қызмет көрсететін клирингтік ұйымның шотына ақшалай биржалық қамтамасыз етуді енгізеді;

31) биржалық қамтамасыз ету мөлшері мәмілелердің болжамды сомасының кемінде 50 (елу) пайызын құрайды;

32) биржалық қамтамасыз етуді енгізу, ұстап қалу және қайтару тәртібін тауар биржасының клирингтік ұйымы айқындайды;

33) сауда-саттыққа қатысушылар сауда-саттық сессиясына дейін екі жұмыс күнінен кешіктірмей клирингтік ұйымға биржалық қамтамасыз етуді енгізуге міндетті;

34) сауда-саттық сессиясы басталғанға дейін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі клирингтік ұйымның шотына оларды сатып алушыларға жеткізгенге дейін клирингтік жүйе сақтауда ұсталатын қамтамасыз ету ретінде көміртегі квоталарын береді.».

9. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 29 маусымдағы № 221 бұйрығымен бекітілген көміртегі бірліктері саудасының қағидаларына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстар

ҚР Экологиялық кодексіне сәйкес көміртегі бірліктері тауар болып танылды. ҚР биржалық сауда саласындағы заңнамаға сәйкес көміртегі бірлігі стандартталған тауарға теңестірілген. Қазіргі уақытта ҚР тауар биржаларында стандартталған тауарлар тек қана Қосарланған қарсы аукцион режимінде саудаланады. Сонымен қатар, бұл режим сатып алушылардың да, сатушылардың да өзара сауда процесінде бәсекелестікті қамтитынын атап өткен жөн.

Алайда, көміртегі квоталарының алғашқы саудасында тек бір сатушы мен көптеген сатып алушылар қарастырылған. Қолданыстағы Қосарланған қарсы аукцион режимі сатушыға бәсекелесуге мүмкіндік бермейді, ал бәсекелестік тек сатып алушылар арасында болады. Сатушылар ауқымы мен тауар көлемі шектеулі нарықта баға жоғарылайды.

Осыған байланысты мұндай жағдайларда халықаралық деңгейде танылған биржалар қолданатын тәжірибе зерттелді. Ресурс шектеулі болған жағдайларда (және одан кейін шығарындыларды төмендету бойынша нысаналы көрсеткіштер ұлғаятын болса, көміртегі бірліктеріне сұраныс айтарлықтай артатын болады) және "Жасыл даму" АҚ көміртегі бірліктері сауда жүйесінің бір ғана сатушы – операторы болған жағдайда uniformpriceauction деп аталатын біржақты аукциондар пайдаланылады. Сонымен, EEX биржасында-Еуропалық Одақтың көміртегі бірліктерін сату бойынша негізгі биржа, бірыңғай бағамен біржақты жабық аукцион (COMMISSION REGULATION (EU) 12.11.2010ж. № 1031/2010) пайдаланылады, мұндай аукциондар RGGI және WCI – АҚШ, Жаңа Зеландия биржасы, Ұлыбританиядағы Лондон биржасы және т. б. алаңдарда бастапқы сату кезінде де пайдаланылады. Бұл аукцион анонимді, жабық және барлық қатысушылар үшін бірыңғай бағамен дұрыс бөлуге жарамды. Осылайша, қатысушылар артық төлеуден қорықпайды, өйткені барлығы бір бағамен мәмілелер жасайды.

Аукционның бұл түрі ҚР көміртегі нарығына арналған Дүниежүзілік Банктің PMR бағдарламасы бойынша жобаны іске асыру барысында да ұсынылды.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 29 маусымдағы № 221 бұйрығымен бекітілген көміртегі бірліктерін сату ережесі мынадай редакцияда жазылсын:

«Көміртекті бірліктер саудасының ережелері

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы көміртегі бірліктері саудасының қағидалары (бұдан әрі – қағидалар) Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 299-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасында көміртегі нарығына қатысушылар жүзеге асыратын көміртегі бірліктері саудасының тәртібін айқындайды.

2. Ережелерде келесі ұғымдар мен анықтамалар қолданылады:

1) қайталама көміртегі нарығы-тікелей мәміле арқылы немесе тауар биржасы арқылы жүзеге асырылатын, квоталау субъектілерінің не көміртегі офсеттерін өткізуге қатысатын жеке және заңды тұлғалардың бастамасы бойынша көміртегі бірліктерін сатып алу-сату;

2) лот-шарт бойынша сатылатын немесе жеткізілетін және аукционға шығарылатын көміртегі квотасы бірліктерінің немесе офсеттік бірліктердің партиясы;

3) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы-қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның парниктік газдар шығарындыларын реттеу жөніндегі ведомстволық бағынысты ұйымы, парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу мен халықаралық ынтымақтастықты техникалық және сараптамалық сүйемелдеуді қамтамасыз етеді;

4) бастапқы көміртегі нарығы-аукцион шарттарында көміртегі нарығының субъектілеріне (қатысушыларына) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесі операторының көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары резервінің тиісті санатынан көміртегі квотасының бірліктерін сатуы;

5) сауда күні-сауда-саттықты ұйымдастырушының жұмыс күні, оның барысында оларға биржалық сауда-саттық өткізіледі;

6) көміртек бірлігі-көмірқышқыл газының эквивалентінің бір тоннасына тең көміртек квотасының немесе көміртекті офсеттің есептік бірлігі;

7) көміртегі нарығының қатысушылары-квоталау субъектілері, көміртегі офсеттерін іске асыруға қатысатын жеке және заңды тұлғалар, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы.

3. Қазақстан Республикасында, шет мемлекеттің көміртегі нарығында айналысқа шығарылған көміртегі бірліктерін, сондай-ақ шет мемлекетте айналысқа шығарылған көміртегі бірліктерін Қазақстан Республикасының көміртегі нарығында сату Қағидалары Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарында айқындалады.

2-тарау. Көміртегі бірліктерінің сауда тәртібі

4. Көміртегі бірлігі Кодекстің 299-бабына сәйкес Қазақстан Республикасындағы көміртегі нарығының субъектілері арасындағы айналым үшін рұқсат етілген тауар болып табылады.

5. Көміртегі нарығының субъектілері:

1) квоталау субъектілері;

2) көміртекті офсеттерді іске асыруға қатысатын жеке және заңды тұлғалар;

3) көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы.

6. Қазақстан Республикасындағы көміртегі бірліктерінің сауда жүйесі бастапқы және қайталама көміртегі нарықтарынан тұрады:

1) бастапқы көміртегі нарығында көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы аукцион шарттарында көміртегі нарығының субъектілеріне көміртегі квоталарының Ұлттық жоспары резервінің тиісті санатынан көміртегі квотасының бірліктерін сатуды жүзеге асырады;

2) қайталама көміртегі нарығында көміртегі нарығының субъектілері бір-бірімен тікелей мәміле арқылы немесе тауар биржасы арқылы көміртегі бірліктерін сатып алу-сатуды жүзеге асырады.

7. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның шешімі бойынша жойылған, өтелген, айналыстан алынған немесе айналыстан шығарылған көміртегі бірліктері осы Қағидалар мен Кодекске сәйкес сауда объектісі болып табылмайды.

8. Көміртекті бірлік сауда жүйесінің операторы көміртекті бірліктерді сату және сатып алуды тауар биржасы арқылы жүзеге асырады. Көміртек бірлігі-тауар биржасы айналымға жіберген биржалық тауар.

9. Қазақстан Республикасында көміртегі бірліктерін сату оларды сатушының шотынан есептен шығару және Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі сатып алушының шотына есепке алу арқылы жүргізіледі.

10. Бастапқы көміртегі нарығында көміртегі квоталарымен сауда жүзеге асырылатын тауар биржасын Кодекстің 299-бабына және осы Қағидаларға сәйкес көміртегі бірліктерімен биржалық сауданы қамтамасыз етуге қабілетті өтініш берушілер қатарынан конкурстық негізде қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган айқындайды.

11. Тауар биржасында көміртегі бірліктерін сату тәртібі "Биржалық сауданың үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 30 наурыздағы № 280 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес айқындалады.

12. Квоталарды бастапқы және қайталама сату бойынша сауда-саттыққа қызмет көрсету, клиринг пен есеп айырысуды қамтамасыз ету, сондай-ақ көміртегі бірліктерін жеткізуді қамтамасыз ету үшін көміртегі бірліктерін сату жүзеге асырылатын тауар биржасы көміртегі бірліктерінің

сауда жүйесінің операторымен клиринг және есеп айырысу процесінде өзара іс-қимыл жасау және электрондық құжат айналымын жүзеге асыру регламенті туралы шарт жасасады.

13. Көміртегі бірліктерінің бағалары бойынша сенімді ақпарат алу мақсатында нарықтың қалыптасқан конъюнктурасын ескере отырып тауар биржасында көміртегі бірлігінің бағасына баға белгілеу жүргізіледі.

14. Көміртегі квотасының бірлігіне немесе офсеттік бірлікке бағалардың биржалық баға белгілеуін тауар биржасы Үлгілік қағидаларға сәйкес жүзеге асырады.

15. Биржалық баға белгілеу бағалары анықтамалық сипатқа ие және биржалық саудаға қатысушылар үшін болжамды болып табылады.

16. Мәміле жасалған күні тауар биржасында көміртегі квотасының бірлігіне немесе офсеттік бірлікке бағалардың биржалық баға белгіленімі болмаған кезде баға көміртегі квотасының бірлігіне немесе офсеттік бірлікке бағалардың соңғы қолжетімді баға белгіленімі бойынша айқындалады.

3-тарау. Бастапқы көміртегі нарығында көміртегі бірліктерінің сауда тәртібі

17. Жыл ішінде аукциондарда сатуға жататын көміртегі квотасы бірліктерінің көлемі аукциондарды өткізу күнтізбесін ескере отырып, тиісті жылы аукцион шарттарында сату үшін көзделген квоталардың жалпы санынан біркелкі бөлінеді.

18. Аукциондарды өткізудің жыл сайынғы күнтізбесін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы бекітеді және оның интернет-ресурсында, сондай-ақ бастапқы сауданы жүргізу үшін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесі операторының аккредиттелген брокері таңдаған сауда алаңының (тауар биржасының) интернет-ресурсында жарияланады.

Бекітілген жыл сайынғы күнтізбеге қажетіне қарай өзгерістер енгізілуі мүмкін.

19. Жыл сайынғы күнтізбеде көзделген аукционның жоспарланған күнін неғұрлым кеш мерзімдерге ауыстыруды аукционға қатысуға өтінім берген көміртегі нарығының субъектілері оларды өткізудің жоспарланған күніне дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей бұл туралы хабардар ете отырып, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы жүзеге асырады.

20. Жыл сайынғы күнтізбеде көзделмеген қосымша аукциондарды қажеттілігіне қарай (бос квоталардың болуы) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы оларды өткізудің жоспарланған күніне дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей олардың әлеуетті қатысушыларын хабардар ете отырып, әр жылдың шілде және (немесе) желтоқсан айларында ұйымдастыра алады.

21. Тауар биржасы дилер ретінде аккредиттелген не аккредиттелген брокерлер арқылы әрекет ететін сатушылар мен сатып алушылар квоталардың

бастапқы саудасы бойынша биржалық сауда-саттыққа қатысушылар болып табылады.

22. Сатушы (аукционның бастамашысы) көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы болып табылады.

23. Сатып алушы болып табылады:

а) квоталау субъектісі не оның мүдделерін білдіретін және оның атынан және оның есебінен әрекет ететін тұлға;

б) көміртекті офсеттерді іске асыруға қатысатын жеке және заңды тұлғалар не олардың мүдделерін білдіретін және олардың атынан және олардың есебінен әрекет ететін тұлғалар.

24. Бастапқы көміртегі нарығындағы сауда-саттыққа қатысушы екі немесе одан да көп брокерлердің клиенті бола алмайды. Екі және одан да көп аккредиттелген брокерлер арқылы бағасы бар аукционға қатысуға өтінімдер берілген жағдайда, осындай қатысушының осы аукциондағы барлық өтінімдері жарамсыз деп танылады және сауда-саттықты ұйымдастырушы сауда жүйесінен алып тастауға жатады.

25. Сауда-саттықты ұйымдастырушы көміртегі квотасының бірлігі үшін өтінімнің ең төменгі жол берілетін бағасын оны өткізудің жоспарланған күніне дейін 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірмей жариялай отырып айқындайды:

- тауар биржасында қол жетімді соңғы бес сауда-саттық бойынша көміртегі квотасының бірлігіне орташа өлшенген баға деңгейінде бірінші аукцион;

- әрбір кейінгі аукцион, бастапқы көміртегі нарығындағы аукцион есептеулерінің соңғы бағасы деңгейінде.

26. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі шотта оның басқаруындағы көміртегі квотасының бірліктерін кепілдік қамтамасыз ету ретінде пайдаланады.

27. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы сауда-саттықты ұйымдастырушы-тауар биржасына аукцион өткізуге өтінім жібереді. Аукцион өткізуге өтінім мынадай ақпаратты қамтиды:

а) аукцион өткізілетін күн мен уақыт;

б) сатуға қойылған көміртегі квоталарының көлемі.

28. Бастапқы көміртегі нарығындағы сауда-саттық аукцион аяқталған күннен бастап 5 (бесінші) жұмыс күнінен кешіктірілмей және аукцион аяқталған күннен бастап 10 (оныншы) жұмыс күнінен кешіктірілмей көміртегі квотасының бірліктерін жеткізумен жүзеге асырылады.

29. Аукцион жабық біржақты аукцион түрінде өткізіледі, онда сауда-саттыққа қатысушылар сауда-саттыққа басқа қатысушылар берген өтінімдерді көрместен сауда-саттық сессиясы барысында өз өтінімдерін береді. Сауда-саттықтың әрбір жеңімпаз қатысушысы берілген баға өтініміне қарамастан әрбір квота үшін аукциондағы есеп айырысулардың бірыңғай бағасын төлейді.

30. Өтінімнің ең аз көлемі 1 лот.

Бір лот 100 тонна көміртегі квотасының бірлігін құрайды.

31. Әрбір өтінімде мыналар көрсетіледі:

а) сауда-саттыққа қатысушының атауы (жеке тұлғаның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), заңды тұлғаның атауы) және ол сауда-саттыққа өз атынан немесе клиенттің атынан қатыса ма;

б) егер сауда-саттыққа қатысушы клиенттің атынан әрекет етсе, клиенттің сәйкестендіру деректері;

в) лоттардағы өтінім көлемі;

г) көміртегі квотасының бірлігінің тоннасына теңгемен ұсынылатын баға, үтірден кейін екі белгіге дейінгі дәлдікпен.

32. Әрбір өтінім тек белгілі бір уақыт аралығында – сауда сессиясында берілуі, өзгертілуі немесе кері қайтарылуы мүмкін.

33. Аукцион есептеулерінің бағасы сауда сессиясы жабылғаннан кейін анықталады.

34. Ең төменгі рұқсат етілген бағадан аз жарияланған бағасы бар өтінімдер қарауға қабылданбайды.

35. Бір сауда-саттыққа қатысушыдан көміртегі квоталарын сатып алуға өтінімдердің мөлшері ағымдағы аукционға сату үшін қойылған квоталар көлемінің 20 (жиырма) пайызынан аспауға тиіс.

36. Квоталаудың бес субъектісінен кем аукционға қатысуға өтінімдер берілген жағдайда, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы бұл туралы Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды, аукционның күшін жою туралы хабардар ете отырып, шешім қабылдайды. Егер кейінгі аукционда сатып алушылардың саны ұлғаймаған жағдайда, көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы бұл туралы Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органды хабардар ете отырып, қатысушылардың саны бойынша шекті үш квоталау субъектісіне дейін төмендету туралы шешім қабылдайды.

37. Сауда – саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесі сатып алуға берілген өтінімдерді оларда көрсетілген бағалардың кему тәртібімен, ал тең бағамен-олардың сауда жүйесіне (платформаға) түсуінің бірінші кезектілік тәртібімен сұрыптайды.

38. Өтінімдердің көлемі өтінімнің ең жоғары бағасынан бастап жинақталады. Қойылған көлемге өтінімдер сомасы аукционға қойылған квоталар көлеміне сәйкес келетін немесе одан асатын өтінімнің бағасы аукцион есептерінің бағасы болып табылады.

39. Аукционға қойылған көлемге өтінім сомасын құрайтын барлық өтінімдер аукцион есептерінің бағасы бойынша қанағаттандырылады.

40. Егер аукционның есептік бағасына тең немесе одан жоғары өтінімдердің жалпы көлемі сатуға берілген көміртегі квоталарының көлемінен асып кеткен жағдайда, аукционның есептік бағасына тең өтінім берген қатысушы аукционның есептік бағасынан жоғары барлық өтінімдер қанағаттандырылғаннан кейін квоталардың қалдық көлемін алады. Бұл ретте, егер аукционның есептік бағасына тең екі және одан да көп өтінімдер болса,

онда есептік бағадан жоғары барлық өтінімдер қанағаттандырылғаннан кейін қалған көлем осы өтінімдер арасында берілген көлемге барабар бөлінеді.

41. Егер сұрыпталған өтінімдердің жалпы көлемі аукционға қойылған квоталар көлемінен аз болса, сауда-саттықты ұйымдастырушы өтінім бойынша ең төмен бағамен есеп айырысу бағасын айқындайды, бұл ретте аукционға қойылған квоталардың қалған көлемі ағымдағы күнтізбелік жыл ішінде сол аукциондық платформада жоспарланған келесі аукциондар бойынша біркелкі бөлінеді.

42. Сауда-саттықты ұйымдастырушы аукциондарды белгілі бір сауда сессияларында үнемі өткізеді. Сауда сессиясы сол сауда күні ашылады және жабылады. Сауда сессиясының ұзақтығы екі сағатты құрайды.

43. Сауда-саттықты ұйымдастырушы өзінің аукциондарына кемсітусіз негізде қол жеткізу үшін қаражатты қамтамасыз етуге тиіс.

44. Сауда-саттықты ұйымдастырушы Интернет арқылы қауіпсіз және сенімді түрде қолжетімді электрондық интерфейс арқылы өз аукциондарына қашықтан қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

45. Сауда-саттықты ұйымдастырушы өзі өткізетін аукцион процесіне арналған практикалық желілік оқу модулін, оның ішінде кез келген нысандарды толтыру және ұсыну жөніндегі нұсқаулықты және аукционға қатысуға өтінім беру тәртібін имитациялық модельдеуді ұсынады. Ол сондай-ақ кем дегенде әрбір сауда күнінің жұмыс уақытында телефон, факс және электрондық пошта арқылы "сенім телефоны" қызметіне қол жеткізуді қамтамасыз етеді.

46. Биржалық сауда-саттыққа қатысу үшін сатып алушылар тауар биржасына қызмет көрсететін клирингтік ұйымның шотына ақшалай биржалық қамтамасыз етуді енгізеді.

47. Биржалық қамтамасыз ету мөлшері мәмілелердің болжамды сомасының кемінде 50 (елу) пайызын құрайды.

48. Биржалық қамтамасыз етуді енгізу, ұстап қалу және қайтару тәртібін тауар биржасының клирингтік ұйымы айқындайды.

49. Сауда-саттыққа қатысушылар сауда-саттық сессиясына дейін екі жұмыс күнінен кешіктірмей клирингтік ұйымға биржалық қамтамасыз етуді енгізуге міндетті.

50. Сауда-саттық сессиясы басталғанға дейін көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізіліміндегі клирингтік ұйымның шотына оларды сатып алушыларға жеткізгенге дейін клирингтік жүйе сақтауда ұсталатын қамтамасыз ету ретінде көміртегі квоталарын береді.

4-тарау. Қайталама көміртегі нарығында көміртегі бірлігі саудасының тәртібі

51. Қайталама көміртегі нарығында көміртегі бірліктерінің саудасын оның қатысушылары олардың арасында тікелей мәміле жасау арқылы немесе тауар биржасы арқылы жүзеге асырады.

52. Тауар биржасында көміртегі бірліктерін сату Үлгілік қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

53. Көміртегі бірліктері бойынша тікелей мәмілені сатып алу-сату шарты негізінде көміртегі нарығының қатысушылары мәміле жасалған күнге арналған көміртегі квотасы бірлігінің және офсеттік бірліктің биржалық баға белгілеу деңгейінен төмен емес баға бойынша жасайды.

54. Мәміле жасалған күні тауар биржасында көміртегі квотасының бірлігіне немесе офсеттік бірлікке бағалардың биржалық баға белгіленімі болмаған кезде баға көміртегі квотасының бірлігіне немесе офсеттік бірлікке бағалардың соңғы қолжетімді баға белгіленімі бойынша айқындалады.

55. Көміртегі бірліктері бойынша тікелей мәміле жасалған жағдайда көміртегі бірліктерін сатып алушы көміртегі бірліктері бойынша биржадан тыс мәмілелер бағасының индикаторын қалыптастыру және оларды көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында сатып алу-сату шартының үшінші данасын көміртегі бірліктері саудасы жүйесінің операторына береді.

56. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы осы Қағидалардың 55-тармағына сәйкес көміртегі бірліктерін сатып алушы ұсынған ақпарат негізінде жасалған биржадан тыс мәмілелер бағасының индикаторын тоқсан сайынғы негізде жариялайды.

57. Көміртегі бірліктерінің сауда жүйесінің операторы сатып алынған көміртегі бірліктерін көміртегі бірліктерінің мемлекеттік тізілімінде сатушының шотынан сатып алушының шотына оған тиісті сатып алу-сату шарты берілген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде аударады.».

МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Акционерное общество «Жасыл даму»

Предложения и рекомендации по совершенствованию законодательства Республики Казахстан в части государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов, одобрения углеродного офсета и предоставления офсетных единиц, процедуры проведения валидации и верификации, а также торговли углеродными единицами

г. Астана
2023 г.

Лист согласования

«Предложения и рекомендации по совершенствованию законодательства Республики Казахстан в части государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов, одобрения углеродного офсета и предоставления офсетных единиц, процедуры проведения валидации и верификации, а также торговли углеродными единицами»

№	ФИО	Должность	Подпись
1	Кабдолданов Нуржан Кенесбаевич	Заместитель Председателя Правления АО «Жасыл даму»	
2	Ахметова Ботагоз Акмалиденовна	Директор департамента системы торговли выбросами АО «Жасыл даму»	

Оглавление

1	Предложения по совершенствованию законодательства Республики Казахстан в сфере регулирования выбросов парниковых газов	84
2	Предложения по совершенствованию Главы 20 Экологического кодекса Республики Казахстан	85 – 110
3	Предложения по совершенствованию Правил государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов, утвержденных приказом Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 28 марта 2022 года № 91	111 – 135
4	Предложения по совершенствованию Правил одобрения углеродного офсета и предоставления офсетных единиц, утвержденных приказом и.о. Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 5 ноября 2021 года № 455	136 – 142
5	Предложения по совершенствованию Правил формирования и ведения государственного реестра углеродных единиц, утвержденных приказом Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 14 июля 2021 года № 251	143 – 145
6	Предложения по совершенствованию Правил ведения государственного углеродного кадастра, утвержденных приказом Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан 10 июня 2021 года № 190	146 – 147
7	Предложения по совершенствованию вопросов валидации и верификации парниковых газов	148 – 151
8	Предложения по совершенствованию Правил биржевой торговли, утвержденных приказом исполняющего обязанности Министра национальной экономики Республики Казахстан от 30 марта 2015 года № 280	152 – 155
9	Предложения по совершенствованию Правил торговли углеродными единицами, утвержденных приказом и.о. министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 29 июня 2021 года № 221	156 – 163
	Приложение к отчету	164

1. Предложения по совершенствованию законодательства Республики Казахстан в сфере регулирования выбросов парниковых газов

Экологический кодекс РК от 2 января 2021 года (далее – Кодекс) содержит Главу 20, посвященную вопросу государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

Во исполнение требований норм и положений Кодекса в области регулирования выбросов и поглощений парниковых газов, в 2021-2022 гг. была проведена работа по подготовке проектов подзаконных актов, утверждение которых предусмотрено Кодексом. Данные проекты нормативных правовых актов были утверждены в 2021-2022 гг. Однако определенные нормы и положения не были согласованы государственными органами, в частности, Министерством юстиции РК, в связи с отсутствием подобных норм и положений в Кодексе. Помимо этого, двухлетняя практика правоприменения Кодекса выявила некоторые возможности для улучшения тех или иных требований в области государственного регулирования выбросов парниковых газов.

В рамках настоящей работы были сформированы предложения по совершенствованию вопросов регулирования выбросов парниковых газов.

Дополнительно отмечаем, что при разработке предложений было выявлено не единообразное применение терминов в тексте Главы 20 Кодекса, подзаконных актов. В частности, применение слов «объем углеродной квоты» и «количество единиц углеродной квоты»; «объем резерва единиц углеродной квоты» и «объем резерва Национального плана углеродных квот», «диоксид углерода» и «двуокись углерода» и т.п. Предлагаем при наличии возможности привести в соответствие применение терминов в тексте нормативных правовых актов по вопросам регулирования выбросов парниковых газов.

Ниже приведены предложения по совершенствованию действующей ***Главы 20 Кодекса, Правил государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов, Правил одобрения углеродного офсета и предоставления офсетных единиц, Правил формирования и ведения государственного реестра углеродных единиц, Правил ведения государственного углеродного кадастра, Правил торговли углеродными единицами, Правил биржевой торговли, а также вопросов валидации и верификации.***

Дополнительно отмечаем, что в дальнейшем совместно с юридической службой АО «Жасыл даму» готовы в рабочем порядке обсуждать и прорабатывать разработанные предложения для достижения наиболее приемлемого результата.

2. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ТАБЛИЦА
предложений по внесению изменений в Экологический кодекс Республики Казахстан

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
Экологический кодекс Республики Казахстан от 2 января 2021 года № 400-VI ЗРК				
1	**Новый подпункт 6) пункта 2 статьи 288**	**Статья 288. Оператор системы торговли углеродными единицами** … 2. Оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет деятельность по: … **6) отсутствует**	**Статья 288. Оператор системы торговли углеродными единицами** … 2. Оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет деятельность по: … **6) моделированию, анализу и прогнозированию выбросов и поглощений парниковых газов;**	Предлагается дополнить пункт подпунктом 6) в предлагаемой редакции в связи с необходимостью включения в компетенцию оператора системы торговли углеродными единицами функции по моделированию, анализу и прогнозированию выбросов и поглощений парниковых газов в целях надлежащего исполнения от имени Республики Казахстан отдельных задач в рамках Парижского соглашения. В Казахстане ни одна из научно-консалтинговых организаций и коммерческих субъектов внутреннего

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
				рынка, кроме АО «Жасыл даму», не располагает необходимым набором инструментария (моделями) и достаточными компетенциями для оказания квалифицированных услуг Правительству РК в этой сфере. Оператор системы торговли углеродными единицами готов вести это направление деятельности, если будет решен вопрос регулярного бюджетного финансирования услуг.
2	**Новый подпункт 7) пункта 2 статьи 288**	**Статья 288. Оператор системы торговли углеродными единицами** … 2. Оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет деятельность по: …	**Статья 288. Оператор системы торговли углеродными единицами** … 2. Оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет деятельность по: …	Предлагается дополнить компетенцию оператора системы торговли углеродными единицами участием в международных мероприятиях по вопросам изменения климата. В рамках бюджетной программ 038 «Сокращение выбросов парниковых газов» предусмотрено финансирование расходов оператора

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		7) отсутствует	**7) участию в международных мероприятиях по вопросам изменения климата.**	системы торговли углеродными единицами на такое участие.
3	**Пункт 7 статьи 289**	**Статья 289. Углеродное квотирование** … 7. Субъект квотирования вправе самостоятельно распределять имеющиеся у него единицы углеродной квоты между своими установками в пределах периода квотирования.	**Статья 289. Углеродное квотирование** …. 7. Субъект квотирования вправе самостоятельно распределять имеющиеся у него единицы углеродной квоты между своими установками в пределах периода квотирования, **за исключением единиц углеродной квоты, образованных за счет снижения мощности квотируемой установки.**	С учетом необходимости проведения операций по изъятию углеродных квот в связи со снижением объема производства продукции квотируемой установки, необходимо указать, что трансакции по перераспределению единиц углеродной квоты возможно осуществлять после проведения процедуры изъятия.
4	**Пункт 8 статьи 289**	**Статья 289. Углеродное квотирование** …	**Статья 289. Углеродное квотирование** …	Уточняющая правка – субъекту квотирования потребуется написать заявление на перенос углеродных единиц оператору системы торговли

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		8. Субъект квотирования вправе осуществлять перенос непогашенных единиц углеродной квоты между отчетными периодами в пределах периода действия Национального плана углеродных квот.	8. Субъект квотирования вправе осуществлять перенос непогашенных единиц углеродной квоты между отчетными периодами в пределах периода действия Национального плана углеродных квот **в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.**	углеродными единицами в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.
5	**Пункт 1 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** 1. Национальный план углеродных квот является документом, устанавливающим общее количество единиц углеродной квоты, подлежащих распределению между субъектами квотирования по регулируемым секторам	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** 1. Национальный план углеродных квот является документом, устанавливающим общее количество **квотируемых установок, количество** единиц углеродной квоты, подлежащих распределению между субъектами квотирования по регулируемым	Предлагается указывать количество квотируемых установок в Национальном плане углеродных квот для его большей информативности.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		экономики, а также объем резерва единиц углеродной квоты.	секторам экономики, а также объем резерва единиц углеродной квоты.	
6	**Пункт 2 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 2. Национальный план углеродных квот разрабатывается и утверждается уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 2. Национальный план углеродных квот разрабатывается и утверждается уполномоченным органом в области охраны окружающей среды. **Перечень установок с распределенными для них объемами квот в рамках Национального плана углеродных квот формирует уполномоченный орган в области охраны окружающей среды в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.**	Предлагается утверждать перечень установок с распределенными для них объемами квот в рамках Национального плана углеродных квот для полноты информации и удобства использования широким кругом заинтересованных сторон. Со стороны субъектов квотирования неоднократно предлагалось их указание в Национальном плане углеродных квот, что позволило бы обеспечить соответствие данных Национального плана углеродных квот с данными государственного реестра углеродных единиц.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
7	**Пункт 6 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 6. Объем резерва **единиц углеродной квоты** рассчитывается **на основании среднего показателя прогнозируемого ежегодного темпа роста валового внутреннего национального продукта на соответствующий период согласно информации уполномоченного органа в области государственного планирования.**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 6. Объем резерва **Национального плана углеродных квот** рассчитывается **в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.**	Редакционная правка. Предлагается изменить в связи с тем, что в будущем возможно будет пересмотрен по объективным причинам порядок расчета резерва единиц углеродной квоты, что повлечет необходимость повторного внесения изменений в Экологический кодекс. В целях оптимизации порядок расчета резерва единиц углеродной квоты предлагается предусмотреть в действующих правилах государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.
8	**Пункт 8 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 8. Установка субъектов администрирования включается в	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 8. Установка субъектов администрирования включается в	Редакционная правка. В целях оптимизации порядок квотирования установок в соответствии с целями, указанными в подпунктах 1), 2) и 4) пункта 5 статьи

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов, подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год. **Установка, указанная в части первой настоящего пункта, подлежит углеродному квотированию с 1 января года, следующего за годом представления соответствующего верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов.**	категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов, подтверждающего, что выбросы установки **субъектов администрирования** превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год. **Квотирование установок в соответствии с целями, указанными в подпунктах 1), 2) и 4) пункта 5 настоящей статьи, осуществляется в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.**	290 Кодекса, предлагается предусмотреть в действующих правилах государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.
9	**Пункт 9**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** …	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** …	В целях оптимизации порядок квотирования новых квотируемых установок предлагается

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
	статьи 290	9. **Вводимая в эксплуатацию новая квотируемая установка подлежит углеродному квотированию с 1 января года, следующего за годом введения ее в эксплуатацию.**	9. **Исключить**	предусмотреть в действующих правилах государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.
10	**Пункт 10 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 10. Углеродные единицы, включенные в категорию резерва, указанную в соответствии с подпунктом 5) пункта 5 настоящей статьи, передаются оператору системы торговли углеродными единицами для организации их продажи на условиях аукциона.	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 10. Углеродные единицы, включенные в категорию резерва, указанную в соответствии с подпунктом 5) пункта 5 настоящей статьи, передаются оператору системы торговли углеродными единицами для организации их продажи на условиях аукциона **в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.**	Предлагается предусмотреть порядок передачи углеродных единиц, включенных в резерв Национального плана углеродных квот для продажи на аукционе, в правилах государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
11	**Пункт 11 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 11. Средства от продажи углеродных единиц из резерва поступают на счет оператора системы торговли углеродными единицами для финансирования мероприятий, программ и проектов по регулированию выбросов и поглощений парниковых газов.	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … 11. Средства от продажи углеродных единиц из резерва поступают на счет оператора системы торговли углеродными единицами для финансирования мероприятий, программ и проектов по регулированию выбросов и поглощений парниковых газов **в соответствии с правилами торговли углеродными единицами.**	Для возможности разработки и утверждения порядка целевого финансирования необходимо предусмотреть соответствующую компетенцию уполномоченного органа в области охраны окружающей среды.
12	**Новый пункт 12 статьи 290**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … **12.Отсутствует**	**Статья 290. Национальный план углеродных квот** … **12. В случае, если в соответствии с отчетом об инвентаризации выбросов парниковых газов за отчетный год выбросы диоксида**	Новый пункт по возможной процедуре исключения установки из углеродного квотирования, в случае непревышения ее выбросов двадцати тысяч тонн диоксида углерода в год. Предлагается предоставить возможность обращения субъекта

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
			углерода квотируемой установки составили менее двадцати тысяч тонн в год, субъект квотирования вправе обратиться за исключением такой установки из углеродного квотирования в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.	квотирования за исключением его установки из углеродного квотирования в случае снижения выбросов установки до уровня менее 20 000 тонн диоксида углерода.
13	**Пункт 2 статьи 291**	**Статья 291. Распределение единиц углеродной квоты** … 2. Количество единиц углеродной квоты для квотируемых установок, подлежащее бесплатному распределению, рассчитывается путем применения бенчмарков в соответствии с правилами государственного регулирования в	**Статья 291. Распределение единиц углеродной квоты** … 2. Количество единиц углеродной квоты для квотируемых установок, подлежащее бесплатному распределению, рассчитывается путем применения бенчмарков в соответствии с правилами государственного регулирования в	Предлагается помимо самого перечня бенчмарков утверждать методику их расчетов для обеспечения прозрачности, ясности порядка вычисления бенчмарков.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		сфере выбросов и поглощений парниковых газов. Под бенчмарком понимается удельный объем выбросов квотируемых парниковых газов на единицу продукции. **Перечень бенчмарков в регулируемых секторах экономики разрабатывается и утверждается уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.**	сфере выбросов и поглощений парниковых газов. Под бенчмарком понимается удельный объем выбросов квотируемых парниковых газов на единицу продукции. **Уполномоченным органом в области охраны окружающей среды разрабатываются и утверждаются:** **1) методика расчета бенчмарков в регулируемых секторах экономики;** **2) перечень бенчмарков в регулируемых секторах экономики.**	

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
14	**Пункт 4 статьи 291**	**Статья 291. Распределение единиц углеродной квоты** … 4. **Для зачисления единиц углеродной квоты субъект квотирования открывает счет в государственном реестре углеродных единиц** в соответствии с правилами ведения государственного реестра углеродных единиц, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.	**Статья 291. Распределение единиц углеродной квоты** … 4. **Открытие, ведение и аннулирование/закрытие счетов операторов установок в государственном реестре углеродных единиц осуществляется** в соответствии с правилами ведения государственного реестра углеродных единиц, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.	В государственном реестре углеродных единиц счета субъектам квотирования открываются оператором системы торговли углеродными единицами.
15	**Пункт 2 статьи 293**	**Статья 293. Мониторинг выбросов парниковых газов квотируемых установок** …	**Статья 293. Мониторинг выбросов парниковых газов квотируемых установок** …	Предлагается переход на электронную форму плана мониторинга для сокращения бумажного документооборота. Это позволит автоматизировать, упростить процесс

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		2. Субъект квотирования до первого апреля первого года действия Национального плана углеродных квот **представляет валидированный план мониторинга в уполномоченный орган в области охраны окружающей среды.** В случае **непредставления плана мониторинга** в **установленный** частью первой настоящего пункта **срок** счет субъекта квотирования в государственном реестре углеродных единиц в течение пяти рабочих дней подлежит блокированию до представления требуемых документов.	2. Субъект квотирования до первого апреля первого года действия Национального плана углеродных квот **заполняет электронную форму плана мониторинга в государственном углеродном кадастре в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.** В случае **неисполнения или ненадлежащего исполнения требований, установленных** частью первой настоящего пункта, счет субъекта квотирования в государственном реестре углеродных единиц в течение пяти рабочих дней подлежит блокированию.	предоставления плана мониторинга субъектами квотирования.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
16	**Пункт 6 статьи 294**	**Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок** … 6. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение двадцати рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов рассматривает его на предмет соответствия утвержденной форме, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых газов, и по результатам рассмотрения:	**Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок** … 6. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение двадцати рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов рассматривает его на предмет соответствия утвержденной форме, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых газов, **а также корректности заполнения данных по объемам**	Предлагается внести данное изменение в связи с тем, что в представленных отчетах субъектов квотирования необходимо проверять также данные по объемам производства продукции для корректного проведения расчетов объемов углеродных квот, подлежащих изъятию. Также предлагается внести дополнения в целях регламентации порядка и сроков доработки отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		1) регистрирует отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов в случае его соответствия требованиям абзаца первого настоящего пункта; 2) в случае несоответствия отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов требованиям абзаца первого настоящего пункта направляет его на доработку субъекту квотирования, а также уведомляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации. **3) отсутствует;** **4) отсутствует.**	**производства продукции**, и по результатам рассмотрения: 1) регистрирует отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов в случае его соответствия требованиям абзаца первого настоящего пункта; 2) в случае несоответствия отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов требованиям абзаца первого настоящего пункта направляет его на доработку субъекту квотирования, а также уведомляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды **и уполномоченный орган в области технического регулирования** для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации;	

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
			3) субъект квотирования дорабатывает отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов в течение десяти рабочих дней со дня его получения для доработки; **4) оператор системы торговли углеродными единицами рассматривает доработанный отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов в течение пяти рабочих дней после его получения.**	
17	**Новый пункт 6-1 статьи 294**	**Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок** … **6-1. Отсутствует**	**Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок** … **6-1. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды включает информацию о необходимости проверки**	В целях повышения качества предоставляемых субъектами квотирования отчетов об инвентаризации выбросов парниковых газов предлагается соответствующее дополнение, которое позволит уполномоченному органу в области охраны

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
			квотируемой установки в лист инспекционных проверок после получения уведомления, предусмотренного подпунктом 2) пункта 6 настоящей статьи.	окружающей проверять достоверность представленных субъектом квотирования сведений в отчетах об инвентаризации выбросов парниковых газов.
18	**Новый пункт 6-2 статьи 294**	**Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок** … **6-2. Отсутствует**	**Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок** … **6-2. В случае непредставления отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов в срок, указанный в пункте 2 либо в подпункте 3) пункта 6 настоящей статьи, оператор системы торговли углеродными единицами блокирует счет**	Предлагается дополнить статью пунктом следующего содержания для стимулирования своевременной сдачи отчетности и принятия мер при непредставлении отчета об инвентаризации парниковых газов в установленный срок.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
			субъекта квотирования до представления отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов и уведомляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды и субъекта квотирования в течение трех рабочих дней со дня блокировки счета субъекта квотирования.	
19	**Пункт 4 статьи 295**	**Статья 295. Изменение углеродной квоты** … 4. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды рассматривает документы, представленные **субъектом** квотирования для получения дополнительной углеродной квоты, в течение пятнадцати	**Статья 295. Изменение углеродной квоты** … 4. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды рассматривает документы, представленные **субъектами** квотирования для получения дополнительной углеродной квоты, в течение пятнадцати рабочих дней **со дня истечения срока приема**	Данные изменения предлагаются в целях утверждения механизма сбора заявок и справедливой выдачи дополнительного объема углеродной квоты каждой квотируемой установке.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		рабочих дней **с момента их получения.**	**заявлений в соответствии с пунктом 2 настоящей статьи.**	
20	**Пункт 6 статьи 295**	**Статья 295. Изменение углеродной квоты** … 6. В случаях представления неполного пакета документов и (или) их несоответствия требованиям пунктов 1, 2 и 3 настоящей статьи уполномоченный орган в области охраны окружающей среды направляет их на доработку. После представления субъектом квотирования доработанных документов уполномоченный орган в области охраны окружающей среды рассматривает их в сроки,	**Статья 295. Изменение углеродной квоты** … 6. В случаях представления неполного пакета документов и (или) их несоответствия требованиям пунктов 1, 2 и 3 настоящей статьи, уполномоченный орган в области охраны окружающей среды направляет их на доработку **в течение трех рабочих дней со дня представления документов.** После представления субъектом квотирования доработанных документов уполномоченный орган в области охраны окружающей среды рассматривает	Уточнение срока направления документов на доработку.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		указанные в пункте 4 настоящей статьи.	их в сроки, указанные в пункте 4 настоящей статьи.	
21	**Новый пункт 7-1 статьи 295**	**Статья 295. Изменение углеродной квоты** … **7-1. Отсутствует**	**Статья 295. Изменение углеродной квоты** … **7-1. В случае недостаточности объема резерва, определенного по каждому году действия Национального плана углеродных квот, уполномоченный орган в области охраны окружающей среды снижает объем дополнительной углеродной квоты, подлежащей бесплатной выдаче, для каждой квотируемой установки пропорционально недостаточности объема резерва в соответствии с правилами**	Данное дополнение предлагается в целях равномерного распределения дополнительных квот при нехватке объема резерва Национального плана углеродных квот.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
			государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.	
22	**Пункт 1 статьи 298**	1. Под углеродным офсетом понима**ю**тся сокращени**е** выбросов парниковых газов и (или) увеличени**е** поглощений парниковых газов, достигнут**ые** в результате осуществления деятельности или видов деятельности в любых секторах экономики в Республике Казахстан, направленных на сокращение выбросов парниковых газов и (или) увеличение поглощений парниковых газов.	1. Под углеродным офсетом понима**ется** **проект** по сокращени**ю** выбросов парниковых газов и (или) увеличени**ю** поглощений парниковых газов, достигнут**ого** в результате осуществления деятельности или видов деятельности в любых секторах экономики в Республике Казахстан, направленных на сокращение выбросов парниковых газов и (или) увеличение поглощений парниковых газов.	Редакционная правка
23	**Пункт 4 статьи 298**	**Статья 298. Углеродный офсет** … 4. Одобрение углеродного офсета и предоставление офсетных единиц осуществляются в	**Статья 298. Углеродный офсет** … 4. **Правила углеродного офсета, разработанные и утвержденные уполномоченным органом в**	Предлагается предусмотреть содержание правил углеродного офсета для полной регламентации всей процедуры (каждого этапа) реализации углеродных офсетов.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		соответствии с правилами, разработанными и утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.	**области охраны окружающей среды, предусматривают:** **порядок разработки углеродного офсета;** **критерии, ограничения и требования по одобрению углеродного офсета;** **порядок рассмотрения, одобрения и учета углеродных офсетов;** **порядок реализации, мониторинга, отчетности по углеродным офсетам;** **порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот;** **формы документов, предоставляемых заявителями проектов.**	

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
24	**Пункт 7 статьи 299**	**Статья 299. Углеродные единицы и углеродный рынок** … 7. **Товарная биржа, на которой осуществляется торговля углеродными единицами, определяется уполномоченным органом в области охраны окружающей среды в соответствии с правилами торговли углеродными единицами.** **Отсутствует**	**Статья 299. Углеродные единицы и углеродный рынок** … 7. **Торговля углеродными единицами на первичном углеродном рынке осуществляется через товарную биржу, которая определяется уполномоченным органом в области охраны окружающей среды в соответствии с правилами торговли углеродными единицами.** **Реализация углеродных единиц на вторичном углеродном рынке через товарную биржу производится в соответствии с законодательством Республики Казахстан.**	Уточняющая правка. Предлагается предоставить право выбора биржи субъектам углеродного рынка для проведения торговли на вторичном углеродном рынке.

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
25	**Пункт 8 статьи 299**	8. Продажа и покупка углеродных единиц оператором системы торговли углеродными единицами осуществляются **через товарную биржу.**	8. Продажа и покупка углеродных единиц оператором системы торговли углеродными единицами осуществляются **в соответствии с правилами торговли углеродными единицами.**	Для оптимизации регламентирования вопросов торговли углеродными единицами предлагается предусмотреть данное изменение.
26	**Пункт 1 статьи 304**	**Статья 304. Валидация и верификация** 1. Валидация – систематический, независимый и документально оформленный процесс оценки соответствия требованиям, установленным международными стандартами и законодательством Республики Казахстан, и подтверждения плана мониторинга, а также документации в рамках разработки **проектов по сокращению**	**Статья 304. Валидация и верификация** 1. Валидация – систематический, независимый и документально оформленный процесс оценки соответствия требованиям, установленным международными стандартами и законодательством Республики Казахстан, и подтверждения плана мониторинга, а также документации в рамках разработки **углеродных офсетов.**	Редакционная правка

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
		выбросов или увеличению поглощений парниковых газов.		
27	**Пункт 2 статьи 304**	**Статья 304. Валидация и верификация** … 2. Верификация – систематический, независимый и документально оформленный процесс оценки соответствия требованиям, установленным международными стандартами и законодательством Республики Казахстан, и подтверждения достоверности сведений, указанных в отчете об инвентаризации парниковых газов и в отчете о реализации **проектов по сокращению выбросов или увеличению поглощений парниковых газов.**	**Статья 304. Валидация и верификация** … 2. Верификация – систематический, независимый и документально оформленный процесс оценки соответствия требованиям, установленным международными стандартами и законодательством Республики Казахстан, и подтверждения достоверности сведений, указанных в отчете об инвентаризации **выбросов** парниковых газов и в отчете о реализации **углеродного офсета.**	Редакционные правки

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция	Обоснование
28	**Пункт 7 статьи 304**	**Статья 304. Валидация и верификация** … 7. Валидация и верификация одного и того же **проекта по сокращению выбросов или увеличению поглощений парниковых газов** не могут проводиться одним и тем же органом по валидации и верификации.	**Статья 304. Валидация и верификация** … 7. Валидация и верификация одного и того же **углеродного офсета** не могут проводиться одним и тем же органом по валидации и верификации.	Редакционная правка

3. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ТАБЛИЦА

предложений по внесению изменений в приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 28 марта 2022 года № 91 «Об утверждении Правил государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов»

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция проекта	Обоснование
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 28 марта 2022 года № 91 «Об утверждении Правил государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов»				
1	Новый пункт 12-1	12-1. Отсутствует	**12-1. Квотируемые установки, подлежащие включению в перечень установок с распределенными для них объемами квот в рамках Национального плана, определяются на основе верифицированных и зарегистрированных отчетов об инвентаризации выбросов парниковых газов за последний отчетный год.**	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией пункта 2 статьи 290 ЭК РК. Предлагается утверждать перечень установок с распределенными для них объемами квот в рамках Национального плана углеродных квот для полноты информации и удобства использования широким кругом заинтересованных сторон. Со стороны субъектов квотирования неоднократно предлагалось их указание

				в Национальном плане углеродных квот, что позволило бы обеспечить соответствие данных Национального плана углеродных квот с данными государственного реестра углеродных единиц.
2	Подпункт 8) пункта 2	8) углеродный офсет – сокращени**е** выбросов парниковых газов и (или) увеличени**е** поглощений парниковых газов, достигнут**ые** в результате осуществления деятельности или видов деятельности в любых секторах экономики в Республике Казахстан, направленных на сокращение выбросов парниковых газов и (или) увеличение поглощений парниковых газов;	8) углеродный офсет – **проект** по сокращени**ю** выбросов парниковых газов и (или) увеличени**ю** поглощений парниковых газов, достигнут**ого** в результате осуществления деятельности или видов деятельности в любых секторах экономики в Республике Казахстан, направленных на сокращение выбросов парниковых газов и (или) увеличение поглощений парниковых газов;	Редакционные правки
3	Новый пункт 19-1	19-1. Отсутствует	**19-1. Квотируемые установки включаются в перечень установок с распределенными для них объемами квот в рамках Национального плана по итогам распределения единиц углеродной квоты,**	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией пункта 2 статьи 290 ЭК РК. Предлагается утверждать перечень установок с распределенными для них объемами квот в рамках Национального плана углеродных квот для полноты

			описанного в параграфе 1 настоящих Правил.	информации и удобства использования широким кругом заинтересованных сторон. Со стороны субъектов квотирования неоднократно предлагалось их указание в Национальном плане углеродных квот, что позволило бы обеспечить соответствие данных Национального плана углеродных квот с данными государственного реестра углеродных единиц.
4	Пункт 25	25. В случае, если **по состоянию на год, следующий после периода действия Национального плана,** в одной из категорий резерва объем углеродных квот составит менее одной пятой от предусмотренного объема квот для данной категории резерва, оператор системы торговли углеродными единицами (далее – Оператор системы) по уведомлению уполномоченного органа перераспределяет объем квот из категорий резерва, указанных в пункте 23 настоящих Правил.	25. В случае, если в одной из категорий резерва объем углеродных квот составит менее одной пятой от предусмотренного объема квот для данной категории резерва, оператор системы торговли углеродными единицами (далее – Оператор системы) по уведомлению уполномоченного органа перераспределяет объем квот из категорий резерва, указанных в пункте 23 настоящих Правил.	Предлагается перераспределять углеродные квоты между категориями резерва при недостатке квот в одной из них по решению уполномоченного органа в течение периода действия Национального плана углеродных квот без привязки к конкретной дате.

5	Новый пункт 25-1	**25-1. Отсутствует**	**25-1. Углеродные единицы, включенные в категорию резерва, указанную в соответствии с подпунктом 5) пункта 5 статьи 290 Кодекса, передаются уполномоченным органом Оператору системы для организации их продажи на условиях аукциона, по договору, заключенному между уполномоченным органом и Оператором системы.**	Данное дополнение предлагается ввиду необходимости предусмотреть законные основания (оформление) передачи части резерва Национального плана углеродных квот, предусмотренной для продажи на условиях аукциона, оператору системы торговли углеродными единицами.
6	Пункт 27	27. Установка субъекта администрирования включается в категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов (далее – отчет), подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год согласно пункту 8 **С**татьи 290 Кодекса. **Установка, указанная в части первой настоящего пункта, подлежит углеродному квотированию с 1 января года,**	27. Установка субъекта администрирования включается в категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов (далее – отчет), подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год согласно пункту 8 **с**татьи 290 Кодекса.	Редакционные правки. Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК.

		следующего за годом представления соответствующего верифицированного отчета.		
7	Пункт 28	28. **Вводимая в эксплуатацию новая квотируемая установка подлежит углеродному квотированию с 1 января года, следующего за годом введения ее в эксплуатацию пункту 9 Статьи 290 Кодекса.**	**Исключить.**	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК, редакционная правка.
8	Пункт 29	29. Квотируемая установка в соответствии пунктом 3 статьи 289 Кодекса, выявленная в период действия Национального плана, включается в категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета, подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год. **Установка, указанная в части первой настоящего пункта, подлежит углеродному квотированию с 1 января года, следующего за годом представления**	29. Квотируемая установка в соответствии **с** пунктом 3 статьи 289 Кодекса, выявленная в период действия Национального плана, включается в категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета, подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год.	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК.

		соответствующего верифицированного отчета.		
9	Новый пункт 29-1	29-1. Отсутствует	**29-1. В случае, если в соответствии с отчетом об инвентаризации выбросов парниковых газов за отчетный год выбросы диоксида углерода квотируемой установки составили менее двадцати тысяч тонн в год, субъект квотирования вправе обратиться за исключением квотируемой установки из углеродного квотирования.** **В целях исключения из углеродного квотирования, субъект квотирования в течение десяти рабочих дней после заполнения электронной формы отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов обращается в уполномоченный орган.** **Оператор системы рассматривает заполненную форму отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов**	Дополнение предложено с учетом необходимости предоставления права оператору установки обратиться за исключением его установки из углеродного квотирования в случае непревышения порогового уровня значения выбросов двуокиси углерода в период действия Национального плана углеродных квот.

			соответствующей установки в сроки, указанные в пункте 6 статьи 294 Кодекса. **Оператор системы уведомляет уполномоченный орган в течение трех рабочих дней с даты регистрации отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов в бумажной или электронной форме.** **Уполномоченный орган в течение трех рабочих дней направляет соответствующие уведомления субъекту квотирования и Оператору системы с указанием субъекта квотирования, установки, подлежащей исключению из углеродного квотирования, неиспользованного объема квот, категорию резерва Национального плана для переноса в него неиспользованного объема квот.** **Неиспользованный объем квот указанной установки подлежит переносу в резерв**	

			Национального плана в соответствии с уведомлением уполномоченного органа.	
10	Пункт 33	33. Субъект квотирования до 1 апреля первого года действия Национального плана **представляет валидированный план мониторинга выбросов парниковых газов квотируемой установки (далее – план мониторинга) в уполномоченный орган.**	33. Субъект квотирования до первого апреля первого года действия Национального плана **заполняет электронную форму плана мониторинга выбросов парниковых газов квотируемой установки (далее – план мониторинга) в государственном углеродном кадастре, который подлежит валидации аккредитованным органом по валидации и верификации.**	Предлагается внедрить электронное предоставление плана мониторинга для сокращения бумажного документооборота.
11	Пункт 34	34. В случае непредставления **субъектом квотирования валидированного плана мониторинга, уполномоченный орган в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня окончания срока предоставления уведомляет Оператора системы о блокировании счета субъекта квотирования до его предоставления.**	34. В случае **неисполнения или ненадлежащего исполнения требований, установленных пунктом 33 настоящих Правил, счет субъекта квотирования в государственном реестре углеродных единиц в течение пяти рабочих дней подлежит блокированию Оператором системы.**	Правка ввиду изменения редакции пункта 33 Правил выше.

12	Пункт 38	38. Выдача квот для новой квотируемой установки из резерва Национального плана осуществляется **на отчетный год, следующий за годом введения ее в эксплуатацию. Со следующего отчетного года новая квотируемая установка подлежит включению в категорию квотируемых установок.**	38. Выдача квот для новой квотируемой установки из резерва Национального плана осуществляется **на отчетный год, в котором установка подпадает под понятие квотируемой установки.**	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК. В случае превышения выбросов новой установки порогового значения для признания квотируемой в год ввода в эксплуатацию, необходима выдача квот во избежание приостановления эксплуатации данной установки.
13	Пункт 42	42. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 41 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	42. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 41 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов **требованиям**, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	Редакционная правка
14	Пункт 44	44. В случае принятия положительного решения о выдаче углеродной квоты для новой установки,	44. В случае принятия положительного решения о выдаче углеродной квоты для новой установки,	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией пункта 38 настоящих Правил.

		уполномоченный орган направляет соответствующие уведомления Оператору системы с указанием новой установки, ее оператора, а также объема распределенных единиц квот и оператору новой установки о необходимости открытия счета в Реестре. Углеродная квота для новой установки зачисляется Оператором системы **с 1 января года, следующего за годом введения ее в эксплуатацию** или в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня **вступления в силу** Национального плана согласно пункту 5 статьи 291 Кодекса.	уполномоченный орган направляет соответствующие уведомления Оператору системы с указанием новой установки, ее оператора, а также объема распределенных единиц квот и оператору новой установки о необходимости открытия счета в Реестре. Углеродная квота для новой установки зачисляется Оператором системы **в течение пяти рабочих дней со дня получения уведомления, указанного в абзаце первом настоящего пункта,** или в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня **введения в действие** Национального плана согласно пункту 5 статьи 291 Кодекса.	
15	Пункт 45	45. Выдача квот для установки субъекта администрирования, переходящей в категорию квотируемых установок (далее – квотируемый субъект администрирования), осуществляется из резерва	45. Выдача квот для установки субъекта администрирования, переходящей в категорию квотируемых установок (далее – квотируемый субъект администрирования), осуществляется из резерва	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК

		Национального плана на **отчетный год, следующий за годом представления соответствующего верифицированного отчета, подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год. Со следующего отчетного года данная установка подлежит включению в категорию квотируемых установок.**	Национального плана на **отчетный год, в котором установка подпадает под понятие квотируемой установки**.	
16	Пункт 48	48. Для получения углеродной квоты квотируемый субъект администрирования в течение 3 (трех) месяцев после представления верифицированного отчета, согласно которому выбросы соответствующей установки превышают двадцать тысяч тонн двуокиси углерода в год, подает в уполномоченный орган валидированный план мониторинга, расчеты запрашиваемой квоты на каждый год периода действия	48. Для получения углеродной квоты квотируемый субъект администрирования в течение 3 (трех) месяцев после представления верифицированного отчета, согласно которому выбросы соответствующей установки превышают двадцать тысяч тонн двуокиси углерода в год, подает в уполномоченный орган валидированный план мониторинга, расчеты запрашиваемой квоты на каждый год периода действия	Редакционная правка

		Национального плана, **заявление на выдачу углеродной квоты для новой установки/для установки субъекта администрирования по Заявлению.**	Национального плана, **Заявление.**	
17	Пункт 49	49. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 48 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	49. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 48 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов **требованиям**, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	Редакционная правка
18	Пункт 51	51. В случае принятия положительного решения о выдаче углеродной квоты для квотируемого субъекта администрирования, уполномоченный орган направляет соответствующие уведомления Оператору системы с указанием квотируемого	51. В случае принятия положительного решения о выдаче углеродной квоты для квотируемого субъекта администрирования, уполномоченный орган направляет соответствующие уведомления Оператору системы с указанием квотируемого	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК

		субъекта администрирования, его установки, объема распределенных единиц квот и квотируемому субъекту администрирования о необходимости открытия счета в Реестре. Углеродная квота квотируемому субъекту администрирования зачисляется Оператором системы **с 1 января года, следующего за годом представления верифицированного отчета,** или в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня **вступления в силу** Национального плана согласно пункту 5 статьи 291 Кодекса.	субъекта администрирования, его установки, объема распределенных единиц квот и квотируемому субъекту администрирования о необходимости открытия счета в Реестре. Углеродная квота квотируемому субъекту администрирования зачисляется Оператором системы **в течение пяти рабочих дней со дня получения уведомления, указанного в абзаце первом настоящего пункта**, или в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня **введения в действие** Национального плана согласно пункту 5 статьи 291 Кодекса.	
19	Пункт 52	52. Углеродное квотирование ранее не учтенной квотируемой установки, выявленной в год разработки или в период действия соответствующего Национального плана (далее – выявленная квотируемая установка), осуществляется на	52. Углеродное квотирование ранее не учтенной квотируемой установки, выявленной в год разработки или в период действия соответствующего Национального плана (далее – выявленная квотируемая установка), осуществляется на	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК

		основе применения бенчмарков, **с 1 января года следующего за годом представления верифицированного отчета, подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год.** Оператор выявленной квотируемой установки рассчитывает объем запрашиваемой квоты путем умножения объема планируемого производства продукции в период действия Национального плана на бенчмарк в соответствии с Перечнем.	основе применения бенчмарков, **на отчетный год, в котором установка подпадает под понятие квотируемой установки.** Оператор выявленной квотируемой установки рассчитывает объем запрашиваемой квоты путем умножения объема планируемого производства продукции в период действия Национального плана на бенчмарк в соответствии с Перечнем.	
20	Пункт 54	54. Для получения углеродной квоты оператор выявленной квотируемой установки в течение 3 (трех) месяцев после представления верифицированного отчета, согласно которому выбросы соответствующей установки превышают двадцать тысяч тонн двуокиси углерода в год, подает в уполномоченный орган	54. Для получения углеродной квоты оператор выявленной квотируемой установки в течение 3 (трех) месяцев после представления верифицированного отчета, согласно которому выбросы соответствующей установки превышают двадцать тысяч тонн двуокиси углерода в год, подает в уполномоченный орган	Редакционная правка

		валидированный план мониторинга, расчеты запрашиваемой квоты на каждый год периода действия Национального плана, **заявление на выдачу углеродной квоты для новой установки/для установки субъекта администрирования по Заявлению.**	валидированный план мониторинга, расчеты запрашиваемой квоты на каждый год периода действия Национального плана, **Заявление.**	
21	Пункт 55	55. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 54 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	55. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 54 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов **требованиям**, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	Редакционная правка
22	Пункт 57	57. В случае принятия положительного решения о выдаче углеродной квоты для оператора выявленной квотируемой установки,	57. В случае принятия положительного решения о выдаче углеродной квоты для оператора выявленной квотируемой установки,	Приведение в соответствие с предлагаемой новой редакцией статьи 290 Экологического кодекса РК

		уполномоченный орган направляет соответствующие уведомления Оператору системы с указанием оператора выявленной квотируемой установки, его установки, объема распределенных единиц квот и оператору выявленной квотируемой установки о необходимости открытия счета в Реестре. Квота оператору выявленной квотируемой установки зачисляется Оператором системы в течение **3 (трех) рабочих дней со дня открытия соответствующего счета.**	уполномоченный орган направляет соответствующие уведомления Оператору системы с указанием оператора выявленной квотируемой установки, его установки, объема распределенных единиц квот и оператору выявленной квотируемой установки о необходимости открытия счета в Реестре. Квота оператору выявленной квотируемой установки зачисляется Оператором системы в течение **пяти рабочих дней со дня получения уведомления, указанного в абзаце первом настоящего пункта, или в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня введения в действие Национального плана согласно пункту 5 статьи 291 Кодекса.**	
23	Пункт 61	61. Субъект квотирования вносит изменения в план мониторинга в следующих случаях: 1) изменение метода (уравнения) или параметров	61. Субъект квотирования вносит изменения в план мониторинга в следующих случаях: 1) изменение метода (уравнения) или параметров	С учетом незначительности предусмотренных изменений в части влияния на объемы выбросов парниковых газов, нецелесообразно

		расчета выбросов от любой деятельности (источника); 2) добавление новой деятельности (источники), мониторинг которой отличается от валидированного плана мониторинга; 3) добавление топлива, мониторинг которого (данные и коэффициенты) не отражены в валидированном плане мониторинга; 4) данные, полученные в результате ранее применявшейся методологии мониторинга, были признаны неверными уполномоченным органом; 5) внедрение новых процедур, связанных с отбором и анализом проб или калибровкой измерительных приборов, если изменение этих процедур оказывает непосредственное влияние на точность данных о выбросах; 6) отзыв лицензии у органа, валидировавшего предыдущий план мониторинга;	расчета выбросов от любой деятельности (источника); 2) добавление новой деятельности (источники), мониторинг которой отличается от валидированного плана мониторинга; 3) добавление топлива, мониторинг которого (данные и коэффициенты) не отражены в валидированном плане мониторинга. **В случае добавления нового вида топлива, которое занимает менее одного процента от общего баланса топлива, изменения в план мониторинга не вносятся**; 4) данные, полученные в результате ранее применявшейся методологии мониторинга, были признаны неверными уполномоченным органом; 5) внедрение новых процедур, связанных с отбором и анализом проб или калибровкой измерительных приборов, если изменение этих процедур	внесение изменений в план мониторинга, завалидированный ранее.

		7) улучшение точности отчетных данных субъекта квотирования или в ответ на заключение органа по валидации.	оказывает непосредственное влияние на точность данных о выбросах; 6) отзыв лицензии у органа, валидировавшего предыдущий план мониторинга; 7) улучшение точности отчетных данных субъекта квотирования или в ответ на заключение органа по валидации.	
24	Пункт 70	70. Оператор системы в течение 20 (двадцати) рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета рассматривает его на предмет соответствия утвержденной форме, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых газов, и по результатам рассмотрения: 1) регистрирует верифицированный отчет в соответствии с абзацем первым настоящего пункта;	70. Оператор системы в течение 20 (двадцати) рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета рассматривает его на предмет соответствия утвержденной форме, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых газов, **а также корректности заполнения данных по объемам производства продукции,** и по результатам рассмотрения: 1) регистрирует верифицированный отчет в	Данные дополнения необходимы для устранения пробела касательно вопроса доработки отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов субъектом квотирования. Необходимо проверять также данные по продукции в представленных отчетах субъектов квотирования для корректного проведения расчетов объемов углеродных квот, подлежащих изъятию.

		2) в случае несоответствия отчета в соответствии с абзацем первым настоящего пункта направляет его на доработку субъекту квотирования, а также уведомляет уполномоченный орган для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации.	соответствии с абзацем первым настоящего пункта; 2) в случае несоответствия отчета в соответствии с абзацем первым настоящего пункта направляет его на доработку субъекту квотирования, а также уведомляет уполномоченный орган **и уполномоченный орган в области технического регулирования** для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации. **Субъект квотирования дорабатывает верифицированный отчет в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня получения отчета для доработки.** **Оператор системы рассматривает доработанный верифицированный отчет в течение 5 (пяти) рабочих дней после его получения.** **В случае выявления несоответствий согласно требованиям первого абзаца**	

			настоящего пункта, отчет направляется на повторную доработку. **Повторная доработка отчета субъектом квотирования осуществляется в сроки, указанные в абзаце втором настоящего подпункта.**	
25	Пункт 73	73. Оператор системы уведомляет уполномоченный орган и субъекта квотирования о блокировании счета субъекта квотирования.	73. **В случае непредставления отчета в срок, указанный в пункте 68 либо в четвертом абзаце пункта 70 настоящих Правил**, оператор системы **блокирует счет субъекта квотирования** и уведомляет уполномоченный орган и субъекта квотирования о блокировании счета субъекта квотирования **до представления отчета.**	Уточнение нормы, условия блокирования счета субъекта квотирования при непредставлении отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов.
26	Пункт 78	78. Дополнительная углеродная квота выдается ежегодно **на предыдущий отчетный год.** Уполномоченный орган рассматривает документы, представленные субъектом квотирования для получения дополнительной углеродной	78. Дополнительная углеродная квота выдается ежегодно. **Уполномоченный орган ежегодно принимает заявления на изменение углеродной квоты в сроки, установленные в пунктах 75-76 настоящих Правил.**	Данные изменения необходимы во избежание возможных случаев получения всей доступной части углеродных квот из резерва Национального плана углеродных квот, к примеру, одним крупным предприятием. Предлагается предусмотреть распределение дополнительной

		квоты, в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента **их получения.** **В случае отсутствия либо недостаточного объема углеродных единиц в Резерве, необходимого для выдачи дополнительного объема, выдача дополнительных углеродных квот осуществляется в течение 5 (пяти) рабочих дней после процедуры изъятия, указанной в пунктах 89, 90 и 91 настоящих Правил.**	Уполномоченный орган рассматривает документы, представленные субъектом квотирования для получения дополнительной углеродной квоты, в течение пятнадцати рабочих дней **со дня истечения срока приема заявлений.** **Исходя из объема резерва, определенного по каждому году действия Национального плана, и объемов запрашиваемых дополнительных углеродных квот согласно заявлениям от операторов установок, уполномоченный орган определяет объем дополнительной углеродной квоты, подлежащей бесплатной выдаче в равном процентном соотношении для каждой установки.**	углеродной квоты в равном процентном соотношении всем заявителям.
27	Пункт 80	80. В случаях представления неполного пакета документов согласно пункту 75 настоящих Правил и (или) их несоответствия пунктам 75, 76 и 77 настоящих	80. В случаях представления неполного пакета документов согласно пункту 75 настоящих Правил и (или) их несоответствия пунктам 75, 76 и 77 настоящих Правил, уполномоченный орган	Уточнение срока направления документов на доработку.

		Правил, уполномоченный орган направляет их на доработку. После представления субъектом квотирования доработанных документов уполномоченный орган рассматривает их в сроки, указанные в пункте 79 настоящих Правил.	направляет их на доработку **в течение трех рабочих дней со дня представления документов.** После представления субъектом квотирования доработанных документов уполномоченный орган рассматривает их в сроки, указанные в пункте 79 настоящих Правил.	
28	Пункт 86	86. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 85 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	86. Уполномоченный орган в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента получения документов, указанных в пункте 85 настоящих Правил, проверяет полноту и соответствие представленных документов **требованиям**, установленным настоящими Правилами. В случае выявления неполноты и несоответствия представленных документов, направляет их на доработку.	Редакционная правка.
29	Новый пункт 87-1	**Отсутствует**	**87-1. Субъект квотирования вправе самостоятельно распределять имеющиеся у него единицы углеродной квоты между своими установками в**	Уточнение о том, что трансакции перераспределения углеродных квот между установками возможны после проведения процедуры изъятия

			пределах периода квотирования. Самостоятельное распределение единиц углеродной квоты между своими установками субъект квотирования осуществляет после проведения процедуры изъятия, указанной в пунктах 89, 90, 91 настоящих Правил. Для целей перераспределения единиц углеродной квоты субъект квотирования направляет Оператору системы заявление в произвольной форме.	углеродных квот в связи со снижением объемов производства продукции.
30	Новый пункт 87-2	**Отсутствует**	**87-2. Субъект квотирования, для целей переноса непогашенных углеродных единиц между отчетными периодами в соответствии с пунктом 8 статьи 289 Кодекса, направляет Оператору системы заявление в произвольной форме.**	Уточнение касательно порядка проведения процедуры переноса непогашенных углеродных единиц.
31	Пункт 89	89. Единицы углеродной квоты, образованные за счет снижения мощности квотируемой	89. Единицы углеродной квоты, образованные за счет снижения мощности квотируемой	Редакционная правка

		установки, не подлежат **к** продаже и подлежат возврату в категорию резерва Национального плана для выдачи дополнительной углеродной квоты.	установки, не подлежат продаже и подлежат возврату в категорию резерва Национального плана для выдачи дополнительной углеродной квоты.	
32	Пункт 90	90. **Уполномоченный орган** ежегодно изымает единицы углеродной квоты, указанные в пункте 89 настоящих Правил. Оператор системы **рассчитывает изымаемый объем** углеродной квоты **по формуле, указанной в пункте 77 настоящих Правил** на основе верифицированных отчетов в течение 10 (десяти) рабочих дней после даты **окончания предоставления** отчетов. **Оператор системы представляет итоги расчетов по изымаемым объемам углеродных квот уполномоченному органу в течение 3 (трех) рабочих дней.**	90. **Оператор системы** ежегодно изымает единицы углеродной квоты, указанные в пункте 89 настоящих Правил. Оператор системы **ежегодно изымает единицы** углеродной квоты на основе **зарегистрированных** в установленном порядке верифицированных отчетов в течение 10 (десяти) рабочих дней после даты **регистрации** отчетов.	Уточнение порядка проведения изъятия углеродных квот. С учетом необходимости проверки представленных отчетов об инвентаризации выбросов парниковых газов, необходимо скорректировать норму касательно проведения процедуры изъятия углеродных квот.
33	Пункт 91	**91. Уполномоченный орган уведомляет субъекта квотирования об изъятии объема квот, образованного в**	91. **Оператор системы уведомляет субъектов квотирования об изъятии объема квот, образованного в**	Предлагается оптимизировать процедуру проведения изъятия углеродных квот.

		результате снижения мощности установки, в течение 3 (трех) рабочих дней после принятия решения об изъятии. Уполномоченный орган уведомляет Оператора системы в течение 3 (трех) рабочих дней о необходимости перевода объема квот со счета субъекта квотирования на счет резерва Национального плана с указанием субъекта квотирования, установки, соответствующего объема квот, подлежащего изъятию.	**результате снижения мощности установки, в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения изъятия.**	

4. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ТАБЛИЦА

предложений по внесению изменений в приказ и.о. Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 5 ноября 2021 года № 455 «Об утверждении Правил одобрения углеродного офсета и предоставления офсетных единиц»

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция проекта	Обоснование
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Приказ и.о. Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 5 ноября 2021 года № 455 «Об утверждении Правил одобрения углеродного офсета и предоставления офсетных единиц»				
1	Новый пп. 18) пункта 2	Отсутствует	**18) конвертация углеродных единиц – операция по переводу офсетных единиц в единицы углеродных квот;**	Для возможности предусмотреть нормы по конвертации офсетных единиц в единицы квот необходимо предусмотреть соответствующий термин в глоссарии Правил.
2	Пункт новый 3-1	Отсутствует	**3-1. Углеродные офсеты в Республике Казахстан осуществляются на основах экологической целостности и представляют реальные, измеримые, дополнительные, постоянные, верифицированные сокращения выбросов**	Данные дополнения необходимы для обеспечения того, что проекты углеродных офсетов будут приводить к действительному, эффективному сокращению выбросов или увеличению поглощения парниковых газов.

			парниковых газов и (или) увеличения поглощений парниковых газов. Углеродные офсеты ограничиваются проектами, начатыми не раньше 2017 года.	
3	Пункт 5	5. В целях исключения двойного учета сокращений выбросов парниковых газов или увеличения поглощения парниковых газов по каждой отдельной установке, не осуществляется одновременно более одного углеродного офсета, направленного на снижение выбросов парниковых газов **и (**или**)** увеличение поглощения парниковых газов.	5. В целях исключения двойного учета сокращений выбросов парниковых газов или увеличения поглощения парниковых газов по каждой отдельной установке, не осуществляется одновременно более одного углеродного офсета, направленного на снижение выбросов парниковых газов или увеличение поглощения парниковых газов. **В случае использования источников выбросов парниковых газов при реализации углеродного офсета, направленного на увеличение поглощения парниковых газов, при поглощении учитываются выбросы от данных источников.**	Редакционная правка. Уточнение с целью более правильной оценки общего уровня баланса парниковых газов в углеродных офсетах, направленных на увеличение поглощения парниковых газов.
4	Пункт 11	11. Оценка базового сценария углеродного офсета в проектной	11. Оценка базового сценария углеродного офсета в проектной	Данное дополнение необходимо для обеспечения использования корректных

		документации осуществляется на основе: 1) сведений о фактических выбросах парниковых газов из источников и (или) их абсорбции поглотителями; 2) учета возможных неопределенностей параметров и допущений в отношении условий реализации углеродного офсета; 3) учета стратегических планов, программ и действия регулирующих норм по соответствующим видам экономической деятельности; 4) одной из международных или утвержденных национальных методик. В случае использования в одном углеродном офсете нескольких однотипных источников и единых технологий допускается разработка базового сценария для одного источника и распространение этих исходных условий на другие источники.	документации осуществляется на основе: 1) сведений о фактических выбросах парниковых газов из источников и (или) их абсорбции поглотителями; 2) учета возможных неопределенностей параметров и допущений в отношении условий реализации углеродного офсета; 3) учета стратегических планов, программ и действия регулирующих норм по соответствующим видам экономической деятельности; 4) одной из международных или утвержденных национальных методик. В случае использования в одном углеродном офсете нескольких однотипных источников и единых технологий допускается разработка базового сценария для одного источника и распространение этих исходных условий на другие источники. **В рамках подпункта 4) настоящего пункта**	методик, должным образом одобренных на международном уровне.

			допустимыми к применению международными методиками являются последние версии методик, утвержденные методологическим советом механизма чистого развития Киотского протокола или исполнительными органами механизмов Парижского соглашения.	
5	Пункт 5 формы Отчета о реализации углеродного офсета, приведенной в Приложении 5 к Правилам	5. Данные о достигнутом сокращении выбросов парниковых газов и (или) увеличении поглощения парниковых газов в результате реализации проекта за отчетный период;	5. Данные о достигнутом сокращении выбросов парниковых газов и (или) увеличении поглощения парниковых газов в результате реализации проекта за отчетный период. **Доля офсетных единиц от проекта, которая полагается каждому из заявителей проекта, согласно договору по разделу углеродных единиц между заявителями;**	В случае выступления в качестве заявителя проекта группы юридических лиц, необходимо предоставление данных о доле офсетных единиц, которая полагается каждому из них.

6	Подзаголовок новой Главы 4	Отсутствует	**Глава 4. Порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
7	Пункт новый	Отсутствует	**47. Конвертация офсетных единиц в единицы углеродных квот осуществляется при наличии соответствующего количества единиц на соответствующем счете в государственном реестре углеродных единиц оператором системы торговли углеродными единицами.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
8	Пункт новый	Отсутствует	**48. Конвертация офсетных единиц в единицы углеродных квот производится по обращению их владельцев.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
9	Пункт новый	Отсутствует	**49. Для проведения конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот владелец углеродных единиц направляет запрос оператору системы торговли углеродными единицами с указанием вида и объема конвертируемых единиц.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот

10	Пункт новый	Отсутствует	**50. Оператор системы торговли углеродными единицами принимает решение о конвертации или в отказе в конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня получения запроса на конвертацию от владельца углеродных единиц.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
11	Пункт новый	Отсутствует	**51. Оператор системы торговли углеродными единицами принимает решение об отказе в конвертации в случае отсутствия необходимого количества офсетных единиц на счету заявителя в государственном реестре углеродных единиц.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
12	Пункт новый	Отсутствует	**52. В случае принятия решения о конвертации оператор системы торговли углеродными единицами производит данную операцию в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня получения соответствующего запроса от владельца углеродных единиц.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот

13	Пункт новый	Отсутствует	**53. Конвертация производится в соотношении одна офсетная единица на одну единицу углеродной квоты.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
14	Пункт новый	Отсутствует	**54. Конвертация имеющих ограниченный срок действия офсетных единиц в единицы углеродных квот производится не позднее 1 часа до истечения срока действия данных офсетных единиц.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот
15	Пункт новый	Отсутствует	**55. Офсетные единицы, конвертированные в единицы углеродных квот, не подлежат переносу на период действия следующего Национального плана углеродных квот.**	Необходимо предусмотреть порядок конвертации офсетных единиц в единицы углеродных квот

5. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ТАБЛИЦА

предложений по внесению изменений в приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 14 июля 2021 года № 251 «Об утверждении Правил формирования и ведения государственного реестра углеродных единиц»

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция проекта	Обоснование
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 14 июля 2021 года № 251 «Об утверждении Правил формирования и ведения государственного реестра углеродных единиц»				
1	Пункт 13	13. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение трех рабочих дней после вступления в силу Национального плана **направляет оператору установки в произвольной форме уведомление о необходимости предоставления следующих документов для открытия счета оператору установки:**	13. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение трех рабочих дней после вступления в силу Национального плана **открывает счет субъекту квотирования на основе реквизитов для юридического лица и индивидуального предпринимателя**.	Уточнение порядка открытия счетов субъектам квотирования в государственном реестре углеродных единиц.

		1) заявление в произвольной форме с указанием ИИН для физического лица или с указанием БИН для юридического лица; **2) доверенность от оператора установки на его представителей, уполномоченных на ведение счета государственного реестра с указанием ИИН представителей.**		
2	Пункт 14	14. Оператор системы торговли углеродными единицами **открывает счет оператору установки на основе полученных документов, указанных в пункте 13 настоящих Правил и** производит передачу единиц квот со счета введения в обращение единиц углеродной квоты на счет оператора установки в течение трех рабочих дней после **предоставления оператором**	14. Оператор системы торговли углеродными единицами производит передачу единиц квот со счета введения в обращение единиц углеродной квоты на счет оператора установки в течение трех рабочих дней после **открытия счета в государственном реестре.**	Уточнение с учетом вышеприведенного изменения.

		документов, указанных в пункте 13 настоящих Правил.		
3	Пункт 27	27. Перевод приобретенных и (или) проданных единиц углеродной квоты между счетами операторов установок производится оператором системы торговли углеродными единицами в течение трех рабочих дней со дня получения листа учета биржевой сделки (в случае продажи на товарной бирже) и **уведомления уполномоченного органа на основании сведений по итогам проведения прямой продажи и (или) покупки квот** (в случае прямой продажи и (или) покупки).	27. Перевод приобретенных и (или) проданных единиц углеродной квоты между счетами операторов установок производится оператором системы торговли углеродными единицами в течение трех рабочих дней со дня получения листа учета биржевой сделки (в случае продажи на товарной бирже) и **предоставления ему соответствующего договора купли-продажи** (в случае прямой продажи и (или) покупки).	Приведение в соответствие с пунктом 33 Правил торговли углеродными единицами, утвержденных приказом и.о. министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 29 июня 2021 года № 221.

6. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ТАБЛИЦА

предложений по внесению изменений в приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан 10 июня 2021 года № 190 «Об утверждении Правил ведения государственного углеродного кадастра»

№ п/п	Структурный элемент	Действующая редакция	Предлагаемая редакция проекта	Обоснование
1	2	3	4	5
Приказ Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан 10 июня 2021 года № 190 «Об утверждении Правил ведения государственного углеродного кадастра»				
1	Пункт 17	17. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение 20 рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета об инвентаризации парниковых газов рассматривает его на предмет соответствия утвержденной электронной форме отчета, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых	17. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение 20 рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета об инвентаризации парниковых газов рассматривает его на предмет соответствия утвержденной электронной форме отчета, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых	Необходимо проверять также данные по продукции в представленных отчетах субъектов квотирования для корректного проведения расчетов объемов углеродных квот, подлежащих изъятию.

		газов, и по результатам рассмотрения: 1) регистрирует отчет в случае его соответствия требованиям абзаца первого настоящего пункта; 2) в случае несоответствия отчета об инвентаризации парниковых газов требованиям абзаца первого настоящего пункта направляет его на доработку субъекту квотирования, а также в течение 3 рабочих дней уведомляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды и уполномоченным органом по аккредитации для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации.	газов, **а также корректности заполнения данных по объемам производства продукции,** и по результатам рассмотрения: 1) регистрирует отчет в случае его соответствия требованиям абзаца первого настоящего пункта; 2) в случае несоответствия отчета об инвентаризации парниковых газов требованиям абзаца первого настоящего пункта направляет его на доработку субъекту квотирования, а также в течение 3 рабочих дней уведомляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды и уполномоченный орган по аккредитации для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации.	

7. Совершенствование нормативных правовых актов, стандартов РК по вопросам аккредитации органов по валидации и верификации, проведения валидации и верификации

Предлагается рассмотреть нижеприведенные предложения при совершенствовании нормативных правовых актов, стандартов РК по вопросам аккредитации органов по валидации и верификации, проведения валидации и верификации для повышения качества данных процессов.

Компетентность верификаторов

Компетенция персонала

Предложения по требованиям к органам валидации и верификации

1. Введение конкретных требований для аккредитации верификатора

Требование на аккредитацию верификатора.

1) Минимальный уровень образования, необходимый для работы в качестве верификатора:

1. Степень бакалавра или эквивалентная степень в области науки, технологии, бизнеса, статистики, математики, экологической политики, экономики или финансового аудита; или

2. Соответствующий опыт работы или другой деятельности по развитию личности, которая обеспечила коммуникативные, технические и аналитические навыки, необходимые для проведения проверки.

2) Достаточный опыт работы, включая как минимум два года опыта работы на полный рабочий день на профессиональной должности, связанной с управлением данными о выбросах парниковых газов, технологией выбросов парниковых газов, инвентаризацией выбросов парниковых газов, экологическим аудитом или другими техническими навыками, необходимыми для проведения верификации.

2. Предлагается рассмотреть целесообразность введения добровольных обучающих тренингов с последующей сдачей экзаменов, на основании проходного бала которого выдается подтверждение повышения квалификации верификатора.

3. Введение аккредитации верификатора по конкретному сектору.

В группе по верификации должен быть один представитель верификатора по конкретному сектору:

1) Для предоставления услуг по верификации субъекту электроэнергетики; поставщику нефтепродуктов; поставщику природного газа, жидкого природного газа или сжиженного нефтяного газа; и др., по крайней мере один член группы по верификации должен быть аккредитован в качестве специалиста по операциям;

2) Для предоставления услуг по верификации оператору нефтеперерабатывающего завода, установки или объекта по производству водорода или системы нефти и природного газа, по крайней мере один член группы по верификации должен быть аккредитован в качестве специалиста по нефтегазовым системам;

3) Для предоставления услуг по верификации оператору объекта, занимающегося производством цемента, извести, гипса, кирпича, если технологические выбросы включены в объем операций, производством железа и стали, азотной кислоты или свинца, по крайней мере один член группы по верификации должен быть аккредитован в качестве специалиста по технологическим выбросам.

Требование к верификатору по конкретному сектору.

В дополнение к выполнению требований для верификатора, необходим профессиональный опыт не менее двух лет, связанный с сектором, также рассмотреть необходимость прохождения обучения по отраслевой верификации.

4. Введение понятия ведущего верификатора и требования к нему.

Орган по верификации должен нанять и держать в штате не менее двух верификаторов, которые были аккредитованы в качестве ведущих верификаторов.

Требование к ведущему верификатору.

1) Потенциальный ведущий верификатор должен быть аккредитованным верификатором в течение двух непрерывных лет и иметь опыт работы в качестве верификатора, по крайней мере, в трех завершенных верификациях под руководством ведущего верификатора; или,

2) Проработал в качестве руководителя проекта или ведущего специалиста не менее четырех лет, из которых два года может быть работал на уровне специалиста:

1. В разработке кадастров парниковых газов или других выбросов в атмосферу; или,

2. В качестве ведущего аудитора экологических данных.

В рамках данного Отчета была также проведена работа по подготовке улучшенных предложений для возможности внедрения аукционирования в системе торговли углеродными единицами Республики Казахстан.

Алгоритм аукционирования квот на выбросы углерода, на примере аукционирования в системе торговли выбросами в штате Калифорния, США:

1. Определение количества квот. Первым шагом в алгоритме аукциона является определение количества квот, которые будут проданы с аукциона. Это может быть основано на целевых показателях сокращения выбросов в стране, доступных квотах или других факторах.

2. Установка резервной цены: резервная цена — заранее установленная минимальная цена, по которой квоты могут быть проданы на аукционе. Эта цена должна быть установлена на уровне, гарантирующем, что квоты не будут продаваться ниже их реальной стоимости.

3. Определение даты и объявление аукциона: аукцион должен быть объявлен заблаговременно, чтобы потенциальные участники торгов могли подготовиться и принять участие. Объявление должно включать количество квот, резервную цену и дату аукциона.

4. Регистрация участников торгов: Участники торгов должны заранее зарегистрироваться для участия в аукционе и предоставить соответствующую информацию, включая финансовые отчеты и другую документацию. Это помогает гарантировать, что только квалифицированные участники торгов могут участвовать в аукционе.

5. Подача заявок: Участники торгов подают свои заявки на квоты до аукциона. Эти заявки будут включать количество квот, которые они хотят приобрести, и цену, которую они готовы заплатить.

6. Проведение фиктивного аукциона. Перед фактическим аукционом следует провести фиктивный аукцион, чтобы предоставить участникам рынка возможность попрактиковаться в торгах и протестировать систему аукциона.

7. Процесс аукциона: процесс аукциона начнется в день аукциона, и участники торгов смогут подавать заявки в режиме реального времени. Аукцион будет проходить по раундам, при этом самая высокая ставка из предыдущего раунда станет новой резервной ценой для следующего раунда.

8. Перевод квот: после того, как победители торгов заплатят за свои квоты, квоты будут переведены на их счета.

9. Отчетность и прозрачность: результаты аукциона должны быть обнародованы для обеспечения прозрачности и подотчетности. Сюда входит информация о количестве проданных квот, выигравших ставках и личности победивших участников торгов.

10. Анализ результатов аукциона. Результаты аукциона следует проанализировать, чтобы выявить любые тенденции или проблемы, которые необходимо решить на будущих аукционах.

Алгоритм аукциона может помочь наладить справедливый и прозрачный процесс продажи квот на выбросы углерода в Республике

Казахстан, что может способствовать усилиям страны по сокращению выбросов парниковых газов.

Ниже приведены улучшенные предложения для возможности внедрения аукционирования в системе торговли углеродными единицами Республики Казахстан.

8. Предложения по внесению изменений в Правила биржевой торговли, утвержденные приказом исполняющего обязанности Министра национальной экономики Республики Казахстан от 30 марта 2015 года № 280

В **Правилах биржевой торговли, утвержденных приказом исполняющего обязанности Министра национальной экономики Республики Казахстан от 30 марта 2015 года № 280,** пункт 187 изложить в следующей редакции:

«187. Особенности торговли углеродными единицами на первичном углеродном рынке:

1) объем единиц углеродной квоты, подлежащих продаже на аукционах в течение года, распределяется равномерно от общего количества квот, предусмотренных для продажи на условиях аукциона в соответствующем году с учетом календаря проведения аукционов;

2) ежегодный календарь проведения аукционов утверждается оператором системы торговли углеродными единицами и публикуется на его интернет-ресурсе, а также на интернет-ресурсе торговой площадки (товарной биржи), определенной для проведения первичной торговли.

В утвержденный ежегодный календарь могут вноситься изменения по мере необходимости;

3) перенос запланированной даты аукциона, предусмотренного ежегодным календарем, на более поздние сроки осуществляется оператором системы торговли углеродными единицами с уведомлением об этом не позднее 10 (десяти) календарных дней до запланированной даты их проведения субъектов углеродного рынка, подавших заявки на участие в аукционе;

4) дополнительные аукционы, непредусмотренные ежегодным календарем, по мере необходимости (наличия свободных квот) могут быть организованы оператором системы торговли углеродными единицами в августе и (или) декабре месяцах каждого года с уведомлением их потенциальных участников не позднее 10 (десяти) календарных дней до запланированной даты их проведения;

5) участниками биржевых торгов по первичной торговле квотами являются продавцы и покупатели, аккредитованные товарной биржей в качестве дилера либо действующие через аккредитованных брокеров;

6) в качестве продавца (инициатора аукциона) выступает оператор системы торговли углеродными единицами;

7) покупателем является:

а) субъект квотирования либо лицо, представляющее его интересы и действующее от его имени и за его счет;

б) физические и юридические лица, участвующие в реализации углеродных офсетов либо лица, представляющие их интересы и действующие от их имени и за их счет;

8) участник торгов на первичном углеродном рынке не может являться клиентом двух и более брокеров. В случае подачи заявок на участие в аукционе с ценой посредством двух и более аккредитованных брокеров, все заявки такого участника на данном аукционе признаются не действительными и подлежат удалению организатором торгов из торговой системы;

9) организатор торгов определяет минимально допустимую цену заявки за единицу углеродной квоты с ее объявлением не позднее чем за 7 (семь) рабочих дней до запланированной даты проведения:

- первого аукциона, на уровне средневзвешенной цены на единицу углеродной квоты по доступным последним пяти торгам на товарной бирже;

- каждого последующего аукциона, на уровне последней цены расчетов аукциона на первичном углеродном рынке;

10) оператор системы торговли углеродными единицами использует в качестве гарантийного обеспечения единицы углеродной квоты, находящиеся в его управлении на счету в государственном реестре углеродных единиц Республики Казахстан;

11) оператор системы торговли углеродными единицами направляет заявку на проведение аукциона товарной бирже – организатору торгов. Заявка на проведение аукциона содержит следующую информацию:

а) дата и время проведения аукциона;

б) объем углеродных квот, выставляемый на продажу;

12) торги на первичном углеродном рынке осуществляются с оплатой не позднее 5 (пятого) рабочего дня со дня завершения аукциона и с поставкой единиц углеродной квоты не позднее 10 (десятого) рабочего дня со дня завершения аукциона;

13) аукцион проводится в виде закрытого одностороннего аукциона, на котором участники торгов подают свои заявки в течение торговой сессии, не видя заявок, поданных другими участниками торгов. Каждый выигравший участник торгов оплачивает единую цену расчетов на аукционе за каждую квоту независимо от поданной ценовой заявки;

14) минимальный объем заявки составляет 1 лот.

Один лот составляет 100 тонн единиц углеродной квоты;

15) в каждой заявке указывается следующее:

а) наименование участника торгов (фамилия, имя и отчество (при наличии) физического лица, наименование юридического лица) и участвует ли он в торгах от своего имени или от имени клиента;

б) если участник торгов действует от имени клиента, идентификационные данные клиента;

в) объем заявки в лотах;

г) предлагаемая цена в тенге за тонну единицы углеродной квоты, с точностью до двух знаков после запятой;

16) каждая заявка может быть подана, изменена или отозвана только в течение определенного периода времени – торговой сессии;

17) цена расчетов аукциона определяется после закрытия торговой сессии;

18) заявки с ценой, менее объявленной минимально допустимой цены, к рассмотрению не принимаются;

19) размер заявок на покупку углеродных квот от одного участника торгов не должен превышать 20 (двадцати) процентов от выставленного для продажи на текущий аукцион объема квот;

20) в случае подачи заявок на участие в аукционе от менее пяти субъектов квотирования, оператор системы торговли углеродными единицами принимает решение, с уведомлением об этом уполномоченного органа в области охраны окружающей среды, об отмене аукциона. В случае, если количество покупателей на последующем аукционе не увеличивается, оператор системы торговли углеродными единицами принимает решение о снижении порога по количеству участников до трех субъектов квотирования, с уведомлением об этом уполномоченного органа в области охраны окружающей среды;

21) торговая система организатора торгов сортирует поданные заявки на покупку в порядке убывания указанных в них цен, а при равных ценах – в порядке первоочередности их поступления в торговую систему (платформу);

22) объемы заявок суммируются, начиная с самой высокой цены заявки. Цена заявки, по которой сумма заявок на выставленный объем соответствует или превышает объем квот, выставленных на аукцион, является ценой расчетов аукциона;

23) Все заявки, составляющие сумму заявки на объем, выставленный на аукцион, удовлетворяются по цене расчетов аукциона;

24) В случае, если общий объем заявок равных или выше расчетной цены аукциона превышает выставленный на продажу объем углеродных квот, то участник, выставивший заявку, равную расчетной цене аукциона, получает остаточный объем квот, после удовлетворения всех заявок выше расчетной цены аукциона. При этом, если имеются две и более заявок равной расчетной цене аукциона, то оставшийся после удовлетворения всех заявок выше расчетной цены объем распределяется между данными заявками пропорционально поданному объему;

25) если общий объем отсортированных заявок меньше объема квот, выставленных на аукцион, организатор торгов определяет цену расчетов по заявке с наименьшей ценой, при этом оставшийся объем квот, выставленных на аукцион, распределяется равномерно по следующим аукционам, запланированным на той же аукционной платформе, в течение текущего календарного года;

26) организатор торгов проводит аукционы регулярно в определенные торговые сессии. Торговая сессия открывается и закрывается в тот же торговый день. Продолжительность торговой сессии составляет два часа;

27) организатор торгов должен обеспечивать средства для доступа к своим аукционам на недискриминационной основе;

28) организатор торгов обеспечивает возможность удаленного доступа к своим аукционам посредством электронного интерфейса, доступного безопасным и надежным образом посредством Интернет;

29) организатор торгов предлагает практический сетевой учебный модуль, посвященный проводимому им процессу аукциона, включая руководство по заполнению и представлению любых форм и имитационное моделирование порядка подачи заявок на участие в аукционе. Он также обеспечивает доступ к службе «горячей линии» по телефону, факсу и электронной почте по крайней мере в рабочее время каждого торгового дня;

30) для участия в биржевых торгах покупатели вносят денежное биржевое обеспечение на счет клиринговой организации, обслуживающей товарную биржу;

31) размер биржевого обеспечения составляет не менее 50 (пятидесяти) процентов от предполагаемой суммы сделок;

32) порядок внесения, удержания и возврата биржевого обеспечения определяется клиринговой организацией товарной биржи;

33) участники торгов обязаны внести в клиринговую организацию биржевое обеспечение не позднее, чем за два рабочих дня до торговой сессии;

34) до начала торговой сессии оператор системы торговли углеродными единицами предоставляет углеродные квоты в качестве обеспечения на счет клиринговой организации в государственном реестре углеродных единиц Республики Казахстан, которое будет удерживаться на хранении клиринговой системой до их поставки покупателям.».

9. Предложения по внесению изменений в Правила торговли углеродными единицами, утвержденные приказом и.о. министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 29 июня 2021 года № 221

Углеродные единицы в соответствии с Экологическим кодексом РК признаны товаром. В соответствии с законодательством в сфере биржевой торговли РК, углеродная единица приравнена к стандартизированному товару. На текущий момент стандартизированные товары на товарных биржах РК торгуются исключительно в режиме двойного встречного аукциона. При этом, стоит отметить, что данный режим предполагает конкуренцию в процессе торговли как покупателей, так и продавцов между собой.

Однако, при первичной торговле углеродными квотами, предусматривается только один продавец и множество покупателей. Существующий режим двойного встречного аукциона не позволяет конкурировать продавцу, а конкуренция имеется лишь среди покупателей. На рынке, где ограничен круг продавцов и объем товара, цена стремится вверх.

В этой связи был изучен опыт, используемый всемирно признанными биржами в подобных ситуациях. В ситуациях, когда ресурс ограничен (а в последующем, когда целевые показатели по снижению выбросов будут увеличиваться, спрос на углеродные единицы будет значительно увеличиваться) и имеется всего лишь один продавец – оператор системы торговли углеродными единицами АО «Жасыл даму», используются односторонние аукционы, называемые uniform price auction. Так, на бирже EEX – основная биржа по реализации углеродных единиц Европейского союза, используется односторонний закрытый аукцион с единой ценой (*COMMISSION REGULATION (EU) No 1031/2010 от 12.11.2010),* подобные аукционы также используются при первичной реализации на площадках RGGI и WCI – США, Новозеландской биржи, Лондонской биржи в Великобритании и др. Данный аукцион является анонимным, закрытым и подходящим для правильного распределения с единой ценой для всех участников. Тем самым, участники не боятся переплатить лишнего, так как все заключают в итоге сделки по одной цене.

Данный вид аукциона также был предложен в ходе реализации проекта по программе PMR Всемирного банка для углеродного рынка РК.

С учетом вышеизложенного, предлагается Правила торговли углеродными единицами, утвержденные приказом и.о. министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 29 июня 2021 года № 221, изложить в следующей редакции:

«Правила торговли углеродными единицами

Глава 1. Общие положения

1. Настоящие Правила торговли углеродными единицами (далее - Правила) разработаны в соответствии с пунктом 5 статьи 299 Экологического кодекса Республики Казахстан (далее – Кодекс) и определяют порядок торговли углеродными единицами, осуществляемой участниками углеродного рынка в Республике Казахстан.

2. В Правилах используются следующие понятия и определения:

1) вторичный углеродный рынок - купля-продажа углеродных единиц по инициативе субъектов квотирования либо физических и юридических лиц, участвующих в реализации углеродных офсетов, осуществляемая посредством прямой сделки или через товарную биржу;

2) лот – партия единиц углеродной квоты или офсетных единиц, продаваемая или поставляемая по договору и выставляемая на продажу с аукциона;

3) оператор системы торговли углеродными единицами - подведомственная организация по регулированию выбросов парниковых газов уполномоченного органа в области охраны окружающей среды, обеспечивающая техническое и экспертное сопровождение государственного регулирования и международного сотрудничества в сфере выбросов и поглощений парниковых газов;

4) первичный углеродный рынок - продажа единиц углеродной квоты из соответствующей категории резерва Национального плана углеродных квот оператором системы торговли углеродными единицами субъектам (участникам) углеродного рынка на условиях аукциона;

5) торговый день – день работы организатора торгов, в течение которого им проводятся биржевые торги;

6) углеродная единица – учетная единица углеродной квоты или углеродного офсета, равная одной тонне эквивалента диоксида углерода;

7) участники углеродного рынка - субъекты квотирования, физические и юридические лица, участвующие в реализации углеродных офсетов, оператор системы торговли углеродными единицами.

3. Правила торговли углеродными единицами, выпущенными в обращение в Республике Казахстан, на углеродном рынке иностранного государства, а также торговли углеродными единицами, выпущенными в обращение в иностранном государстве, на углеродном рынке Республики Казахстан, определяются международными договорами Республики Казахстан.

Глава 2. Порядок торговли углеродными единицами

4. Углеродная единица является товаром, разрешенным для оборота между субъектами углеродного рынка в Республике Казахстан в соответствии со статьей 299 Кодекса.

5. Субъектами углеродного рынка являются:

1) субъекты квотирования;

2) физические и юридические лица, участвующие в реализации углеродных офсетов;

3) оператор системы торговли углеродными единицами.

6. Система торговли углеродными единицами в Республике Казахстан состоит из первичного и вторичного углеродных рынков:

1) на первичном углеродном рынке оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет продажу единиц углеродной квоты из соответствующей категории резерва Национального плана углеродных квот субъектам углеродного рынка на условиях аукциона;

2) на вторичном углеродном рынке субъекты углеродного рынка осуществляют между собой куплю-продажу углеродных единиц посредством прямой сделки или через товарную биржу.

7. Углеродные единицы, которые аннулированы, погашены, изъяты из обращения или выведены из обращения по решению уполномоченного органа в области охраны окружающей среды, не являются объектом торговли в соответствии с настоящими Правилами и Кодексом.

8. Продажа и покупка углеродных единиц оператором системы торговли углеродными единицами осуществляются через товарную биржу. Углеродная единица является биржевым товаром, допущенным к обороту товарной биржей.

9. Торговля углеродными единицами в Республике Казахстан производится посредством списания их со счета продавца и зачисления на счет покупателя в государственном реестре углеродных единиц Республики Казахстан.

10. Товарная биржа, на которой осуществляется торговля углеродными квотами на первичном углеродном рынке, определяется уполномоченным органом в области охраны окружающей среды на конкурсной основе из числа заявителей, способных обеспечить биржевую торговлю углеродными единицами в соответствии со статьей 299 Кодекса и настоящими Правилами.

11. Порядок торговли углеродными единицами на товарной бирже определяется в соответствии с приказом исполняющего обязанности Министра национальной экономики Республики Казахстан от 30 марта 2015 года № 280 "Об утверждении типовых правил биржевой торговли" (далее – Типовые правила).

12. Для обслуживания торгов по первичной и вторичной продаже квот, обеспечения клиринга и расчетов, а также обеспечения поставки

углеродных единиц, товарная биржа, на которой осуществляется торговля углеродными единицами, заключает договор с оператором системы торговли углеродными единицами о регламенте взаимодействия и осуществления электронного документооборота в процессе клиринга и расчетов.

13. С целью получения достоверной информации по ценам на углеродные единицы производится котировка цен на углеродную единицу на товарной бирже с учетом сложившейся конъюнктуры рынка.

14. Биржевая котировка цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу осуществляется товарной биржей в соответствии с Типовыми правилами.

15. Цены биржевой котировки носят справочный характер и являются ориентировочными для участников биржевой торговли.

16. При отсутствии биржевой котировки цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу на товарной бирже на день совершения сделки цена определяется по последней доступной котировке цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу.

Глава 3. Порядок торговли углеродными единицами на первичном углеродном рынке

17. Объем единиц углеродной квоты, подлежащих продаже на аукционах в течение года, распределяется равномерно от общего количества квот, предусмотренных для продажи на условиях аукциона в соответствующем году с учетом календаря проведения аукционов.

18. Ежегодный календарь проведения аукционов утверждается оператором системы торговли углеродными единицами и публикуется на его интернет-ресурсе, а также на интернет-ресурсе торговой площадки (товарной биржи), выбранной аккредитованным брокером оператора системы торговли углеродными единицами для проведения первичной торговли.

В утвержденный ежегодный календарь могут вноситься изменения по мере необходимости.

19. Перенос запланированной даты аукциона, предусмотренного ежегодным календарем, на более поздние сроки осуществляется оператором системы торговли углеродными единицами с уведомлением об этом не позднее 10 (десяти) календарных дней до запланированной даты их проведения субъектов углеродного рынка, подавших заявки на участие в аукционе.

20. Дополнительные аукционы, непредусмотренные ежегодным календарем, по мере необходимости (наличия свободных квот) могут быть организованы оператором системы торговли углеродными единицами в июле и (или) декабре месяцах каждого года с уведомлением их потенциальных участников не позднее 10 (десяти) календарных дней до запланированной даты их проведения.

21. Участниками биржевых торгов по первичной торговле квотами являются продавцы и покупатели, аккредитованные товарной биржей в качестве дилера либо действующие через аккредитованных брокеров.

22. В качестве продавца (инициатора аукциона) выступает оператор системы торговли углеродными единицами.

23. Покупателем является:

а) субъект квотирования либо лицо, представляющее его интересы и действующее от его имени и за его счет;

б) физические и юридические лица, участвующие в реализации углеродных офсетов либо лица, представляющие их интересы и действующие от их имени и за их счет.

24. Участник торгов на первичном углеродном рынке не может являться клиентом двух и более брокеров. В случае подачи заявок на участие в аукционе с ценой посредством двух и более аккредитованных брокеров, все заявки такого участника на данном аукционе признаются не действительными и подлежат удалению организатором торгов из торговой системы.

25. Организатор торгов определяет минимально допустимую цену заявки за единицу углеродной квоты с ее объявлением не позднее чем за 7 (семь) рабочих дней до запланированной даты проведения:

- первого аукциона, на уровне средневзвешенной цены на единицу углеродной квоты по доступным последним пяти торгам на товарной бирже;

- каждого последующего аукциона, на уровне последней цены расчетов аукциона на первичном углеродном рынке.

26. Оператор системы торговли углеродными единицами использует в качестве гарантийного обеспечения единицы углеродной квоты, находящиеся в его управлении на счету в государственном реестре углеродных единиц Республики Казахстан.

27. Оператор системы торговли углеродными единицами направляет заявку на проведение аукциона товарной бирже – организатору торгов. Заявка на проведение аукциона содержит следующую информацию:

а) дата и время проведения аукциона;

б) объем углеродных квот, выставляемый на продажу.

28. Торги на первичном углеродном рынке осуществляются с оплатой не позднее 5 (пятого) рабочего дня со дня завершения аукциона и с поставкой единиц углеродной квоты не позднее 10 (десятого) рабочего дня со дня завершения аукциона.

29. Аукцион проводится в виде закрытого одностороннего аукциона, на котором участники торгов подают свои заявки в течение торговой сессии, не видя заявок, поданных другими участниками торгов. Каждый выигравший участник торгов оплачивает единую цену расчетов на аукционе за каждую квоту независимо от поданной ценовой заявки.

30. Минимальный объем заявки составляет 1 лот.

Один лот составляет 100 тонн единиц углеродной квоты.

31. В каждой заявке указывается следующее:

а) наименование участника торгов (фамилия, имя и отчество (при наличии) физического лица, наименование юридического лица) и участвует ли он в торгах от своего имени или от имени клиента;

б) если участник торгов действует от имени клиента, идентификационные данные клиента;

в) объем заявки в лотах;

г) предлагаемая цена в тенге за тонну единицы углеродной квоты, с точностью до двух знаков после запятой.

32. Каждая заявка может быть подана, изменена или отозвана только в течение определенного периода времени – торговой сессии.

33. Цена расчетов аукциона определяется после закрытия торговой сессии.

34. Заявки с ценой, менее объявленной минимально допустимой цены, к рассмотрению не принимаются.

35. Размер заявок на покупку углеродных квот от одного участника торгов не должен превышать 20 (двадцати) процентов от выставленного для продажи на текущий аукцион объема квот.

36. В случае подачи заявок на участие в аукционе от менее пяти субъектов квотирования, оператор системы торговли углеродными единицами принимает решение, с уведомлением об этом уполномоченного органа в области охраны окружающей среды, об отмене аукциона. В случае, если количество покупателей на последующем аукционе не увеличивается, оператор системы торговли углеродными единицами принимает решение о снижении порога по количеству участников до трех субъектов квотирования, с уведомлением об этом уполномоченного органа в области охраны окружающей среды.

37. Торговая система организатора торгов сортирует поданные заявки на покупку в порядке убывания указанных в них цен, а при равных ценах – в порядке первоочередности их поступления в торговую систему (платформу).

38. Объемы заявок суммируются, начиная с самой высокой цены заявки. Цена заявки, по которой сумма заявок на выставленный объем соответствует или превышает объем квот, выставленных на аукцион, является ценой расчетов аукциона.

39. Все заявки, составляющие сумму заявки на объем, выставленный на аукцион, удовлетворяются по цене расчетов аукциона.

40. В случае, если общий объем заявок равных или выше расчетной цены аукциона превышает выставленный на продажу объем углеродных квот, то участник, выставивший заявку, равную расчетной цене аукциона, получает остаточный объем квот, после удовлетворения всех заявок выше расчетной цены аукциона. При этом, если имеются две и более заявок равной расчетной цене аукциона, то оставшийся после удовлетворения всех заявок выше расчетной цены объем распределяется между данными заявками пропорционально поданному объему.

41. Если общий объем отсортированных заявок меньше объема квот, выставленных на аукцион, организатор торгов определяет цену расчетов по заявке с наименьшей ценой, при этом оставшийся объем квот, выставленных на аукцион, распределяется равномерно по следующим аукционам, запланированным на той же аукционной платформе, в течение текущего календарного года.

42. Организатор торгов проводит аукционы регулярно в определенные торговые сессии. Торговая сессия открывается и закрывается в тот же торговый день. Продолжительность торговой сессии составляет два часа.

43. Организатор торгов должен обеспечивать средства для доступа к своим аукционам на недискриминационной основе.

44. Организатор торгов обеспечивает возможность удаленного доступа к своим аукционам посредством электронного интерфейса, доступного безопасным и надежным образом посредством Интернет.

45. Организатор торгов предлагает практический сетевой учебный модуль, посвященный проводимому им процессу аукциона, включая руководство по заполнению и представлению любых форм и имитационное моделирование порядка подачи заявок на участие в аукционе. Он также обеспечивает доступ к службе «горячей линии» по телефону, факсу и электронной почте по крайней мере в рабочее время каждого торгового дня.

46. Для участия в биржевых торгах покупатели вносят денежное биржевое обеспечение на счет клиринговой организации, обслуживающей товарную биржу.

47. Размер биржевого обеспечения составляет не менее 50 (пятидесяти) процентов от предполагаемой суммы сделок.

48. Порядок внесения, удержания и возврата биржевого обеспечения определяется клиринговой организацией товарной биржи.

49. Участники торгов обязаны внести в клиринговую организацию биржевое обеспечение не позднее, чем за два рабочих дня до торговой сессии.

50. До начала торговой сессии оператор системы торговли углеродными единицами предоставляет углеродные квоты в качестве обеспечения на счет клиринговой организации в государственном реестре углеродных единиц Республики Казахстан, которое будет удерживаться на хранении клиринговой системой до их поставки покупателям.

Глава 4. Порядок торговли углеродными единицами на вторичном углеродном рынке

51. Торговля углеродными единицами на вторичном углеродном рынке осуществляется его участниками посредством заключения между ними прямой сделки или через товарную биржу.

52. Торговля углеродными единицами на товарной бирже осуществляется согласно Типовым правилам.

53. Прямая сделка по углеродным единицам заключается участниками углеродного рынка на основе договора купли-продажи по цене не ниже уровня биржевой котировки единицы углеродной квоты и офсетной единицы на день совершения сделки.

54. При отсутствии биржевой котировки цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу на товарной бирже на день совершения сделки цена определяется по последней доступной котировке цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу.

55. В случае прямой сделки по углеродным единицам покупателем углеродных единиц предоставляется оператору системы торговли углеродными единицами третий экземпляр договора купли-продажи с целью формирования индикатора цен внебиржевых сделок по углеродным единицам и обеспечения их поставки в государственном реестре углеродных единиц.

56. Оператор системы торговли углеродными единицами публикует индикатор цен внебиржевых сделок, составленный на основе информации, предоставленной покупателем углеродных единиц согласно пункту 55 настоящих Правил, на ежеквартальной основе.

57. Оператор системы торговли углеродными единицами производит перевод приобретенных углеродных единиц в государственном реестре углеродных единиц со счета продавца на счет покупателя в течение трех рабочих дней с даты предоставления ему соответствующего договора купли-продажи.».

ЕСЕПКЕ ҚОСЫМША

ПРИЛОЖЕНИЕ К ОТЧЕТУ

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Кодекс Республики Казахстан от 2 января 2021 года № 400-VI ЗРК.

Раздел 18. Климат и озоновый слой атмосферы
Глава 20. Государственное регулирование в сфере выбросов и поглощений парниковых газов
Статья 281. Парниковые газы

1. Под парниковыми газами понимаются составляющие атмосферу Земли газообразные вещества (химические соединения) как природного, так и антропогенного происхождения, которые способны поглощать или отражать инфракрасное излучение.

2. Действие настоящего Кодекса распространяется на следующие виды парниковых газов:

1) диоксид углерода (CO2);
2) метан (CH4);
3) закись азота (N2O);
4) гидрофторуглероды (ГФУ);
5) перфторуглероды (ПФУ);
6) гексафторид серы (SF6);
7) иные вещества, определенные уполномоченным органом в области охраны окружающей среды в соответствии с пунктом 3 настоящей статьи.

3. Определение уполномоченным органом в области охраны окружающей среды отдельных веществ в качестве парниковых газов осуществляется в случае вступления в силу международных обязательств Республики Казахстан, требующих принятия мер по государственному регулированию в сфере выбросов и поглощений парниковых газов в отношении таких веществ.

Статья 282. Выбросы и поглощения парниковых газов

1. Под выбросами парниковых газов понимается высвобождение парниковых газов в атмосферу в результате антропогенных процессов.

2. Под поглощением парниковых газов понимается абсорбция (удаление) парникового газа из атмосферы, происходящая (происходящее) в результате осуществления любого природного процесса или вида деятельности.

3. Объемы выбросов и поглощений парниковых газов измеряются и рассчитываются в тоннах эквивалента диоксида углерода.

Под тонной эквивалента диоксида углерода понимается одна метрическая тонна диоксида углерода или масса иного парникового газа, эквивалентная по

потенциалу глобального потепления одной метрической тонне диоксида углерода.

Потенциалы глобального потепления определяются уполномоченным органом в области охраны окружающей среды в соответствии с положениями международных договоров Республики Казахстан в области изменения климата.

Статья 283. Национальные вклады Республики Казахстан в глобальное реагирование на изменение климата

1. Республика Казахстан ставит своей целью обеспечение снижения к 31 декабря 2030 года углеродного баланса Республики Казахстан не менее чем на пятнадцать процентов от уровня углеродного баланса 1990 года.

Углеродный баланс Республики Казахстан определяется как объем фактических выбросов парниковых газов за минусом объема фактических поглощений парниковых газов за установленный период.

Указанная в части первой настоящего пункта цель является определяемым на национальном уровне вкладом Республики Казахстан в глобальное реагирование на изменение климата (далее – национальный вклад).

2. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды разрабатывает последующие национальные вклады Республики Казахстан в соответствии с международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан.

Последующие национальные вклады Республики Казахстан утверждаются Правительством Республики Казахстан.

3. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды является рабочим органом по реализации международных договоров Республики Казахстан в области изменения климата и осуществляет государственное регулирование в сфере выбросов и поглощений парниковых газов в соответствии с настоящим Кодексом в целях обеспечения достижения национальных вкладов Республики Казахстан, определенных в соответствии с настоящим Кодексом.

4. Государственные органы и должностные лица Республики Казахстан в пределах своей компетенции обязаны предпринимать действия, направленные на обеспечение выполнения национальных вкладов Республики Казахстан.

Статья 284. Государственное регулирование в сфере выбросов и поглощений парниковых газов

1. Под государственным регулированием в сфере выбросов и поглощений парниковых газов понимается деятельность государства, направленная на создание условий для сокращения выбросов и увеличения поглощений

парниковых газов с учетом необходимости обеспечения устойчивого развития Республики Казахстан и выполнения ее международных обязательств.

2. Государственное регулирование в сфере выбросов и поглощений парниковых газов осуществляется посредством:

1) применения инструментов государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов в соответствии с настоящим Кодексом;

2) установления рыночного механизма торговли углеродными единицами.

3. Государственное регулирование в сфере выбросов и поглощений парниковых газов осуществляется в соответствии с настоящим Кодексом и правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

Статья 285. Инструменты государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов

Государственное регулирование в сфере выбросов и поглощений парниковых газов осуществляется с использованием следующих инструментов:

1) установление углеродного бюджета;

2) углеродное квотирование;

3) администрирование операторов установок.

Статья 286. Углеродный бюджет

1. Под углеродным бюджетом понимается установленный в порядке, предусмотренном настоящим Кодексом, предельно допустимый объем для углеродного баланса Республики Казахстан на период углеродного бюджетирования.

2. Углеродный баланс Республики Казахстан за период углеродного бюджетирования не должен превышать установленный в отношении такого периода углеродный бюджет.

3. Период углеродного бюджетирования составляет пять последовательных календарных лет.

4. Углеродным бюджетом определяются объемы квотируемых и неквотируемых выбросов парниковых газов.

5. Углеродный бюджет разрабатывается и утверждается уполномоченным органом в области охраны окружающей среды для каждого последовательного периода углеродного бюджетирования не позднее чем за шесть месяцев до начала соответствующего периода углеродного бюджетирования.

6. Углеродный бюджет разрабатывается с учетом необходимости соблюдения национальных вкладов в соответствии с международными договорами Республики Казахстан таким образом, чтобы:

1) для периода углеродного бюджетирования с 2021 по 2025 годы углеродный бюджет для 2021 года был не менее чем на 1,5 процента ниже уровня углеродного баланса 1990 года, в последующие годы – сокращался не менее чем на 1,5 процента ежегодно от уровня углеродного бюджета предыдущего года;

2) для периода углеродного бюджетирования с 2026 по 2030 годы углеродный бюджет для каждого календарного года сокращался не менее чем на 1,5 процента от уровня углеродного бюджета предыдущего года;

3) для дальнейших периодов углеродного бюджетирования углеродный бюджет для каждого календарного года был не менее чем на пятнадцать процентов ниже уровня углеродного баланса 1990 года.

Статья 287. Объекты государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов

1. Предусмотренные настоящим Кодексом инструменты государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов применяются к установкам, выбросы парниковых газов которых превышают соответствующие пороговые значения, установленные настоящим разделом.

2. Под установкой понимается стационарный источник выбросов парниковых газов или несколько стационарных источников выбросов парниковых газов, связанных между собой единым технологическим процессом и размещенных на одной промышленной площадке.

Стационарным признается источник выбросов парниковых газов, который не может быть перемещен без его демонтажа и постоянное местоположение которого может быть определено с применением единой государственной системы координат или который может быть перемещен посредством транспортного или иного передвижного средства, но требует неподвижного (стационарного) относительно земной поверхности положения в процессе его эксплуатации.

3. Под оператором установки в настоящем Кодексе понимается физическое или юридическое лицо, в собственности или ином законном пользовании которого находится установка.

Статья 288. Оператор системы торговли углеродными единицами

1. Оператором системы торговли углеродными единицами является подведомственная организация по регулированию выбросов парниковых газов

уполномоченного органа в области охраны окружающей среды, обеспечивающая техническое и экспертное сопровождение государственного регулирования и международного сотрудничества в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

2. Оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет деятельность по:

1) формированию и ведению государственного углеродного кадастра;

2) осуществлению государственной инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов;

3) формированию и ведению государственного реестра углеродных единиц;

4) сопровождению реализации системы торговли углеродными единицами в Республике Казахстан;

5) продаже и покупке углеродных единиц.

Статья 289. Углеродное квотирование

1. Под углеродным квотированием понимаются установление государством на период углеродного бюджетирования количественного ограничения совокупного объема квотируемых выбросов парниковых газов, осуществляемых квотируемыми установками в секторах экономики, указанных в пункте 2 настоящей статьи, и распределение углеродных квот субъектам квотирования в соответствии с настоящим Кодексом.

Под квотируемыми выбросами парниковых газов понимаются выбросы диоксида углерода.

2. Углеродному квотированию подлежат электроэнергетическая, нефтегазовая, горнодобывающая, металлургическая и химическая промышленность, а также обрабатывающая промышленность в части производства цемента, извести, гипса и кирпича (далее – регулируемые секторы экономики).

3. Квотируемой установкой признается установка, объем квотируемых выбросов парниковых газов которой превышает двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год в регулируемых секторах экономики.

Субъектом квотирования признается оператор квотируемой установки.

4. Под углеродной квотой понимается количественный объем квотируемых выбросов парниковых газов, установленный для квотируемой установки на период действия Национального плана углеродных квот в соответствии с пунктом 4 статьи 290 настоящего Кодекса и зачисленный на соответствующий счет оператора квотируемой установки в государственном реестре углеродных единиц.

Углеродная квота формируется путем распределения единиц углеродной квоты между субъектами квотирования, а также за счет приобретения ими углеродных единиц на углеродном рынке.

5. Под единицей углеродной квоты понимается углеродная единица, применяемая для исчисления объема углеродной квоты.

6. Запрещается эксплуатация квотируемой установки субъектом квотирования без получения углеродных квот.

7. Субъект квотирования вправе самостоятельно распределять имеющиеся у него единицы углеродной квоты между своими установками в пределах периода квотирования.

8. Субъект квотирования вправе осуществлять перенос непогашенных единиц углеродной квоты между отчетными периодами в пределах периода действия Национального плана углеродных квот.

9. Субъект квотирования вправе продать или купить единицы углеродной квоты, за исключением единиц, полученных в соответствии с пунктом 8 статьи 295 настоящего Кодекса.

10. Углеродное квотирование осуществляется в соответствии с настоящим Кодексом и правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

11. В случае превышения установленной углеродной квоты субъект квотирования вправе компенсировать недостаток в углеродной квоте приобретенными углеродными единицами, дополнительной углеродной квотой и (или) офсетными единицами.

Запрещается осуществление квотируемой установкой квотируемых выбросов парниковых газов в объеме, превышающем количество углеродных единиц, имеющихся на соответствующем счете оператора квотируемой установки в государственном реестре углеродных единиц.

Статья 290. Национальный план углеродных квот

1. Национальный план углеродных квот является документом, устанавливающим общее количество единиц углеродной квоты, подлежащих распределению между субъектами квотирования по регулируемым секторам экономики, а также объем резерва единиц углеродной квоты.

2. Национальный план углеродных квот разрабатывается и утверждается уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

3. Период действия Национального плана углеродных квот должен соответствовать периоду углеродного бюджетирования.

Отчетным периодом Национального плана углеродных квот является один календарный год.

4. Общее количество единиц углеродной квоты, подлежащих бесплатному распределению между субъектами квотирования по регулируемым секторам экономики, рассчитывается в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

5. В категорию резерва Национального плана углеродных квот включаются углеродные единицы в целях:

1) бесплатного распределения единиц углеродной квоты для новых квотируемых установок, вводимых в эксплуатацию в соответствующий период действия Национального плана углеродных квот;

2) бесплатного распределения единиц углеродной квоты для ранее не учтенных квотируемых установок, выявленных в соответствующий период действия Национального плана углеродных квот;

3) бесплатного распределения дополнительных единиц углеродной квоты в случае увеличения мощности квотируемых установок в соответствующий период действия Национального плана углеродных квот;

4) бесплатного распределения единиц углеродной квоты для установок субъектов администрирования, переходящих в категорию квотируемых установок в соответствующий период действия Национального плана углеродных квот;

5) продажи единиц углеродной квоты на условиях аукциона.

6. Объем резерва единиц углеродной квоты рассчитывается на основании среднего показателя прогнозируемого ежегодного темпа роста валового внутреннего национального продукта на соответствующий период согласно информации уполномоченного органа в области государственного планирования.

7. Управление резервом Национального плана углеродных квот осуществляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды.

8. Установка субъектов администрирования включается в категорию квотируемых установок на основании верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов, подтверждающего, что выбросы установки превышают двадцать тысяч тонн диоксида углерода в год.

Установка, указанная в части первой настоящего пункта, подлежит углеродному квотированию с 1 января года, следующего за годом представления соответствующего верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов.

9. Вводимая в эксплуатацию новая квотируемая установка подлежит углеродному квотированию с 1 января года, следующего за годом введения ее в эксплуатацию.

10. Углеродные единицы, включенные в категорию резерва, указанную в соответствии с подпунктом 5) пункта 5 настоящей статьи, передаются оператору системы торговли углеродными единицами для организации их продажи на условиях аукциона.

11. Средства от продажи углеродных единиц из резерва поступают на счет оператора системы торговли углеродными единицами для финансирования мероприятий, программ и проектов по регулированию выбросов и поглощений парниковых газов.

Статья 291. Распределение единиц углеродной квоты

1. Распределение единиц углеродной квоты среди субъектов квотирования осуществляется на условиях их бесплатного распределения и продажи посредством аукциона в пределах объемов, определенных Национальным планом углеродных квот.

2. Количество единиц углеродной квоты для квотируемых установок, подлежащее бесплатному распределению, рассчитывается путем применения бенчмарков в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

Под бенчмарком понимается удельный объем выбросов квотируемых парниковых газов на единицу продукции.

Перечень бенчмарков в регулируемых секторах экономики разрабатывается и утверждается уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

3. Распределение единиц углеродной квоты посредством их продажи на условиях аукциона осуществляется в соответствии со статьей 299 настоящего Кодекса.

4. Для зачисления единиц углеродной квоты субъект квотирования открывает счет в государственном реестре углеродных единиц в соответствии с правилами ведения государственного реестра углеродных единиц, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

5. Углеродная квота зачисляется на соответствующий счет оператора квотируемой установки в государственном реестре углеродных единиц в течение десяти рабочих дней со дня утверждения Национального плана углеродных квот.

6. Единицы углеродной квоты в пределах действия Национального плана углеродных квот могут переноситься с одного отчетного периода на другой.

7. Неиспользованные (непогашенные) единицы углеродной квоты не переносятся в следующий Национальный план углеродных квот.

8. Срок действия единиц углеродной квоты ограничивается девяноста рабочими днями после даты окончания срока представления отчетности по последнему отчетному году соответствующего Национального плана углеродных квот, на основании которого они были распределены.

Статья 292. Погашение углеродных единиц

1. Под погашением углеродных единиц понимается изъятие из обращения углеродных единиц путем их списания с соответствующего счета субъекта квотирования и зачисления на счет погашения квот в государственном реестре углеродных единиц.

2. Погашение углеродных единиц осуществляется ежегодно в размере, равном произведенным квотируемой установкой фактическим квотируемым выбросам парниковых газов, которые определяются согласно зарегистрированному верифицированному отчету об инвентаризации выбросов парниковых газов за отчетный год.

3. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение пяти рабочих дней после регистрации верифицированного отчета об инвентаризации парниковых газов переводит погашенные единицы углеродной квоты со счета субъекта квотирования на счет погашения квот.

Статья 293. Мониторинг выбросов парниковых газов квотируемых установок

1. Субъект квотирования разрабатывает обязательный для исполнения план мониторинга выбросов парниковых газов квотируемой установки (далее – план мониторинга) на период действия Национального плана углеродных квот.

2. Субъект квотирования до первого апреля первого года действия Национального плана углеродных квот представляет валидированный план мониторинга в уполномоченный орган в области охраны окружающей среды.

В случае непредставления плана мониторинга в установленный частью первой настоящего пункта срок счет субъекта квотирования в государственном реестре углеродных единиц в течение пяти рабочих дней подлежит блокированию до представления требуемых документов.

3. Мониторинг выбросов парниковых газов квотируемой установки осуществляется в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

4. Форма плана мониторинга устанавливается правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

Статья 294. Инвентаризация выбросов парниковых газов квотируемых установок

1. Под инвентаризацией выбросов парниковых газов понимается определение фактических объемов выбросов и поглощений парниковых газов за отчетный период.

2. Субъект квотирования до первого апреля текущего года обязан заполнить в государственном углеродном кадастре электронную форму отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов за предыдущий год.

Форма отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов устанавливается правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

3. Методики по расчету выбросов и поглощения парниковых газов разрабатываются и утверждаются уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

4. Субъект квотирования направляет посредством государственного углеродного кадастра заполненную электронную форму отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов для верификации в аккредитованный орган по валидации и верификации.

5. Аккредитованный орган по валидации и верификации проводит в государственном углеродном кадастре верификацию отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов за отчетный год. В случае необходимости внесения корректировок в отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов аккредитованный орган по валидации и верификации направляет его на доработку субъекту квотирования.

6. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение двадцати рабочих дней со дня направления ему верифицированного отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов рассматривает его на предмет соответствия утвержденной форме, наличия верификации, корректности расчетов выбросов парниковых газов и применения коэффициентов, использованных для расчета выбросов парниковых газов, и по результатам рассмотрения:

1) регистрирует отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов в случае его соответствия требованиям абзаца первого настоящего пункта;

2) в случае несоответствия отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов требованиям абзаца первого настоящего пункта направляет его на

доработку субъекту квотирования, а также уведомляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды для принятия мер в отношении аккредитованных органов по валидации и верификации.

7. На основе зарегистрированных отчетов об инвентаризации выбросов парниковых газов оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет анализ и прогнозирование выбросов и поглощений парниковых газов и в случае необходимости вносит уполномоченному органу в области охраны окружающей среды предложения по совершенствованию законодательства Республики Казахстан в сфере регулирования выбросов парниковых газов.

8. Контроль инвентаризации выбросов парниковых газов осуществляется в соответствии с правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

Статья 295. Изменение углеродной квоты

1. Субъект квотирования обращается в уполномоченный орган в области охраны окружающей среды для получения дополнительной углеродной квоты при отсутствии или недостаточности объема основной углеродной квоты в случае увеличения мощности квотируемой установки в период действия Национального плана углеродных квот.

Под увеличением мощности понимается увеличение годового объема добычи, производства, переработки и (или) транспортировки продукции.

2. В целях получения дополнительной углеродной квоты субъект квотирования не ранее 1 апреля, но не позднее 1 октября года, следующего за отчетным, подает в уполномоченный орган в области охраны окружающей среды заявление в электронной форме на изменение углеродной квоты и расчеты, обосновывающие изменение углеродной квоты.

В случае обращения за дополнительной углеродной квотой в период последнего года действия Национального плана углеродных квот субъект квотирования подает в уполномоченный орган в области охраны окружающей среды указанные в части первой настоящего пункта документы не ранее 1 апреля, но не позднее 1 июня года, следующего за отчетным.

3. Дополнительная углеродная квота рассчитывается по следующей формуле:

$M = (X – У) \times Z$,

где:

M – запрашиваемая дополнительная углеродная квота;

X – подтвержденный объем продукции, указанный в верифицированном отчете об инвентаризации выбросов парниковых газов за предыдущий отчетный год;

У – значение объема продукции, использованное для расчета углеродной квоты для установки на один год по действующему Национальному плану углеродных квот;

Z – бенчмарк.

4. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды рассматривает документы, представленные субъектом квотирования для получения дополнительной углеродной квоты, в течение пятнадцати рабочих дней с момента их получения.

5. В случае принятия положительного решения о выдаче дополнительной углеродной квоты уполномоченный орган в области охраны окружающей среды в течение трех рабочих дней направляет соответствующие уведомления субъекту квотирования и оператору системы торговли углеродными единицами с указанием субъекта квотирования, квотируемой установки и объема дополнительной углеродной квоты.

6. В случаях представления неполного пакета документов и (или) их несоответствия требованиям пунктов 1, 2 и 3 настоящей статьи уполномоченный орган в области охраны окружающей среды направляет их на доработку.

После представления субъектом квотирования доработанных документов уполномоченный орган в области охраны окружающей среды рассматривает их в сроки, указанные в пункте 4 настоящей статьи.

7. Информация о выданной дополнительной углеродной квоте публикуется на официальном интернет-ресурсе оператора системы торговли углеродными единицами.

8. Единицы углеродной квоты, образованные за счет снижения мощности квотируемой установки, не могут быть проданы и подлежат возврату в резерв Национального плана углеродных квот в порядке, установленном правилами государственного регулирования в сфере выбросов и поглощений парниковых газов.

Под снижением мощности понимается снижение годового объема добычи, производства, переработки и (или) транспортировки продукции.

9. В случае ликвидации (вывода из эксплуатации) квотируемой установки субъект квотирования обязан уведомить об этом уполномоченный орган в области охраны окружающей среды в течение десяти рабочих дней со дня принятия решения о ликвидации с приложением отчета об инвентаризации

выбросов парниковых газов за последний отчетный период, в котором осуществлялась эксплуатация соответствующей установки.

Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды в течение трех рабочих дней после получения уведомления от субъекта квотирования уведомляет оператора системы торговли углеродными единицами о переносе неиспользованных единиц углеродной квоты со счета выведенной из эксплуатации установки на счет резерва Национального плана углеродных квот.

10. Нераспределенные углеродные единицы резерва, предназначенные для выдачи дополнительной углеродной квоты, погашаются по истечении девяноста рабочих дней после даты окончания срока представления отчетности по последнему отчетному году соответствующего Национального плана углеродных квот.

Статья 296. Смена оператора квотируемой установки

1. В случае смены оператора квотируемой установки все предусмотренные настоящим разделом права и обязанности предыдущего оператора переходят к новому оператору квотируемой установки.

2. Новый оператор квотируемой установки обязан в течение десяти рабочих дней подать оператору системы торговли углеродными единицами заявление о внесении соответствующих изменений в государственный реестр углеродных единиц, к которому должна быть приложена нотариально засвидетельствованная копия соответствующего правоустанавливающего документа в отношении квотируемой установки (договора купли-продажи, акта приема-передачи установки или иного документа, подтверждающего право собственности или иного законного пользования нового оператора в отношении квотируемой установки).

3. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение пяти рабочих дней после получения заявления и документов, предусмотренных пунктом 2 настоящей статьи, вносит соответствующие изменения в государственный реестр углеродных единиц.

Статья 297. Изменение наименования и (или) организационно-правовой формы оператора квотируемой установки

1. В случае изменения своего наименования и (или) организационно-правовой формы оператор квотируемой установки обязан в течение десяти рабочих дней подать оператору системы торговли углеродными единицами заявление в электронной форме о внесении соответствующих изменений в государственный реестр углеродных единиц.

2. Оператор системы торговли углеродными единицами в течение пяти рабочих дней после получения заявления, предусмотренного пунктом 1 настоящей статьи, вносит соответствующие изменения в государственный реестр углеродных единиц.

Статья 298. Углеродный офсет

1. Под углеродным офсетом понимаются сокращение выбросов парниковых газов и (или) увеличение поглощений парниковых газов, достигнутые в результате осуществления деятельности или видов деятельности в любых секторах экономики в Республике Казахстан, направленных на сокращение выбросов парниковых газов и (или) увеличение поглощений парниковых газов.

Углеродным офсетом не может быть признано сокращение квотируемых выбросов парниковых газов квотируемой установки.

2. Физическое или юридическое лицо, осуществляющее деятельность или виды деятельности, указанные в части первой пункта 1 настоящей статьи (далее – заявитель проекта), вправе представить свой проект на рассмотрение уполномоченному органу в области охраны окружающей среды в целях получения одобрения углеродного офсета и получения офсетных единиц.

3. Под офсетной единицей понимается углеродная единица, применяемая в целях исчисления углеродного офсета.

4. Одобрение углеродного офсета и предоставление офсетных единиц осуществляются в соответствии с правилами, разработанными и утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

5. Введение в обращение офсетных единиц осуществляется оператором системы торговли углеродными единицами посредством их передачи на счет заявителя проекта в государственном реестре углеродных единиц.

6. Офсетные единицы являются бессрочными по сроку действия, за исключением случаев ограничения их срока действия на момент ввода в обращение.

7. Заявитель проекта имеет право продать офсетные единицы в порядке, определенном уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

8. Субъект квотирования вправе уменьшить объемы погашения единиц углеродной квоты на объем полученных (приобретенных) офсетных единиц.

Статья 299. Углеродные единицы и углеродный рынок

1. Углеродная единица является учетной единицей углеродной квоты или углеродного офсета и равна одной тонне эквивалента диоксида углерода.

2. Углеродная единица (единица углеродной квоты, офсетная единица) является товаром, разрешенным для оборота между субъектами углеродного рынка в Республике Казахстан в соответствии с настоящим Кодексом.

3. Субъектами углеродного рынка являются:

1) субъекты квотирования;

2) физические и юридические лица, участвующие в реализации углеродных офсетов;

3) оператор системы торговли углеродными единицами.

4. Система торговли углеродными единицами в Республике Казахстан состоит из первичного и вторичного углеродных рынков.

На первичном углеродном рынке оператор системы торговли углеродными единицами осуществляет продажу единиц углеродной квоты из соответствующей категории резерва Национального плана углеродных квот субъектам углеродного рынка на условиях аукциона.

На вторичном углеродном рынке субъекты углеродного рынка осуществляют между собой куплю-продажу углеродных единиц посредством прямой сделки или через товарную биржу.

5. Правила торговли углеродными единицами разрабатываются и утверждаются уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

6. Торговля углеродными единицами на товарной бирже организуется в соответствии с законодательством Республики Казахстан о товарных биржах.

7. Товарная биржа, на которой осуществляется торговля углеродными единицами, определяется уполномоченным органом в области охраны окружающей среды в соответствии с правилами торговли углеродными единицами.

8. Продажа и покупка углеродных единиц оператором системы торговли углеродными единицами осуществляются через товарную биржу.

9. Субъект квотирования, заявитель проекта вправе реализовать единицы углеродной квоты и офсетные единицы путем прямой продажи по договору купли-продажи по цене не ниже уровня биржевой котировки единицы углеродной квоты и офсетной единицы на день совершения сделки.

При отсутствии биржевой котировки цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу на товарной бирже на день совершения сделки цена определяется по последней доступной котировке цен на единицу углеродной квоты или офсетную единицу.

10. Углеродные единицы, которые аннулированы, погашены, изъяты из обращения или выведены из обращения по решению уполномоченного органа в области охраны окружающей среды, не могут быть объектом торговли.

11. Правила торговли углеродными единицами, выпущенными в обращение в Республике Казахстан, на углеродном рынке иностранного государства, а также торговли углеродными единицами, выпущенными в обращение в иностранном государстве, на углеродном рынке Республики Казахстан определяются международными договорами Республики Казахстан.

Статья 300. Государственный реестр углеродных единиц

1. Государственный реестр углеродных единиц – электронная система учета операций, связанных с введением в обращение, хранением, передачей, приобретением, резервированием, блокированием, погашением, аннулированием, изъятием из обращения углеродных единиц.

2. В государственном реестре углеродных единиц открывается отдельный счет в отношении каждой квотируемой установки.

3. Разработка и ведение государственного реестра углеродных единиц организуются уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

4. Государственный реестр углеродных единиц формирует и ведет оператор системы торговли углеродными единицами в соответствии с правилами, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

5. Основными функциями государственного реестра углеродных единиц являются обеспечение точного учета углеродных единиц, которые введены в обращение, находятся на хранении, переданы, приобретены, резервированы, блокированы, аннулированы, погашены, изъяты из обращения, а также обмен данными с другими национальными реестрами.

Статья 301. Администрирование установок

1. Администрируемой установкой признается установка, объем квотируемых выбросов парниковых газов которой составляет от десяти тысяч до двадцати тысяч тонн диоксида углерода в год в регулируемых секторах экономики.

Субъектом администрирования признается оператор администрируемой установки.

2. Субъект администрирования в срок до первого апреля текущего года обязан заполнить в государственном углеродном кадастре электронную форму отчета об инвентаризации выбросов парниковых газов администрируемой установки за предыдущий год.

3. Отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов администрируемой установки не подлежит верификации.

4. Субъект администрирования вправе участвовать в качестве заявителя проекта, направленного на сокращение выбросов или увеличение поглощений парниковых газов, в целях получения углеродного офсета.

5. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды осуществляет контроль за объемом квотируемых выбросов парниковых газов администрируемых установок.

Статья 302. Государственная система инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов

1. Государственная система инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов представляет собой совокупность организационных мероприятий по сбору, обработке, хранению и анализу данных, необходимых для определения фактических объемов выбросов и поглощений парниковых газов в Республике Казахстан за соответствующий период.

2. Сбор информации для государственной инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов основывается на данных топливно-энергетического баланса Республики Казахстан, статистической отчетности, а также на сведениях, представленных в отчетах об инвентаризации выбросов парниковых газов, в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

3. Организацию и координацию функционирования государственной системы инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов осуществляет уполномоченный орган в области охраны окружающей среды.

4. Подготовку государственной инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов осуществляет оператор системы торговли углеродными единицами.

5. Контроль за полнотой, прозрачностью и достоверностью государственной инвентаризации выбросов и поглощений парниковых газов проводится ежегодно в соответствии с правилами, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

Статья 303. Государственный углеродный кадастр

1. Государственный углеродный кадастр представляет собой систему учета источников выбросов парниковых газов, количества выбросов, произведенных ими, а также количества сокращения выбросов или увеличения поглощений парниковых газов в пределах границ, установленных для оператора установки.

2. Уполномоченный орган в области охраны окружающей среды организует разработку и ведение государственного углеродного кадастра.

3. Ведение государственного углеродного кадастра осуществляется оператором системы торговли углеродными единицами в соответствии с правилами, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды.

4. Государственный углеродный кадастр содержит сведения об источниках выбросов парниковых газов, операторах установок, о количестве выбросов и поглощений парниковых газов.

5. На основе данных государственного углеродного кадастра уполномоченный орган в области охраны окружающей среды обеспечивает организацию системы государственного контроля за объемами выбросов и поглощений парниковых газов, выполнение обязательств Республики Казахстан по ежегодной отчетности в соответствии с международными договорами Республики Казахстан.

Статья 304. Валидация и верификация

1. Валидация – систематический, независимый и документально оформленный процесс оценки соответствия требованиям, установленным международными стандартами и законодательством Республики Казахстан, и подтверждения плана мониторинга, а также документации в рамках разработки проектов по сокращению выбросов или увеличению поглощений парниковых газов.

2. Верификация – систематический, независимый и документально оформленный процесс оценки соответствия требованиям, установленным международными стандартами и законодательством Республики Казахстан, и подтверждения достоверности сведений, указанных в отчете об инвентаризации парниковых газов и в отчете о реализации проектов по сокращению выбросов или увеличению поглощений парниковых газов.

3. Аккредитация органов по валидации и верификации осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан об аккредитации в области оценки соответствия.

4. Орган по валидации и верификации несет ответственность за достоверность валидации и верификации.

5. Валидация и верификация осуществляются за счет средств оператора установки.

6. Орган по валидации и верификации не может валидировать или верифицировать разработанный с его участием отчет об инвентаризации выбросов парниковых газов или план мониторинга.

7. Валидация и верификация одного и того же проекта по сокращению выбросов или увеличению поглощений парниковых газов не могут проводиться одним и тем же органом по валидации и верификации.

8. Валидация и верификация осуществляются в соответствии с правилами проведения валидации и верификации, утвержденными уполномоченным органом в области охраны окружающей среды, и национальными стандартами, утвержденными уполномоченным органом в сфере стандартизации, если иное не предусмотрено международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан.